

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Hekrova 805, 149 00 Praha 4

Sourozenci ve vrcholovém sportu

Jana Novotná

Bakalářská práce

Studijní program: Jednooborová psychologie

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Eva Dubovská Ph.D.

Praha 2021

Prague College of Psychosocial Studies

Hekrova 805, 149 00 Praha 4

Siblings in Elite Sport

Jana Novotná

Bachelor thesis

Field of study: Psychology

Bachelor Thesis Supervisor: Mgr. Ing. Eva Dubovská Ph.D.

Prague 2021

Čestné prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne .....

.....

Jana Novotná

Poděkování

Tímto, s vděčností, děkuji paní Mgr. Ing. Evě Dubovské Ph.D. za cenné připomínky a odborné vedení této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala všem participantům, kteří se zúčastnili mého výzkumného šetření a poskytli mi potřebná data k jeho realizaci.

V neposlední řadě chci poděkovat své rodině, příteli a nejbližším přátelům, bez kterých by bylo obtížnější tuto práci dokončit.

ANOTACE

Bakalářská práce pojednává o sourozencích ve vrcholovém sportu. Cílem je porozumět tomu, co se odehrává, pokud se sourozenci profesionálně věnují stejnému sportu. Teoretická část zahrnuje charakteristiku rodiny, popis sourozeneckého vztahu, vývoj a faktory, které jej ovlivňují a kapitolu věnovanou psychologii sportu. Výzkumné šetření přináší zkušenosti čtyř sourozeneckých párů. Záměrem je zmapovat jejich vnímání vztahu během sportovní činnosti i mimo ni. Jedná se o kvalitativní výzkum, jehož data byla získána pomocí polo-strukturovaného rozhovoru a zpracována metodou tematické analýzy.

Klíčová slova

sourozenci, biologičtí sourozenci, vztah, sportovní psychologie, rivalita, soutěživost, pomoc, rodina

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with siblings in elite sport. The goal is to understand of what is going on when siblings engage professionally in the same sport. The theoretical part includes characteristics of family, a description of a sibling relationship, its evolution and the contributing factors, as well as a chapter about sport psychology. The research part explores the experiences of four sibling couples. The purpose is to map the perception of their relationship during and outside of the sport activity. It is a qualitative research containing data via a semi-structured interview and processed by the method of thematic analysis.

Key Words

Siblings, Biological Siblings, Relationship, Sport Psychology, Rivalry, Competitiveness, Help, Family

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 RODINA	10
1.1. Funkce rodiny.....	11
2 SOUROZENECKÉ VZTAHY	13
2.1. Vývoj vztahu mezi sourozenci	13
2.2. Faktory ovlivňující sourozenecký vztah	15
2.2.1. Věkový rozdíl mezi sourozenci	15
2.2.2. Pohlaví dětí.....	15
2.2.3. Tělesné či duševní rozdíly a handicap	16
2.3. Sourozenecké konstelace	16
2.3.1. Prvorozené dítě	17
2.3.2. Prostřední dítě.....	19
2.3.3. Nejmladší dítě.....	20
2.3.4. Dvojčata.....	21
2.4. Rivalita a její projevy v sourozeneckém vztahu.....	22
3 PSYCHOLOGIE SPORTU	24
3.1. Sport a emoce	24
3.1.1. Stenické a astenické emoce ve sportu	25
3.1.2. Radost.....	26
3.2. Sportovní motivace	27
3.3. Sport a osobnost.....	27
PRAKTICKÁ ČÁST	30
4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	30
4.1. Cíle výzkumu.....	30
4.2. Vlastní předporozumění zkoumaného tématu.....	30
4.3. Výzkumný vzorek.....	31
4.4. Etika výzkumu.....	32
4.5. Metodika výzkumu	32
4.5.1. Polo-strukturovaný rozhovor.....	32
4.6. Sběr dat a jejich zpracování.....	33
4.6.1. Metoda sběru dat.....	33

4.6.2. Metoda zpracování dat	34
4.6.3. Postup sběru dat a jejich zpracování	35
4.7. Výsledky výzkumného šetření	35
4.7.1. Nejbližší člověk	36
4.7.2. Vnímání sourozeneckého vztahu	37
4.7.3. Rozdílnost.....	41
4.7.4. Komunikace.....	42
4.7.5. Vliv domova	43
4.7.6. Vliv sportovního prostředí.....	43
4.7.7. Společné prožívání úspěchů a neúspěchů	45
4.7.8. Konkurenční dění mezi sourozenci.....	48
4.7.9. Vnímání ostatních sourozenců.....	50
4.8. Závěr a shrnutí výzkumného šetření.....	51
5 DISKUSE.....	53
ZÁVĚR.....	55
Seznam literatury.....	56
Knižní zdroje.....	56
Články a studie.....	58
Seznam příloh.....	59

ÚVOD

Sourozenecký vztah je mnohdy tím nejdéle trvajícím v celém životě. Je vnímán jako jedno z nejsilnějších, ale zároveň nejzranitelnějších pout, které se během průběhu života vytváří. Téma sourozenecké konstelace se týká každého jedince ve společnosti, jelikož pořadí, v jakém jsme se narodili do rodinného systému, ovlivňuje více či méně náš přístup k životu. Působí na naše chování, osobnost, ale určuje i jakým směrem se budou ubírat naše kroky během životní cesty. Avšak také sportovní činnost je aktivita, která jedinci formuje nejen fyzické zdraví, ale má i svůj podíl na utváření osobnosti a projevech chování, které rovněž ovlivňují naše vztahy s okolím a s naším nejbližším příbuzným, což je náš sourozenec.

Hlavní důvod k napsání této bakalářské práce je vztah s mým starším bratrem, který během pubescentních let odešel z domova kvůli sportu. Náš vztah to výrazně ovlivnilo a až v průběhu let jsme byli schopni spolu lépe komunikovat a náš vztah zlepšit. Dalším motivem je fakt, že prostředí vrcholového sportu je mi tím nejbližším, jelikož se v něm pohybuji více než deset let. Kolem mě se ve sportu vyskytuje mnoho sourozenců, některé sourozenecké páry vídám již od začátku své sportovní kariéry a vnímám proměny jejich vztahu.

Ačkoliv je sportovců na elitní úrovni velké množství, sportovní psychologie je v naší kultuře stále málo probádaným tématem a většina jedinců se během svého výkonu nezaměřuje na psychickou stránku. V zahraničí se touto problematikou zabírají daleko více a v mnoha zemích je podmínkou pro vstup do reprezentačního výběru systematická spolupráce se sportovním psychologem, aby mentalita vrcholových sportovců napomáhala jejich rostoucí výkonnosti. Mým osobním úsilím v rámci psychologického oboru je poukázat na důležitost psychické pohody a sebedůvěry během sportu a propojení osobního života s tím sportovním. Tyto nové informace by mohly být nápomocné ke zkvalitnění vzájemného porozumění mezi trenérem a sportovcem.

Snahou mého kvalitativního výzkumu je zmapovat, jak se sourozeneckému vztahu daří ve vrcholovém sportu, jak sourozenci subjektivně vnímají přítomnost svého bratra či sestry během sportovní přípravy, závodů, v mimosportovním prostředí a jestli existují faktory, které ovlivňují jejich vztah, ale i samotnou výkonnost.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Rodina

První kapitola je věnována rodině, která má naprosto nezastupitelnou roli v životě každého jedince a je považována za jednu z nejdůležitějších sociálních skupin. Rodina má zásadní význam ve výchově a ovlivňuje své členy po celý život.

Rodinu lze definovat několika způsoby dle pohledu různých disciplín, ovšem v psychologii je popsána jako primární, společenská skupina, která je spojená manželstvím či pokrevními vazbami, a ve které se nalézají vzájemná pomoc a odpovědnost (Hartl a Hartlová, 2010).

Pro rodinu je typická stabilita, otevřenost a míra spojení s okolním prostředím. Vliv těchto znaků může být důležitější pro niterní vývoj dítěte než ekonomický faktor či celková úroveň vzdělání rodiny. Pokud nejsou tyto základní charakteristiky splňovány, rodina nemůže na dítě působit pozitivně, jelikož mu není schopna poskytnout například pocit lásky, bezpečí či jistoty, brzdí jeho celkový vývoj autonomie (Vágnerová, 2012).

Rodina se považuje za formu soužití rodičů s dětmi a její vznik je spojen s vývojem lidské společnosti. Obdobně jako se mění způsob lidského života, vyvíjí a mění se i fenomén rodiny. Tyto změny jsou provázány nižší porodností, větším počtem mimomanželských dětí, větším vytížením matek v profesním směru anebo se zlepšením hmotného zabezpečení celé rodiny (Mojžíš a Sobota, 2013).

Další vývojovou změnou, kterou rodina prochází je nárůst počtu rozvodů, který souvisí s problematikou nevlastních či doplněných rodin. Dle Vágnerové (2012) může být pro dítě stresující přijmout nového člena domácnosti, především pokud přijde ihned po odchodu biologického rodiče. Leman (2008) tvrdí, že důležitým faktorem pro vytvoření dobrého vztahu s nevlastním rodičem je věk dítěte, čím mladší je, tím snadněji přijme do rodiny nového člena.

Orvin (2001) považuje rodinu za živý organismus, nikoliv pouze za komplex jednotlivých příslušníků. Tento organismus má vlastní identitu a území, kde lidé žijí a jeho charakteristiky se shodují i s jinými systémy, které rovněž mají své podsystémy a hranice. Ideální rodina je dle Orvina (2001) tvořena otcem, matkou, dítětem či dětmi, dále pak rodinou širší zahrnující prarodiče, tety, strýce a jejich děti.

1.1 Funkce rodiny

Rodina plní významné funkce, které jsou nezbytné pro pozitivní vývoj dítěte a jejich dalších členů. Rozvoj dětské osobnosti je ovlivňován i stylem rodinné výchovy, během které je dle Vágnerové (1999) nejlepší kombinací rodičovská láska a disciplína. Tyto dvě složky mají dohromady fungovat jako opora a výzva pro dítě, které se učí jedinečné emocionální vazbě, obohacené o toleranci k ostatním včetně vývojově adekvátnímu odpoutání.

Jako primární úlohu rodiny vnímá Reichel (2004) socializační funkce. Rodina je prostředí, do kterého se noví členové rodí, vyrůstají v něm a získávají poznatky a životní zkušenosti. Procházka (2004) uvádí, že tato funkce je ovlivněna mnohými faktory, jako je kulturní rozličnost, materiální zabezpečení či kvalita jednotlivých vztahů v rodině.

Špaňhelová (2010) vymezuje několik základních funkcí rodiny: biologicko-reprodukční, ekonomicko-zabezpečovací, emocionální a socializačně výchovnou.

- 1. Biologicko-reprodukční:** tato funkce je chápána jako reprodukce a pokračování lidského rodu. Dle Reichela (2004) je to možnost pro rodiče naplnit rodičovské tužby a zároveň ukojit sexuální potřeby. Procházka (2012) poukazuje na fakt, že porodnost v České republice klesá a přibývá párů, které odkládají rodičovství anebo potomka vůbec nechtějí. Dle Možného (2002) není biologicko-reprodukční funkce pouze funkcí úplné rodiny, jelikož upozorňuje na prudký nárůst mimomanželský dětí a matek samoživitelek.
- 2. Ekonomicko-zabezpečovací:** hlavní náplní ekonomické funkce je, že se rodina stará o hmotné zabezpečení všech jejích členů a neměla by stát nad funkcí emocionální (Špaňhelová, 2010). Rodina se pohybuje na trhu jako ekonomický subjekt, kterému slouží peníze na nákup nutných potřeb k zajištění rodiny. Nejvíce se utrácí za potraviny, oděvy a kulturní sféru (Mojžíš a Sobota, 2013).
- 3. Emocionální:** naprosto zásadní a nenahraditelná funkce dle Krauseho (2008), který tvrdí, že pouze rodina je schopná navodit bezpečné prostředí, kde jedinec získává pocit jistoty a lásky. S tímto názorem souhlasí Procházka (2012), který zdůrazňuje důležitost raného citového pouta mezi dítětem a matkou. Toto pouto se také podílí na rozvoji sebelásky, sebedůvěry a sebejistoty (Vágnerová, 1999).

4. **Socializačně-výchovná:** Špaňhelová (2010) vnímá tuto funkci jako jednu z nejdůležitějších a jejím úkolem je učit děti k jistotě v prostředí, ve kterém se pohybují, uměly se připravit na vstup do společnosti vrstevníků a dokázaly nejenom v něm, ale i ve světě dospělých fungovat.

Za funkční rodinu lze tedy považovat rodinu, která přijatelně plní veškeré základní funkce a děti v ní mají možnost se zdravě vyvíjet. V takovém prostředí mají takovou možnost i rodiče vývinu a panuje zde vzájemný respekt, tolerance, všichni členové jsou schopni spolu komunikovat, řešit konflikty a zároveň si pomáhat (Orvin, 2001).

2 Sourozenecké vztahy

Rodinnou síť tvoří různé typy vztahů, primárně to je vztah partnerský, dále pak mezi rodiči a dítětem, popřípadě dětmi, a také vztah mezi sourozenci. Sourozenecký vztah se dle Nováka (2007) řadí do oblasti partnerského vztahu. Thorová (2015, s. 194) definuje sourozence jako „*osoby, které mají alespoň jednoho rodiče společného.*“ Vzhledem k tématu mé bakalářské práce se budu ve druhé kapitole věnovat vztahu sourozenců, jeho vývoji a faktorům, které ho ovlivňují a sourozeneckým konstelacím.

2.1 Vývoj vztahu mezi sourozenci

Sourozenecký vztah trvá alespoň pro jednoho z účastněných od narození, až do smrti. Je předem nevyzpytatelný a nese s sebou hezké, ovšem i špatné stránky. Může být tím nejsilnějším a nejcitlivějším poutem, který se v životě objeví, ale zároveň zde můžou panovat pocity žárlivosti, soupeření, hledání si vlastní cesty a lhostejnosti vůči sourozenci (Novák, 2007).

Už od útlého věku jsou vztahy s okolím jednou z nejnütnějších potřeb dítěte. Rodiče, převážně matka či jiná pečovatelská osoba jsou zdrojem naplnění fyzických i psychických potřeb (Vágnerová, 2012). Starší sourozenci ve svém volném čase často učí mladšího novým dovednostem, a to od kojeneckého věku. S narůstajícím věkem se objem tohoto učení stupňuje (Šulová, 2019).

Když se narodí do rodiny nové dítě během batolecího období dítěte prvního, novorozenec pro batole ještě reálně neexistuje, ale projevuje při styku s ním radost a zvědavost, jako na všechny ostatní věci. V tomto období se většinou batole snaží svého novorozeného sourozence vytěsnit tím, že na něj hodí deku anebo si od něj udržuje odstup. Zároveň může ale nastat i situace, kdy se starší sourozenec stará o novorozeně a přistupuje k němu altruisticky (Vágnerová, 2012). Dle Šulové (2019) je toto období velice asymetrické, jelikož starší sourozenci mají tendence mladší sourozence usměrňovat a vést.

Během předškolního věku začíná dítě rozšiřovat své sociální dovednosti nejenom kvůli nástupu do školky. Toto období se chápe jako příprava na život ve společnosti a dítě se snaží odlišit se od vrstevníků a začít samo iniciovat nějakou činnost (Vágnerová, 2012). Dítě hledá své pozice v rodině a mezi sourozenci, také každodenní fungování v rodině je pro předškoláka nácvik rozvoje vztahů (Šulová, 2019).

Během tohoto každodenního pozorování se dítě učí i reagovat na konfliktní situace a tato nepřátelská interakce zvyšuje jeho pochopení pro porozumění potřeb a pocitů ostatních lidí (Vágnerová, 2012). Vágnerová (2012) také dodává, že sourozenecký vztah se vyvíjí na základě toho, jak mezi sebou komunikují rodiče. Dítě má se svými sourozenci lepší vztahy, pokud se rodiče k sobě navzájem i k dětem chovají hezky.

Školní věk lze definovat jako oficiální dobu začlenění se do společnosti. Hlavním cílem dítěte je výkon, úspěch a zařazení do skupiny vrstevníků. V tomto věku se vztahy se sourozenci stabilizují, ustálení trvá až do počátku puberty. Sourozenci spolu často soutěží, ale zvládnou mezi sebou nalézt kompromis, být si oporou a zažívají spolu pozitivní i negativní chvíle, které jejich vztah posilují. Je to věk, kdy do povědomí vstupují i genderové aktivity, a tak se spolu bratři více hádají a perou a děvčata si hledají společné činnosti (Vágnerová, 2012).

Adolescence je období, kdy se u dítěte mění svět, a to v rodině i mimo ni. Je to fáze, kdy dítě zkouší nové činnosti, okouší si různé vztahy a role. Rodina je pro pubescenta stále primární skupina, i když se od ní začíná oddalovat. Nevnímá rodiče jako hlavní autority a odmítavé chování s konflikty jsou pro ně charakteristickými znaky. Právě v tomto věku to jsou sourozenci, kteří na dospívajícího mají větší společenský vliv než rodiče či vrstevníci. Sourozencům se ovšem může i vztah výrazně proměnit, jelikož každý začíná mít vlastní pohled na různé aktivity či názory, a právě v tomto se jejich cesty mohou rozcházet. K rozdílným názorům se přidává i zvýšené působení osobnostních rysů každého z nich. V tomto období je důležitým faktorem i pohlaví a věk sourozenců. Starší sourozenci své mladší můžou vnímat nenávistně a ztrácet o ně zájem, kdežto mladší sourozenec má před sebou starší vzor, který obdivuje a snaží se ho napodobit (Vágnerová, 2012).

Člověk, který vyrůstá se sourozencem není ani v dospělosti, během nejproduktivnější části života, sám (Novák, 2007). Greif a Wooley (2015) zkoumali sourozenecké vztahy v dospělém věku a konstatují, že pokud jsou sourozenecké vztahy v nejlepším možném scénáři, jejich spojení přesahuje pouhý sourozenecký vztah. Také mohou hrát klíčovou roli v síti sociální podpory sourozenců. Pokud měli sourozenci špatný vztah během dospívání, je velmi pravděpodobné, že jejich vztah ani v dospělosti nebude funkční. Takovýto nefunkční vztah nás může velmi ničit, jelikož se stane dlouhodobým zdrojem stresu. Mezi láskyplným sourozeneckým vztahem a tím

nefunkčním, existuje další, ve kterém sourozenci disponují určitou emocionální vzdáleností. Tito sourozenci mají mezi sebou ambivalentní pocity, kdy si naprosto rozumí, ale nejsou si nijak vzájemně blízcí.

2.2 Faktory ovlivňující sourozenecký vztah

Dle Vágnerové (2012) je velmi důležitým faktorem vývoj sebepojetí, který vede k vytváření vztahů s ostatními lidmi. Leman (2008) definuje hned několik faktorů, které ovlivňují sourozenecké vztahy. Ovšem za ty nejdůležitější považuje tyto:

2.2.1 Věkový rozdíl mezi sourozenci

Na působení věkového rozdílu se shoduje hned několik autorů. Leman (2008) se domnívá, že většina rodin si přeje mít děti s dvouletým maximálně tříletým odstupem, který je vnímán jako ideální. Tato přání se ovšem zřídka naplní, a tak se často stává, že větší věkový rozdíl vytváří tzv. „*druhou rodinu*“. Pokud je věkový odstup větší, může dojít k situaci, že se u mladšího sourozence projeví známky chování typické pro prvorozeného. S Lemanem souhlasí i Čapek a Čapková (2010), jelikož při věkovém rozdílu více než pět let se z dítěte může stát v určitých směrech jedináček. Zároveň Davis hodnotí, že větší věkový rozdíl mezi sourozenci ztěžuje jejich komunikaci (Novák, 2007). Ovšem pokud bude mezi sourozenci již zmíněný ideální věkový rozdíl, vzniká mezi nimi dle Nováka (2007) velmi intenzivní kontakt. Leman (2008) k malému věkovému rozdílu přidává fakt, že starší ze sourozenců se chopí příležitosti menšího poučovat a dávat mu rady do života, aby se cítil důležitější. Toto poučování může zapříčinit rivalitu a soutěživost mezi sourozenci. S tím nesouhlasí Dalloz (2002), která tvrdí, že rivalita či žárlivost přichází s jakýmkoliv věkovým odstupem. Tudíž by se mělo spíše dbát na jedinečnost každého dítěte.

2.2.2 Pohlaví dětí

Rivalita mezi sourozenci může vzniknout i na základě stejného pohlaví sourozenců (Čapek a Čapková, 2010). Pokud se manželskému páru narodí po několika synech do rodiny holčička, veškerá jejich pozornost se upoutává právě na dceru, která v rodině tvoří zcela novou, neznámou situaci (Leman, 2008). Vágnerová (2012) se zabývá vztahem mezi sourozenci v dospívajícím období, kteří hodnotí sourozence stejného pohlaví za původce potřebné pomoci a opory. Konflikty mezi sourozenci mohou způsobit i rodiče, kteří si přáli pro své dítě jiné pohlaví a během života to dávají najevo. Proto by

si svoje preference měli nechávat pro sebe a v každém pohlaví vidět jeho výhody (Vágnerová, 2002). Novák (2007) dále pojednává o sourozenecké rovnosti, která s sebou nese jistá úskalí, neboť pohlaví dítěte má velký vliv na postavení v rodině, vzdělání, pracovních možnostech či budoucím dědictví.

2.2.3 Tělesné či duševní rozdíly a handicap

Pokud se dětem narodí postižený sourozenec, je dle Dalloz (2002) nutné o jeho handicapu mluvit a nedělat z jeho tělesného problému hodnotící kritérium. Stejný názor o komunikaci sdílí i Vágnerová (2012), dle které je pozice zdravého dítěte velice náročná a dochází ke změně jeho postavení v celé rodině. Je důležité mu vysvětlit, proč je handicapovaný sourozenec v některých oblastech zvýhodňovaný a nemůžou pro oba platit stejná pravidla. Leman (2008, s. 33) hovoří o tzv. „*výměně rolí*“, pokud je starší sourozenec postižený, mladší sourozenec přebírá roli staršího.

Dalším důležitým faktorem dle Markhamové (2017) je komunikace. Rodiče, kteří mají pevný vztah se svými dětmi, tímto podporují i kvalitní a přátelský vztah mezi sourozenci samotnými a jejich vzájemnou soudržnost. Novák (2007) zmiňuje velké sourozenecké skupiny, které se oddělují od ostatních a vytváří si mezi sebou svoji vlastní normu komunikace a dorozumívání.

Další faktory, které mohou ovlivnit vztah mezi sourozenci, jsou dle Lemana (2008) pořadí narození rodičů, vztah mezi nimi, spojení více rodin kvůli úmrtí či rozvodu rodičů. Životní situace v rodině i manželský scénář ovlivňuje sourozenecké vztahy, a i jejich budoucí působení v partnerském vztahu.

2.3 Sourozenecké konstelace

Alfreda Adlera definuje sourozenecké konstelace jako výklad pořadí narození dítěte v rodině, jakou v ní sehrává roli, a jak toto pořadí ovlivňuje formování jeho povahy a chování v životě (Hartl a Hartlová, 2010). Leman (2008) uvádí, že sourozenecká konstelace má zásadní vliv na život jedince, na to, jaké si zvolí zaměstnání, koho si vezme, jaký bude rodič anebo jakým se stane člověkem. Ovšem dle Nováka (2007) nelze pouze na základě pořadí narození s jistotou určit typ osobnosti, ale je zde určitá pravděpodobnost, jaké bude mít člověk sklony a tendence. Abychom dosáhli objektivního posouzení chování daného jedince, je zapotřebí přihlídnout k vlivu určitých událostí, ve kterých konstelace probíhá.

Dle Adlera (1999) každé narozené dítě v dané rodině obklopuje jiná atmosféra, takže ač má rodina několik dětí, každý z nich vyrůstá v jiné situaci a podmínkách. S tímto tvrzením se shoduje také Novák (2007, s. 24), který říká, že „žádné dítě se nenarodí do stejné rodiny“. S Adlerem i Novákem souhlasí Skládalová (2018), která podotýká, že i když sourozenci mají obdobnou genetickou výbavu, vstupují do rodiny s věkovými rozestupy, během kterých se situace v ní proměnila.

Adler (cit. dle Ashby et al. 2003) vymezil čtyři vzorce podle toho v jakém pořadí je dítě narozeno. Toto pořadí ovlivňuje i samotné dítě, ale nejdůležitějším faktorem je jeho vlastní interpretace vnímané situace. Toto jeho subjektivní vnímání zvyšuje pravděpodobnost určitého chování příslušné k jeho pozici. Ashby (cit. dle Ashby et al. 2003) se domnívá, že osobnostní rysy, zejména perfekcionismus, ovlivňuje dítěti vnímání jeho pozice v rodině.

Na sourozenecké konstelace má vliv mnoho faktorů, jak již bylo zmíněno v předešlé kapitole (viz. Faktory ovlivňující sourozenecký vztah). Nicoll (Novák, 2007) popsal dopady pořadí narození sourozenců a konstelace hodnotí následovně:

- Prvorozené a druhozené děti si hledají svojí životní cestu v odlišných směrech, zejména pokud se jejich pohlaví shoduje.
- Dítě se snaží angažovat v oblastech, kde jeho sourozenec neuspěl a naopak se nesnaží prosadit v činnostech, kde sourozenec zaznamenal úspěch.
- Velké úspěchy ostatních sourozenců jsou zdrojem motivace pro ostatní děti, ale mohou být také příčinou stresu.
- Je-li v rodině zvýšená motivace na výkon, sourozenecké konstelace a její účinky jsou o to výraznější.
- Pokud je v rodině dítě s handicapem, rodiče jej opečovávají jako by bylo dítě nejmladší. To může ostatní sourozence od rodiny odvracet nebo naopak obohacovat o nové zkušenosti.

2.3.1 Prvorozené dítě

Prvorozené děti Hartl a Hartlová (2010) označují jako tzv. „seniory“, do nichž rodiče investují mnoho energie a své rodičovské, ale i životní ambice. „Člověk zaměřený na cíl, snažící se prosadit, obětavý, vstřícný, konzervativní, formalista, loajální, spoléhá sám na sebe, věří v autoritu, rád a rituály“ (Leman, 2008, s. 48). Dle Nováka (2007) je u nejstaršího, prvorozeného dítěte zvýšený pocit zodpovědnosti a nutnosti kontroly.

Tyto děti se i během svého profesního života snaží dostat na těžce dosažitelné pozice. Vždyť i přes 50% prezidentů Spojených států amerických bylo prvorozených (Leman, 2008). Prvorození společně s jedináčky tvoří podobnou skupinu, a ačkoliv podle Lemana (2008) není vhodné sourozenecké konstelace hodnotit, tyto skupiny mají podobný rys. Tím rysem je perfekcionismus, který sekunduje lesku a slávě prvorozeného či jedináčka ve společnosti, ale také velkému napětí a očekávání.

Leman (2008) uvádí, že prvorození jsou pro rodiče pokusní králíci. Matka i otec se na nich učí výchovu a přístup k dítěti. Vše, co rodiče musí před a po narození dítěte udělat je pro ně nové, nejsou zkušenosti, a tak jsou veškeré jejich kroky pro ně nesmírně těžké. I dle Vančurové (1966) je kontakt a spolužití pro obě strany zkušební jízda a pouze se čeká, jestli dopadne dobře či ne. Rodinný kontext má také vliv na motorické schopnosti dítěte, tvrdí Leman (2008). Rodiče i prarodiče ženou dítě kupředu, pokouší se zachytit jakýkoliv zvuk, slovo či první kroky a toto neustálé pohánění zapříčiňuje, že prvorozené děti se díky tomuto nátlaku rozchodí a rozmluví dříve než jeho později narozený sourozenec.

Právě nový přírůstek do rodiny může prvorozený vnímat jako sesazení z trůnu a o moc, kterou u rodičů nabil, najednou přichází (Adler, 1999): „*Trůnem je myšlen výlučný post nejstaršího dítěte v rodině*“ (Novák, 2007, s. 42). Dreikurs, Adlerův žák, konstatuje, že prvorozený snadno získá dojem, že nový přírůstek do rodiny mu ukradl lásku jeho matky (Novák, 2007). Prvorozeného získané sebevědomí, díky hýčkáni ze strany dospělých, může být rychle sraženo a začne se permanentně obávat, že rodiče budou mít jeho mladšího sourozence raději.

Vančurová (1966) pojednává o tom, že je velmi důležité, aby nejstarší dítě bylo důkladně připraveno na příchod nového sourozence. Pro jedináčka to většinou znamená krizovou informaci, jelikož přichází z ničeho nic a uvědomuje si, že postupně bude ztrácet své privilegované postavení. Rodiče by měli zapojit dítě do příprav na příchod nového člena, a tímto způsobem u něj mohou vyvolat jakýsi ochránářský pud k ještě nenarozenému sourozenci. Tento získaný pud mu přidá na sebe ocenění a vážnosti. Také dle Vančurové (1987) většina jedináčků touží po sourozenci, a čím dříve po jeho narození přijde, tím lépe. Sourozenci s menším věkovým rozdílem mají daleko více společného a jejich spojení je většinou daleko hlubší než ve vztahu sourozenců, kteří mají mezi sebou velký věkový rozestup.

Prvorození musejí rychleji dospívat, rodiče je učili, jak se vyhýbat životním úskalím, a jak vospět do vážného, důvěryhodného a pečlivého jedince. Očekává se od nich vospělejší chování než od jejich mladších sourozenců (Leman, 2008). V tom se s Lemanem shoduje i Vališová (2007). Nejstarší dcery bývají ve velké péči rodičů, ale ti jim také přenechávají roli pečovatelek, aby učily a hlídaly své mladší sourozence. Je nutné myslet na to, že rodiče by měli dávat svým nejstarším potomkům adekvátní úkoly k jejich věku. Byť děti, kteří se starají o své sourozence bývají zodpovědnější a spolehlivější, projevují se i více neurotičtější. S tím souhlasí i Leman (2008), který dodává, že nutná dokonalost prvorozených zapříčiňuje frustraci či pocity viny.

Leman (2008) pojednává o velkých výhodách, ale také nevýhodách nejstarších sourozenců. Do výhod řadí sebedůvěru, respekt, sklony k systematickosti, koncentraci, pečlivost či trpělivost. Výčet nevýhod, který post nejstaršího dítěte obsahuje, začíná Leman (2008, s. 55) následovně: „*Tvá síla je zároveň tvou slabostí.*“ Zvýšená pozornost na první dítě, požadavky na něj v ohledu péče o své sourozence, touha po vlastní dokonalosti zákonitě vedou k nadměrnému stresu a pravděpodobnějším vyhledání psychologické pomoci.

2.3.2 Prostřední dítě

Většina prostředních dětí bývá v rodině problémová. Tuto teorii prosazovala například Buhlerová či Adler. Prostřední děti jsou neustále ohrožováni těmi, kteří se narodili po nich a snaží se být lepší, ale zároveň nedokáží soupeřit s prvorozenými (Novák, 2007). Charakteristické je pro ně dle Lemana (2008), že se narodili příliš pozdě, ale zároveň i příliš brzy. Nedostává se jim výsad prvorozených, ale zároveň jim neprojde vše jako mladším sourozencům.

Zkušenosti v uzavírání kompromisů, i tak by se daly prostřední děti popsat (Leman, 2009). Zároveň domluvenou dohodu umějí dodržet, přizpůsobit se, využít určité situace, a když je třeba, nebojí se požádat o pomoc (Novák, 2007). Právě tyto děti zastávají v rodině roli těch, kdo zklidňuje konflikty mezi nejstarším a nejmladším. Tyto zkušenosti z dětství jim mohou pomoci v budoucnu na postu skvělého vyjednače, ale také se jejich schopnosti mohou přetočit na skvělé intrikány, kteří budou navazovat pro ně výhodné spojení, jež je dovedou k vysněnému bonusu (Vališová, 2007).

Dle Lemana (2008) mají druhorozené a prostřední děti mnoho společného, a tak veškerá jeho pojednání tyto dvě skupiny spojují. Nejstarší děti působí na druhorozené téměř nejvíce, protože druhorození si hledají v rodině vzor, podle kterého se jim formuje jejich budoucí chování. Toto působení starších sourozence se nazývá „*rozvětovací efekt*“ (Leman, 2008, s. 88). Druhorození vycítí, pokud můžou porazit své starší sourozence a pokusí se o to. Zároveň vnímají, že starší sourozenci jsou v nějakém směru lepší, vydají se raději cestou jinou.

Všechny prostřední děti mají nastavenou určitou hranici od prvorozených, kterou se snaží překonat (Adler, 1999). Jsou ale velmi senzibilní na tlak okolí, snaží se hledat životní hodnoty tam, kde je budou obdivovat vrstevníci a v budoucnu se začnou zaměřovat spíše na ty aktivity, díky kterým budou přijati do skupiny (Leman, 2009).

Další typický znak pro prostřední děti je jejich vnímání, že si jich nikdo neváží a není pro ně nikde dost místa, zejména v rodině. Rodinná alba jsou toho dle Lemana (2008) největším důkazem, jelikož fotek pouze druhorozených dětí obsahují nejméně. I to je důvod proč se tyto děti vzdalují od své rodiny a raději tráví čas se svými vrstevníky, kteří je neupořádají a necítí se mezi nimi zbyteční.

2.3.3 Nejmladší dítě

Benjamínci rodiny jsou většinou ve společnosti rozpoznáni velmi snadno. Jsou totiž charakterističtí svou bezstarostností a společenským vystupováním. Upoutávají na sebe pozornost, baví ostatní a předvádějí se (Skládalová, 2018). S tím se shoduje i Leman (2009), který nejmladší děti přirovnává k extrovertním bavičům. Tyto děti jsou vnímány jako srdečné a bezstarostné, svou roztomilostí a přirozeným umem bavit okolí dokáží ovšem s lidmi také velmi dobře manipulovat.

Autoři se shodují také na tom, že to jsou děti rozmazlované. Rodiče totiž mají výchovu starších sourozenců již za sebou a ví, kde mohou či nemohou povolit otež, a tak se stává, že k benjamínkům přistupují volnějším stylem výchovy (Skládalová, 2018). Novák (2007) přisuzuje posledním dětem post tzv. „dítěte pro radost“, jelikož se rodiče snaží zaplnit profesní či životní stereotyp a prázdnotu. Proto jejich náplní v rodinném kruhu je lidi rozesmát a zaujmout pozornost i na úkor provokace a konfliktů se sourozenci (Leman, 2008).

Dle Adlera (1999) se nejmladší děti chtějí a musí odlišovat a hledají si místa, která starší sourozenci neobsadili, a kde nebudou mít konkurenci. Proto benjamínci často hledají své pole působnosti a je dobré jim v tomto hledání pomoci, ale zároveň je naučit zodpovědnému chování a samostatnosti (Skládalová, 2018).

Byť se může zdát, že benjamínci to mají v rodinném životě jednodušší, jelikož jsou mazánci rodiny, nemusí tomu tak být vždy. Můžou se narodit i starším rodičům, kteří již nemají energii na výchovu, jejich sourozenci jsou o několik let starší, a tak se dostávají do situace, kdy se musejí spoléhat pouze sami na sebe (Novák, 2007). V tomto se shoduje i Leman (2008), který dodává, že vysílení rodiče přenechávají výchovu svým starším dětem a ti nejmladšímu sourozenci předávají životní poučení a vědomosti.

Nejmladší děti si musejí zvykat, že si z nich jejich starší sourozenci utahují a pošťuchují je, proto většina těchto dětí vyrůstá s touhou všem ukázat, že jsou silní, schopní a samostatní (Leman, 2008). Ovšem pokud jsou starší sourozenci velmi úspěšní, nejmladší děti samy v sobě přestanou bojovat a vyvolají si dojmy porážky a nezdaru. Důsledkem toho je, že se z nich stanou dle Lemana (2009) přeborníci v úniku a ojedinele dokončí nějaký úkol samy. Pokud se dostanou do životních problémů, vyhledávají pomoc jiné osoby, která za ně vzniklou situaci řeší. Těmto lidem pomůžeme jedině tak, že je ponecháme v krizových situacích vlastnímu osudu a stáhneme se do ústraní.

Čapek a Čapková (2010) zdůrazňují, že rodiče by měli zaměřit svou pozornost při výchově benjamínků na dodržování pravidel, která byla stanovena i u starších sourozenců. Leman (2008) dodává, že je důležité dbát na to, aby poslední narozené dítě nebylo příliš rozmazlováno, ale zároveň nebylo přehlíženo či velmi přísně vychováváno, může totiž dojít k pocitům méněcennosti.

2.3.4 Dvojčata

Novák (2007) uvádí, že dvojčata nejsou tak ojedinelá, jak se může zdát, a že dvojvaječná dvojčata jsou ve větším zastoupení než ta jednovaječná. Jednovaječná dvojčata jsou naprosto totožná, co se genetické informace týče, a i díky tomu jsou mnohdy k nerozeznání. Naproti tomu dvojčata dvojevaječná, která vznikají díky oplození dvou plodových buněk ženských a dvou mužských, mají genetickou výbavu pouze z poloviny stejnou. Tudíž dvojevaječná dvojčata jsou spíše paralelně narození sourozenci.

Byť je porod dvojčat malý zázrak, protože ve většině případů se na svět dostanou dvě zdravá miminka najednou, je také spojen s velkými riziky: „*Porod dvojčat je rizikový a nebezpečí úmrtí je až 4x větší než u porodu jednoho dítěte.*“ (Rulíková, 2008, s. 45) Novák (2007) uvádí, že porod není pro obě dvojčata stejně rizikový. Druhé dvojče je na škále rizika daleko výše než jeho o chvíli starší sourozenec. Tento názor zastává i Rulíková (2008), která uvádí, že 50 % porodů probíhá přirozeně, ale někteří odborníci se kvůli vysokému riziku pro druhé dvojče rozhodne spíše k císařskému řezu.

Sourozenci si nejsou rovnocenní, ani v rodinné konstelaci. Proto i mezi dvojčaty zákonitě jeden zastává roli staršího (Hartl a Hartlová, 2010). Dle Lemana (2008) se dvojčata dělí na sourozence vůdčího a přizpůsobivého typu. Starší z dvojčat se většinou ihned hrdě hlásí k tomu, že je starší, a tak většinou vůdčím typem se označuje právě on a zastává asertivní roli vůdce a druhorozený jej následuje. Druhé dvojče není jenom v páru závislejší a přizpůsobivější, ale také bývá i zdravotně slabší (Rulíková, 2008).

Některá dvojčata spolu nedokážou vycházet, a tak dochází k celoživotnímu soutěžení a rivalitě (Leman, 2008). Rodiče dvojčat mohou být sice ušetřeni dobírání si mladšího sourozenci při narození dětí jednotlivě, ale kvůli faktu, že dvojčata jsou většinou stejně silná a velká, hrozí během roztržek větší nebezpečí. Pokud spolu sourozenci nezvládají vycházet a panuje mezi nimi přílišná rivalita, může dojít k větším rvačkám a rodiče musí zasáhnout. Rozsouzení sporu pro ně není jednoduché, a tak trest pro děti přichází opět společný. Dvojčata totiž bojují o pozornost rodičů, především matky, protože nikdy ji zcela neměli sami pro sebe (Rulíková, 2008).

2.4 Rivalita a její projevy v sourozeneckém vztahu

Hartl a Hartlová (2010) definují rivalitu jako vztah, během kterého dochází k soupeření mezi jednotlivci, skupinami, které se snaží o zisk shodné nebo větší hodnoty než protichůdná strana. Sourozeneckou rivalitu popisují jako komplex útočného, nepřejícího a konfliktního vztahu mezi sourozenci. Pokud jsou tyto konflikty z dětství nevyřešeny, přenášejí si problematický vztah do dospělosti, ve které se může v jedinci projevat touha po moci s velkým citovým zabarvením.

Souvisí s tím i porucha dětské sourozenecké rivality, která je zařazena v MKN-10 do oblasti emočních poruch příznačných pro dětství. Přichází s narozením mladšího sourozence a oproti normálnímu projevu rivality či žárlivosti se vyznačuje silně projevovanými emocemi, jejich vysokou úrovní i délkou trvání (Hartl a Hartlová, 2015).

Běžným projevem rivality v sourozeneckém vztahu je žárlivost, která má mnoho podob a v některých případech ji lze odhalit hned pro nápadné projevy, jindy dítě nedává emoce příliš najevo a skrývá ji. Dalloz (2002) pojednává o tom, že žárlivost ve vztahu k sourozenci je naprosto běžný a přirozený pocit, jelikož se dítě obává o ztrátu matčiny lásky. Je velmi důležité, aby žárlivost doprovázel i respekt mezi sourozenci.

Dle studie Nickolase a Barbary (2008) se podílí na sourozenecké rivalitě i sociální srovnávání a může se zvyšovat, pokud sourozenci soutěží proti sobě na vrcholové úrovni. Jelikož se tyto soutěže konají na veřejné scéně, dochází k hodnocení sourozenců, který z nich je lepší přímo na místě a sourozenci se tak snaží předčít jeden druhého. Pokud je jeden ze sourozenců označen za talentované dítě může to u druhého, méně talentovaného, vyvolat větší pocity závidění a soupeření. Tuto skutečnost pozoroval Pfouts (1976 a 1980) během akademických soutěží, kde větší soutěživost a nepřátelství vůči sourozenci panovala u méně nadaného bratra.

3 Psychologie sportu

V následující kapitole se budu věnovat psychologií sportu. Psychika a mentální nastavení jedince má obrovský vliv na jeho výkony, ale také na vnímání jeho soupeřů a vztahů mezi nimi. Důležitým milníkem během sportovního výkonu jsou také prožívané emoce, práce s nimi a motivace sportovce.

Sportovní psychologie se jako vědní obor ujala až ve 2. polovině 20. století, kdy odborníci začali aplikovat výzkumné metody na sportovní oblast. Hlavní metodou výzkumů bylo zúčastněné pozorování a následoval výklad pomocí psychologických zákonitostí. Zpočátku to bylo spíše nesystematické studium oblasti, které bylo výzkumem netknuto (Hoskovec a Hoskovcová, 2000).

Hlavními průkopníky v Československu byli Chudoba a Pechlát. Chudoba se zabýval odlišnostmi mezi trenérem a koučem, kdy trenér zastává roli odborníka na tréninkové plány a sportovní techniku. Kouč reguluje emotivitu během závodu. Pechlát se věnoval sokolskému cvičení z psychologického hlediska. Zkoumal únavu, zátěž, charakter sportovců a jejich motivaci (cit. dle Hoskovce a Hoskovcové, 2000, s. 175).

Po druhé světové válce nastal vzestup sportu, a to i toho vrcholového. Sportovní příprava atletů, především směrem k olympijským hrám, byla hlavní náplní všech sportovních center, a to i v psychologickém směru. Tento fakt zvýšil zájem o psychologické výzkumy týkající se otázky, jaký vztah je mezi psychikou vrcholového sportovce a jeho výkony (Williams a Crane, 2006, Burton a Raedeke, 2008).

3.1 Sport a emoce

Se sportovní činností se pojí termín emociogenní, což znamená, že sport je zdrojem emocí. Slepíčka (2009) uvádí, že je to nejemociogennější volnočasová aktivita, které sekunduje sex, hazard či umění. Hlavní příčinnou, proč se sport řadí mezi ty nejvíce emotivní činnosti je fakt, že v nás vyvolává směs prudkých emocí a nejistotu výkonu.

Sportování je ideální aktivitou, během které lze propojit emoce se svalovou činností, při které se může člověk emočně odreagovat a zbavit se nepříjemného napětí. Sport není přínosný pouze tím, že zlepšuje fyzickou odolnost, ale také slouží jako emoční zážitek, který výrazně zkvalitňuje způsob života. Tento fakt zvýhodňuje sportovce oproti obyčejným lidem, kteří jsou nynějším kulturním vývojem nuceni své emoce potlačovat, nedávat je najevo a nemají mnoho příležitostí, kde je uvolnit (Slepíčka, 2009).

Slepička (2009) společně s Vaňkem (1984) rozdělují emoce ve sportu z hlediska časovosti při výkonu:

- 1. Předstartovní stavy:** aktuální psychický stav, který přichází těsně před výkonovou činností a provází ho především napětí z očekávání. Emoce se u jedince odvíjejí podle důležitosti závodu, ale také od jeho osobnosti. Charakteristikou takového stavu je strach z výsledku a předstartovní napětí, které doprovází nejčastěji nadměrná aktivace neboli sportovní horečka způsobující nadměrné soustředění a koncentraci na budoucí výkon. Tyto stavy lze uklidnit například rozcvičkou a relaxací před samotným závodem.
- 2. Soutěžní stavy:** stav, který trvá od začátku až do samotného konce závodu. Během fyzické aktivity přicházejí a mění se emoce, které ovlivňují naprosto koncentrovaného sportovce. Jako nejideálnější situace při sportu je vnímán stav flow. Flow fenomén je Škyříkem (2008) definován jako stav plynutí, během kterého člověk ztrácí pojem o časovosti, vlastním já a je to situace naprostého soustředění a zaujetí praktikovanou činností.
- 3. Pozávodní stavy:** vycházejí z úspěchů či neúspěchů a z hodnocení výkonů, které přicházejí od samotného sportovce nebo od jeho okolí. Smutek během neúspěchu má podobu frustrace, která může vést k negativnímu chování sportovce. Nejčastěji se projevují pocity vzteku a agrese. Tyto stavy během neúspěchu mohou sportovce přivést do rezignace, jejímž důsledkem může být ukončení či přerušování sportovní činnosti. Úspěch doprovází euforie, během které hormonální soustava vylučuje endogenní opiáty endorfin a enkefalin. Díky těmto látkám je pocit únavy a vyčerpání potlačován a pojí se s eustresovými účinky, díky kterým si užíváme pocity slávy a triumfu.

3.1.1 Stenické a astenické emoce ve sportu

Emoční napětí je v každém sportu jinak důležité. V obecném měřítku platí, že pokud emoční afekty zvyšují tělesnou sílu, pak utlumují mentální výkonnost. Emoce rozdělujeme dále na stenické a astenické. Ty stenické celkově posilují fyzickou činnost a jedná se například o vztek, oproti nim emoce astenické fyzickou činnost utlumují. Druhá oblast emocí způsobuje psychické selhání a nejčastěji se mezi ně řadí úzkost a strach.

Dle Slepíčky (2009) vzniká úzkost při přímém ohrožení atleta a strach pociťuje v souvislosti s určitým objektem. S tímto tvrzením se ztotožňuje i Nakonečný (1996), který úzkost přirovnává k blíže neurčité hrozbě.

Úzkost se považuje za patologický jev, který nemá jasná specifika a jde o nejasné tušení neurčité hrozby. Ve sportu se projevuje svalovou slabostí a zvýšenou produkcí kyseliny mléčné. Projevuje se hlavně u vrcholových sportovců, kteří se blíží ke konci své kariéry (Slepíčka, 2009). Objevuje se také proto, že sportovci vnímají obavy z negativní sebereprezentace. Ve společnosti se jedinec snaží o vlastní pozitivní prezentaci kvůli materiálnímu či sociálnímu zisku a pokud cítí nesoulad mezi dojemem, který chce podávat, a tím, jak jej reálně vnímá okolí, hromadí se v něm úzkostné pocity (Tod, 2012).

Strach ve sportovním prostředí poukazuje na ohrožení hodnot. Vyznačuje se částečným ochromením volní svalové aktivity, třasem, pocity bezmoci a vede k výraznému poklesu výkonnosti. Strach u sportovce poznáme tak, že váhá se svými pokusy, přenechává pozici ostatním, zahajuje a náhle zastaví činnost. Strach může být překonám následujícími faktory: atletovi se zlehčí podmínky či se mu dá nápomoc, slib odměny za provedení cviku, jemný citový nátlak trenéra s naznačením důvěry vůči cvičenci, že prvek zvládne a v neposlední řadě podpora diváků (Slepíčka, 2009).

3.1.2 Radost

Radost se považuje za nezbytnou součást rekreačního, ale i vrcholového sportu. Sečenov se zaměřoval na pocity slasti během strečinkových pohybů (cit. dle Slepíčky, 2009, s. 73). Z organické oblasti považujeme za příčiny radosti při sportu prokysličení mozku, zlepšení nálady kvůli vylučování endorfinů či zahřívání organismu.

Psychologické zdroje hledá Slepíčka (2009) v navýšení sebevědomí, pocitech hrdosti po výkonu, zlepšení pocitu kompetence a vnímání zdravotního prospěchu pohybové aktivity. Radost má i sociální původ v sociální opoře, ohlasu, uznání, ale i během soupeření či porovnávání. Může být také emoční nákazou v kolektivním sportu nebo je spojená s rituály, humorem a posportovními aktivitami.

Posledním zdrojem radosti je dle Slepíčky (2009) také environmentální prostředí, jelikož mnoho sportů se může provozovat na čerstvém vzduchu a poskytnout sportovci pocit očisty. Pocit radosti a lepší nálady navozují sportovní činnosti, které si jedinec spojuje s přírodou, jedná se o slunce, vzduch, hory, les aj.

3.2 Sportovní motivace

Motivace je definována jako proces, během kterého se podporuje a reguluje chování (Eggert, 2005). Dle Toda (2012) slouží k popisu vnitřních i vnějších sil, které působí na začátek, orientaci, intenzitu a setrvání určitého chování. Motivace ke sportu neboli příčina podněcující sportovat je hlavním tématem psychologie sportu. Nelze mluvit pouze o jednom motivu, který toto chování podněcuje, ale stojí za ním celý komplex motivů.

Pro výkonovou motivaci je charakteristické, že lidi obecně žene kupředu vnitřní touha dosáhnout úspěchu, získat prvenství či zlepšovat své dovednosti. Výkon se často poměruje se soupeři, tudíž potřeba úspěchu se hodnotí ve vztahu k soutěživosti (Tod, 2012). Pohnutky ke sportovní aktivitě jsou dle Slepíčky (2009) způsobeny rozdílem mezi tendencí dosáhnout úspěchu a chůtí vyhnout se zklamání. Dle Atkinsona existuje pětice faktorů, které ovlivňují, zda bude člověk usilovat o úspěšný, pozitivní výkon: „*Osobnostní faktory, situační faktory, výsledné tendence, emoční reakce a výkonové chování.*“ (Tod, 2012, s. 36)

Gillová a Deeter (1988) vytvořili dotazník sportovní orientace, pomocí kterého se snažili změřit výkonovou motivaci během závodu. Měřili tři typy: soutěživost, orientaci na vítězství a cíl. Soutěživost se projevovala u lidí, kteří byli motivováni k aktivnímu hledávání situací, ve kterých by mohli uspět v soutěži. Lidé orientovaní na úspěch se charakterizují tím, že během soutěže se nesnaží podat nejlepší možný výkon, ale jejich cílem je porazit ostatní. Sportovci, kteří raději překonávají svá maxima, než aby se poměřovali s druhými lidmi jsou označováni jako ti, kteří se orientují na cíl (Tod, 2012).

3.3 Sport a osobnost

Hartl a Hartlová (2010) definují osobnost jako celek mentálního života člověka a charakteristickými znaky jsou individualita, výjimečnost a rozdílnost od ostatních lidí. Jsou to vlastnosti, které z nás činí osobnost, jakou jsme (Tod, 2012). Osobnost nezahrnuje pouze sociální rysy, ale také percepční, kognitivní a behaviorální (Gill a Williams, 2017). Dle Hollandera (cit. dle Tod, 2012, s. 22) lze strukturu osobnosti rozdělit na tři úrovně:

1. **Psychologické jádro:** nejinternější a nejstabilnější úroveň obsahující názory, postoje, motivační struktury, životní nutnosti a hodnoty.

- 2. Typické reakce:** obvyklé způsoby reagování na okolní svět, lidi, události a situace, v nichž se člověk denně nachází.
- 3. Dimenze chování spjatého s rolemi:** nejméně stálá stránka osobnosti, která je spjatá se způsobem chování člověka dle toho, jak vnímá své sociální prostředí.

Ke konci 20. a začátkem 21. století byla problematika osobnosti sportovce nejčastěji probíraným tématem ve sportovní psychologii a dodnes se bere jako osamocená oblast (Slepička, 2009). Ovšem za posledních pár let zájem o výzkum této oblasti slábně, jelikož již nevyplouvají na povrch žádné nové přínosné závěry (Tod, 2012).

Výzkumy byly zaměřovány na to, jak pravidelné sportování ovlivňuje osobnost a zároveň, jak vlastnosti sportovců ovlivňují samotný výkon. Sportovec se charakterizuje mnoha vlastnostmi, které jsou relativně stálé, projevují se v každodenních činnostech a mají vliv na dosažení výsledků (Slepička, 2009). Empirický výzkum Hollandera potvrdil vliv osobnostní orientace na výběr celkové kariéry a dle toho, zdali se pracovní prostředí shoduje s osobností, člověk produkuje určitý výkon. Pokud je prostředí nevhodné pro naši osobnost, převažují touhy jej opustit (Mayerová, 1997), to platí rovněž pro sportovní oblast.

Ovšem výzkum na zkoumání vztahu mezi osobností a výkony je obtížný, jelikož existují různé druhy sportů, a každé osobnosti vyhovuje jiný. Dalším faktem je, že výkonnost je tvořena několika faktory a nelze s jistotou říct, jak velkou část ovlivňuje právě osobnost. Následující důležité stránky osobnosti mohou či nikoliv ovlivňovat výkonnost (Tod, 2012):

- 1. Rysy osobnosti:** Vealeyová (2002) se snaží spojit rysy osobnosti s určitou skupinou atletů, hledá rozdíly mezi individuálním a kolektivním sportem a mezi těmi, kteří sportují a těmi, co nikoliv. Zjišťuje, jestli některé rysy predikují lepší výkonnost a jestli určité sportovní odvětví může vést ke změnám rysů osobnosti. Domnívá se, že rysy mají pro predikci výkonnosti zanedbatelnou hodnotu.
- 2. Nálada:** dle výzkumů Beedieho a jeho kolegů (2000) se ukázalo, že dobré výkony byly spojeny s celkovým dobrým nastavením člověka a slabší výkony jsou spojovány s únavou či depresí.
- 3. Kognitivní strategie:** dovednosti a chování sportovce, které aplikuje během sportovních soutěží. Tým Thomase (2010) během výzkumu zjistil, že mladší

sportovci častěji uplatňují před samotným výkonem vizualizaci a aktivační strategie než starší atleti, kteří se spoléhají na automatické dovednosti.

Během rozdělování typů osobnosti v oblasti sportovní psychologie se lze setkat s tématem problémových sportovců. Tímto tématem se zabývá klinicky specializovaná sportovní personologie, která řeší složité osobnosti sportovců, kteří se kvůli jejich chování dostávají do častého konfliktu se svými trenéry. Problematičnost je vymezena do tří kategorií (Slepička, 2009):

- 1. Těžce trénovatelný sportovec:** jedinec, který neustále kritizuje tréninkový plán trenéra, má svou hlavu a chce si sportovní přípravu řídit dle sebe.
- 2. Egocentrický sportovec:** atlet, který těžce snáší prohru, vyznačuje se autistickým myšlením, dominancí a žárlivostí.
- 3. Úzkostně-labilní sportovec:** časté sklony k nervozitě, jeho výkonnost není stabilní a v důležitých momentech selhává.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Výzkumné šetření

Poslední část bakalářské práce je věnována popisu jednotlivých úseků výzkumného šetření. Nejdříve bude blíže uveden cíl výzkumu, následně charakteristika výzkumného vzorku, etika výzkumu, použitá metodika, sběr dat a jejich zpracování, výsledky výzkumu a na závěr celkové shrnutí výzkumného šetření.

4.1 Cíle výzkumu

Hlavním cílem výzkumu bylo popsat vztah sourozenců, kteří se aktivně pohybují ve stejné disciplíně vrcholového sportu. K dosažení daného cíle byla stanovena následující výzkumná otázka:

1. Jak z pohledu sourozenců ovlivňuje vrcholový sport jejich vztah?

4.2 Vlastní předporozumění zkoumaného tématu

Při výzkumném šetření je důležité, aby výzkumník nebyl ovlivněn svými hypotézami a během rozhovoru nepodsouval respondentům vlastní názory. Proto jako významný ovlivňující aspekt vnímám vlastní sebereflexi během zkoumání svých předpokladů a domněnek o daném tématu.

Téma bakalářské práce jsem zvolila na základě toho, že sama se pohybují ve vrcholovém sportu, ke kterému jsem se dostala díky své rodině a bratrovi. S bratrem jsme měli vždy kvalitní vztah, ale v mém dětství byl ovlivněn jeho sportovní kariérou. Nikdy jsme nedělali společně stejný sport, a tak pro mne bylo jednodušší udržet si od tématu určitý odstup.

I přes tuto skutečnost jsem si před začátkem rozhovorů sama odpověděla na otázky, které jsem pokládala respondentům, abych zjistila, jaká témata se objevují mně a mohla je oddělit od témat účastníků.

Jedinou překážkou během sběru dat pro mě byl fakt, že téměř všechny respondenty znám osobně, znám jejich vztah se sourozencem a také mezi mnou a jimi panuje určitý přátelský vztah. V tom jsem ovšem spatřovala výhodu, jelikož pro mě i pro samotné respondenty bylo jednodušší se do rozhovoru ponořit a zaobírat se i vážnými a důvěrnými tématy.

Své domněnky o tématu jsem si vytvořila především na základě vlastní působnosti ve vrcholovém sportu, přátelského vztahu s mým bratrem v průběhu sportovních kariér obou z nás a faktu, že respondenti jsou mí přátelé:

Domnívám se, že se u respondentů objeví projevy rivality, soutěživosti, žárlivosti, ale také vzájemného respektu či touze pomoci. Domnívám se, že pokud se oba sourozenci věnují zcela shodnému sportu, objevují se v jejich vztahu i pocity radosti a nadšení ze sportovních úspěchů, ale zároveň smutek a žal z proher a neúspěchů. Také se domnívám, že na základě vzájemného prožívání osobní i sportovní kariéry spolu budou mít sourozenci jedinečně pevný vztah.

4.3 Výzkumný vzorek

Cílovou skupinou byli biologičtí sourozenci stejného pohlaví ve věku 20-30 let, kteří se aktivně věnují vrcholovému sportu. Věkovou skupinu jsem zvolila záměrně, jelikož se domnívám, že v tomto věku jsou účastníci na nejvyšším bodu své sportovní kariéry. Dále jsou účastníci výzkumu schopni mít určitý odstup a dokáží se ohlédnout do minulosti a popsat, jak se jejich vztah ve sportovním prostředí měnil v průběhu let.

Participanty jsem získala na základě přátelství a svých známých ve vrcholovém sportu. Dohromady se mého výzkumného šetření zúčastnilo 8 respondentů, tedy 4 sourozenecké dvojice. Jednalo se o 2 páry sester, z nichž jeden pár tvořila dvojčata a 2 páry bratrů, kde taktéž jeden pár byl z dvojčat.

Tabulka č.1: Základní údaje o participantech

Iniciály	Pohlaví	Věk	Vzdělání	Sport	Počet sourozenců a věk
A. D.	Žena	30	Mgr.	Beach volejbal	Sestra (26let), bratr (28let)
M. D.	Žena	26	Mgr.	Beach volejbal	Sestra (26let), bratr (28let)
B. D.	Žena	24	Student VŠ	Atletika	2 sestry (24let, 17let)
K. D.	Žena	24	Student VŠ	Atletika	2 sestry (24let, 17let)
D. D.	Muž	23	SŠ	Volejbal	Bratr (20let)
M. D.	Muž	20	SŠ	Volejbal	Bratr (23let)
J. F.	Muž	20	SŠ	Atletika	Bratr (20let)
M. F.	Muž	20	SŠ	Atletika	Bratr (20let)

4.4 Etika výzkumu

Všichni účastníci výzkumu byli před začátkem rozhovoru obeznámeni s průběhem a okolnostmi výzkumu a udělili mi verbální informovaný souhlas kvůli nahrávání rozhovorů na diktafon. Byli také ujištěni, že ihned po přepsání rozhovoru bude pořízený záznam vymazán. Pro zachování anonymity v celé práci používám pouze iniciály účastníků. Rozhovory probíhaly ve virtuálním prostoru aplikace Zoom, ovšem v soukromí, aby participanti měli možnost mluvit o svých pocitech a zážitcích, aniž by byli rušeni okolními vlivy. Účastníci také věděli o možnosti kdykoliv z výzkumu odejít či se k získaným materiálům následně vyjádřit.

4.5 Metodika výzkumu

Pro výzkumné šetření byla použita metoda kvalitativního výzkumu, která umožňuje dané téma na základně důkladné analýzy jednotlivých případů prozkoumat do hloubky, a tím získat podrobnější popis subjektivně prožívané problematiky založené na originálních zkušenostech jedinců.

Pomocí kvalitativního přístupu lze efektivně porozumět zkoumané realitě (Miovský, 2006). Ferjenčík (2010) dále uvádí, že je důležité porozumět vnitřní logice zkoumaných procesů, úkazů a událostí, a to v co nejširším možném kontextu. Mezi klíčové kvalitativní metody patří rozhovor, pozorování, analýza textů, dokumentů, audio či vizuální nahrávky (Hendl, 2016).

4.5.1 Polo-strukturovaný rozhovor

Pro výzkumné šetření jsem zvolila metodu polo-strukturovaného rozhovoru, který je ideální pro zodpovězení výzkumných otázek, držení se předem vymezených oblastí, a zároveň disponuje možností se flexibilně doptávat pro získání potřebného množství dat. Respondent může zcela volně vyjádřit své názory, pocity a vnímání daného tématu a samostatně domýšlet určité souvislosti (Hendl, 2016).

Způsob formulování otázek kladených respondentovi je jedním z nejdůležitějších faktorů, které ovlivňují, jak nám účastníci budou odpovídat. Je nutné vyhnout se vnucování odpovědí samotnou formulací otázek, proto by otázky měly být otevřené a dovolit respondentovi zvolit si, kam bude rozhovor pokračovat. Zároveň by měly být otázky jasné, aby bylo zřejmé, na co odpovídat (Hendl, 2016).

Výzkumník by měl být po celou dobu rozhovoru citlivý a pozorný naslouchač. Stejně tak je důležité nepodceňovat zakončení rozhovoru, vzhledem k tomu, že i zde je možné získat další důležité informace (Hendl, 2016).

4.6 Sběr dat a jejich zpracování

4.6.1 Metoda sběru dat

Nejdříve bylo nutné získat všech osm participantů. Větší část tvořili jedinci, které znám osobně a byli ochotni sdílet své zážitky a zkušenosti, chybějící sourozenecký pár jsem získala díky účastnici výzkumu, která mě s párem propojila. Participanty jsem oslovovala během září 2020 a na základě domluvy probíhaly rozhovory v říjnu až prosinci 2020. V úvodu jsem každého účastníka seznámila s účelem výzkumného šetření a s tím, k čemu budou sloužit poskytnutá data. Byli informováni o anonymitě získaných dat (viz. Etika výzkumu) a udělili mi verbální informovaný souhlas s pořízením audio záznamu, který je v kvalitativním šetření dle Hendla (2016) stále více užívaný.

Před začátkem rozhovorů jsem si vytvořila seznam otázek, na které odpovídali všichni participanté. Rozhovor byl rozdělen na několik otázek, ke kterým jsem měla připravené i doplňující podotázky, které jsem různě měnila a také se intuitivně doptávala na to, o čem účastník rozhovoru aktuálně mluvil. Dle Miovskeho (2006) slouží doplňující otázky k lepšímu pochopení problému a rozšíření přehledu o dané situaci. Jednotlivé rozhovory se tak od sebe mohou lišit jednak obsahem, tak i délkou. Nejkratší rozhovor trval 25 minut, nejdelší 1 hodinu a 20 minut. Pokládala jsem následující otázky:

- 1. *Můžeš mi říct něco o sobě a o svém sourozenci, který se také účastní mého výzkumu?***
- 2. *Jaké jste měli společné dětství?***
  - Jak se váš vztah vyvíjel v čase?
- 3. *O čem si nejvíce povídáte a hádáte se někdy?***
- 4. *Obě sportuje. Jak do vašeho vztahu vstupuje sport?***
  - Jak ovlivňuje váš vztah rivalry/soutěživost?
    - Jak mezi vámi vznikla?
    - Je něco nebo někdo, kdo jí posiluje?
    - Pomáhá ti to nebo tě to naopak brzdí ve výkonu?

5. ***Jak prožíváš sourozencovi úspěchy a neúspěchy?***
  - Jaký je tvůj nejlepší sportovní zážitek s tvým sourozencem?
  - Jaký je tvůj nejhorší sportovní zážitek s tvým sourozencem?
    - Ovlivnily tyto zážitky nějak váš vztah?
6. ***Co vašemu vztahu pomáhá a co ho zlepšuje?***
7. ***Jak hodnotíš celkový vztah mezi vámi?***
  - Měl sport na toto vnímání nějaký vliv?
8. ***Jak vnímáš ostatní sourozence ve vrcholovém sportu?***
  - Co bys doporučil/a sourozencům ve sportu?
  - Na co by si měli dát pozor a na co se zaměřit?

4.6.2 Metoda zpracování dat

Získaná data jsem zpracovala pomocí tematické analýzy. Tato metoda slouží dle Braunové a Clarkeové (2012) k identifikaci, zpracování a odkazování se k tématům v datovém souboru. Dle Hendla (2016) je vhodná k získání odpovědí na předem určené výzkumné otázky o lidských názorech, zkušenostech a porozumění. Velkým kladem této metody je její pružnost. Tato flexibilita má mnoho výhod i nevýhod a je důležité zdůraznit, že výzkumník přemýšlí o získaných datech, hledá v nich souvislosti a vlastním způsobem je interpretuje. Na základě této skutečnosti je nutné, aby si byl výzkumník při vyhodnocování vědom toho, co dělá a byl otevřený k přehodnocování, je-li to nutné.

Braunová a Clarkeová (2012) rozdělily postup tematické analýzy do šesti fází, přičemž se lze do každého kroku během analýzy dat vracet, aby nic nebylo opomenuto.

1. **Seznámení se s daty:** první krok spočívá v seznámení se s daty, přepisu do vhodné podoby a následné opakované pročitání, které navazuje na další kroky analýzy.
2. **Generování počátečních kódů:** výzkumník hledá a všímá si opakujících se vzorců, které mohou sloužit pro následovné utvoření témat. Výsledkem tohoto kroku by měl být seznam počátečních kódů, které identifikují významy ležící pod sémantickým povrchem dat.
3. **Hledání témat:** tato fáze zahrnuje třídění, přezkoumání a porovnávání kódů do potencionálních témat. Pro zjednodušení následujících kroků se používají tabulky a myšlenkové mapy k získání většího přehledu ve zpracovaných datech.

4. **Přezkoumání témat:** výzkumník si kontroluje kvalitu vytvořených kódů a ujasňuje si hranice mezi tématy. Opět prochází celý soubor, zda neopomenul nějaký důležitý fakt.
5. **Definování a pojmenování témat:** v tomto kroku si výzkumník znovu definuje, proč je určité téma důležité, a v čem se liší od ostatních. Určuje vztah a důležitost daných témat.
6. **Podání zprávy:** finální fáze spočívá ve shrnutí a napsání zprávy, která pojednává o zjištěných tématech. Hlavním cílem této fáze je podat jasný a stručný přehled o získaných datech. Také je zde prostor pro odpovědi na výzkumné otázky.

4.6.3 Postup sběru dat a jejich zpracování

Do samotného rozhovoru jsem vstupovala s připravenými základními otázkami, na které jsem se ptala všech participantů. Díky zvolené metodě polo-strukturovaného rozhovoru jsem mohla přizpůsobit rozhovor dotyčnému participantovi a doptávala jsem se na skutečnosti, které během rozhovoru vyvstaly.

Poté, co jsem dokončila rozhovory s participanty, jsem si každý rozhovor pustila z audio nahrávky a následně ho začala elektronicky přepisovat. Použila jsem metodu doslovné transkripce, kterou Hendl (2016) uvádí jako nezbytný krok pro následujícím vyhodnocování.

Doslovně přepsaný rozhovor jsem si znovu přečetla, abych zkontrolovala případné chyby, následně jsem si jej vytiskla a při dalším čtení začala zvýrazňovat důležité pasáže pro výzkum. Jednotlivým pasážím jsem v následujícím kroku udělila kódy, které jsem následně vytiskla a rozstříhala. Vystřížené kódy jsem začala seskupovat pod společná témata a vracela jsem se během tohoto kroku zpět k hlavnímu textu, abych si byla jistá, že se dané kódy hodí pod jedno téma. Jednotlivá témata a subtémata každého rozhovoru jsem v závěrečném kroku porovnávala mezi sebou a zjišťovala, jaká je četnost daného tématu. Zjistila jsem, že některá témata se objevují u více participantů, jiné jsou dominantní pouze u někoho. Nakonec jsem definovala 9 základních témat.

4.7 Výsledky výzkumného šetření

Na základě výše popsané analýzy dat jsem získala témata a subtémata, která v této kapitole podrobněji popíši. Vzhledem k zaměření výzkumu a jeho hlavnímu cíli,

se nebudu snažit výsledky nijak generalizovat. Abych lépe vystihla jedinečnou zkušenost každého z participantů, témata jsem rozdělila na subtémata vzhledem k pestrosti subjektivního líčení.

Tabulka č. 2: Témata a subtémata rozhovorů se sourozenci

Téma	Subtéma
Nejbližší člověk	
	Vývoj vztahu v čase
Vnímání sourozeneckého vztahu	Odloučení a oddálení se
	Společné soužití
	Společné zájmy
Rozdílnost	S okolím
Komunikace	Konflikty
Vliv domova	
	Soustředění
Vliv sportovního prostředí	Motivace
	Emoce
Společné prožívání úspěchů a neúspěchů	Pomoc a podpora
	Rivalita
Konkurenční dění mezi sourozenci	Závist
	Soutěživost
Vnímání ostatních sourozenců	

4.7.1 Nejbližší člověk

Z výzkumného šetření vyplynulo, že všichni participanté považují svého sourozence za velmi blízkého člověka, ne-li nejbližšího, kterého ve svém okolí mají. Zcela všichni uvedli, že cítí velmi dobrý, pevný a jedinečný vztah. Participanté především zdůrazňovali fakt, že se vnímají spíše jako nejlepší kamarádi než jako sourozenci, vědí o sobě zcela vše, pomáhají si během období krize a jen těžce si dovedou představit život bez toho druhého: „*Pomáháme si a já cejtím, že chci bejt částí jeho života.*“ (D.D., ř. 147) Jsou přesvědčení, že právě jejich dobré vztahy jim pomáhají i k výkonnostnímu růstu, protože na trénincích mívají partnera, který vše prožívá s nimi.

Najdou se ovšem i okamžiky, kdy participantům není příjemné, že tráví většinu času se svým sourozencem, dojde k přehlčení a je pro ně nutné se distancovat. Tuto sourozeneckou nerozlučnost vnímají především dvojčata, která si uvědomují, že se ve společnosti prezentují v množném čísle a navázat osobní individuální kontakt je těžší. „*Jsmé rády, že se máme a nepotřebujeme si hledat jiný kamarády, ale na tom jsme často dost zhabrovaly v těch vztazích, protože jsme pořád spolu.*“ (B.D., ř. 229)

Často se také vnímají jako naprosto totožní jedinci s pár rozdíly jako je například osobnostní rys nebo věkový rozdíl. „*Klidně nás ber jako dvě stejný osoby, akorát o 4 roky posunutý.*“ (D.D., ř. 140) S tím ovšem nesouhlasí jeho mladší bratr, který vnímá důležité odlišnosti: „*Jsem povahově jinej, nejsem tak výbušnej, ale víc klidnější, zajímám se o jiný věci než on a taky jsem citlivější a vnímám víc ty věci kolem sebe, jemu je všechno jedno.*“ (M.D., ř. 17)

4.7.2 Vnímání sourozeneckého vztahu

Většina sourozenců se shoduje na tom, že sportovní prostředí má na jejich vztah velmi výraznou roli, jelikož se v této oblasti pohybují již od raného dětství a sport jim celkově formuje jejich osobnost, projevy chování, myšlení a vztahy s okolním prostředím: „*Vztah je jinej díky tomu sportu, ale nemění ho.*“ (J.F., ř. 67)

Participanté často mluvili o tom, jak svého sourozence vnímají. Většina z nich o něm mluví jako o parťákovi ve sportovním prostředí i mimo něj: „*Já jsem jí brala tak, že mám parťáka na závody.*“ (K.D., ř. 198)

Vývoj vztahu v čase

Všechny rozhovory přinesly téma společného dětství, které většina účastníků označila jako krásnou část jejich společného života. Pár dvojčat zmiňoval, že během společných chvil nepotřebovaly hračky či kamarády, byly stále spolu a vystačily si navzájem. Všichni sourozenci se shodovali, že jejich dětství bylo ovlivněno sportem, který je provází celý život, jelikož se sportovní přípravou začali v útlém věku: „*Máme spolu hrozně hezkej vztah už od mala i s bráchou... kořeny, geny máme sportovní.*“ (M.D., ř. 6, 44)

Díky výzkumu se projevilo, že ve vztahu opravdu záleží na sourozenecké konstelaci. Starší sourozenci v dětství vnímali ty mladší jako jedince, o které se budou muset starat a dělat jim vzory. Mladší sourozenci tuto roli staršího cítili. Když se jednalo

o sesterský sourozenecký pár, starší sestra se vnímala a byla považovaná za pečovatelku a druhou mámu v pozitivním směru: „*Hraje roli i to, že je nejstarší sourozenec, měla tendenci se o nás starat. Já jsem jí měla jako takovou druhou mámu, když jsem byla malá a vnímám to do teď.*“ (M.D., ř. 14) V případě dvou bratrů tato péče nebyla vždy vítána a vedla spíše ke konfliktům, starší sourozenec vnímal svého bratra jako dítě, o které se musí starat, a naopak mladší nechtěl být kontrolován. U nejmladších dětí se projevovaly sklony výkonnostně dohnat sourozence starší: „*Já jsem podvědomě měla tendence chtít je dohnat, jako ten nejmenší.*“ (M.D., ř. 62)

Ovšem díky starším sourozencům, ti mladší přistupují ke sportu s pozitivním přístupem a chtějí u něj zůstat i nadále: „*Možná jsem hrála a zůstala u volejbalu, protože jsem viděla, jak si ségra rozumí s těma holkama, tak to asi hrálo tu největší roli.*“ (M.D., ř. 71)

Pokud spolu sourozenci hrají zápasy, mladší vzpomíná, že během jeho sportovního růstu, kdy ještě nebyl vyspělý ve hře ani v životě, na něj starší sourozenec kladl příliš vysoké nároky, které nemohl splnit. Tyto nároky vedly k horším výkonům, ke zhoršení komunikace a samotného vztahu mezi sourozenci. Starší sourozenec si až časem uvědomil, že požadavky, které na mladšího kladl nebyly v jeho silách, aby je splnil: „*Když byl ještě fakt malej, tak já jsem na něj byl občas tvrdej a on z toho byl špatnej, pak už se mnou nechtěl hrát.*“ (D.D., ř. 112)

Sourozenci se často vnímají jako lidé, kteří si mohou něco předat a rozšířit si navzájem pohledy na svět, navzájem se posouvají ve sportovní i osobnostní rovině kupředu. Jejich vztahy se nejvíce změnily, zklidnily a formovaly během dospívání, kdy si uvědomili pravou hodnotu jejich společného vztahu, ale zároveň se snažili profilovat v trochu odlišném směru: „*Jak člověk dospívá a začíná se lehce profilovat a utváří se mu ta osobnost, tak jsme měly malinko rozlišný zájmy.*“ (B.D., ř. 33)

Sourozenci, kteří spolu netrávili během dospívání příliš mnoho času, jelikož je sportování zavedlo na odlišná místa, zaznamenali změny ve vztahu v průběhu let, především díky skutečnosti, že spolu začali daleko více trávit čas a komunikovat: „*Ted'ka je ten vztah fakt hodně dobrej a jsme v hodně úzkým kontaktu, nebylo to nejlepší, ale propracovali jsme se ke vzájemnému respektu.*“ (D.D., ř. 145)

Zároveň ti, kteří si neprošli během společného života separací od toho druhého, vnímají vztah stále stejně jako na jeho počátku: „*To naše přátelství od dětství a v průběhu let se nezměnilo, mně přijde, že je to prakticky furt stejný.*“ (B.D., ř. 39)

Společné soužití

Všichni participanti mluvili také o společném bydlení či trávení společného času. Sourozenci, kteří bydlí ještě s rodiči hovoří o tom, že až nastane jejich první oddělení od rodičů, stále by chtěli bydlet společně, ale zároveň jsou velmi rádi za momentální odloučení v rodinném domě a za své soukromí. Pokud jsou sourozenci již od rodičů, bydlí v minimální vzdálenosti, aby se mohli co nejvíce navštěvovat a trávit spolu čas, zároveň se u nich ale vyskytuje respekt, pokud potřebuje jeden ze sourozenců strávit čas o samotě: „*Řekneme si, že potřebujeme být chvíli sami a vypnout hlavu, a to prostě znamená, chvílku mě nech a bude to dobrý.*“ (A.D., ř. 95)

Sportování ovlivňuje, kolik společného času spolu mohou trávit, ale jelikož účastníci výzkumu dělají stejný sport, tráví téměř všechn čas spolu a stává se z nich nerozlučná dvojka. Právě sport byl v některých případech faktorem, který sourozeneckému páru propojil životní cesty ještě více. „*Nás hodně sblížilo i to, jak jsme spolu začaly hrát, že spolu trávíme i víc času*“ (M.D., ř. 31) s tím souhlasí i její sestra: „*Mně přijde, že tím, jak jsme spolu víc, tak se ten vztah naopak prohloubil.*“ (A.D., ř. 51) Participanti se také shodují na tom, že čím více času tráví společně, tím je jejich vztah lepší a prohlubuje se ve všech oblastech: „*Trávíme spolu buď víc nebo míň času kvůli tomu, když víc, tak je to lepší, a když míň, tak to chladně trochu.*“ (D.D., ř. 57)

V jednom ze sourozeneckých párů se také objevilo téma následování staršího sourozence. Starší bratr odcházel z domova kvůli sportu do jiných měst, pár let na to jeho mladší sourozenec dělal ty stejné sportovní kroky. Oba bratři v tom vidí daleko více výhod než nevýhod. Mladší sourozenec především kladně hodnotí fakt, že jeho bratr je slušný člověk, a tak lidé v daném místě ho díky němu vnímají od začátku pozitivně: „*On je tu 5. rokem, udělal si tady jméno a ty lidi, když mě poznaj, že jsem jeho brácha, tak mě vnímají moc dobře... Cestičku ušlape vždycky dobře.*“ (M.D., s. 48, 52)

Odloučení a oddálení se

I kvůli sportu se sourozenci často oddálí a jejich životní cesty jsou na určitou dobu rozděleny. Během takovéto separace si oba sourozenci uvědomí, co pro sebe navzájem znamenají, jak moc jsou na sebe vázani až dokonce závislí, že k sobě patří, a jak je jejich vztah pro ně důležitý, na základě tohoto uvědomění se následně snaží trávit daleko více času pospolu a s rodinou: „*Jsem pryč z baráku už devátej rok, tak čím dýl jsem od nich, tím víc mi chyběj a tím víc si vážím toho, že jsme spolu doma.*“ (D.D., ř. 25)

První odloučení přicházelo během puberty, a i když se cesty sourozenců na chvíli rozdělily, vždy si byli velmi blízcí a navzájem propojení: „*Když nám bylo třeba 18 a 14, tak to bylo období, kdy jsme si každá šla tou svojí cestou, ale furt jsme si byly hodně blízko.*“ (A.D., ř. 35) Objevují se také pocity strachu ze samotné separace, ale účastníci si uvědomují, že je nutnou fází vývoje a dříve či později přijde. Více než strach je ale zastoupena touha po oddělení, aby sourozenci, především dvojčata, nedělala odmala stále vše společně. Důležitost separace také zdůrazňují lidé v okolí sourozenců a do popředí se dostává názor, že hlavně sestry mají s oddělením potíže: „*Ostatní říkali, že se prostě musíme rozdělit, že tohle není normální... Vím, že nebudeme věčně spolu, ale teď to mám momentálně takhle, že nechci bejt bez B.*“ (K.D., ř. 19, 308)

Společné zájmy

Většina sourozenců se shoduje na tom, že vrcholový sport je pro ně společným zájmem již od útlého dětství, ale i tak rozdělují sportovní zájmy a volnočasové aktivity, díky kterým si jsou blíže, utužují jim vztah, ale i komunikaci. Často si uvědomují, že právě komunikace o volnočasových aktivitách je klíčem k tomu, aby je sport na vrcholové úrovni bavil čím dál více, protože je nutné si čas od času od sportu odpočinout nejenom fyzicky: „*Byly jsme spolu týden v kuse na turnaji, vrátily jsme se spolu domů, řekly jsme si čau, a pak jsme stejně spolu večer šly na drink. Řekla bych, že i když spolu hrajeme, tak abychom spolu byly i v těch jiných rolích než jenom jako spoluhráčky.*“ (M.D., ř. 108)

Pro dívčí skupinu mých respondentů je taky společným sourozeneckým zájmem seberozvoj a vzdělání, které považují za důležitější než sportovní výsledky, další společné aktivity jsou například umělecké činnosti, které jim rozvíjí kreativitu. A i když se nejedná o sportovní aktivity, jejich výkonnost a cíle v těchto činnostech jsou velmi vysoké.

4.7.3 Rozdílnost

Během rozhovorů se účastníci zmiňovali o jisté rozdílnosti mezi nimi a jejich sourozenci. Často se vyskytovalo téma rozdělování rolí, kdy každý sourozenec zastává jistou roli v jejich vztahu. Nejčastěji se tyto role začaly rozdělovat již v útlém dětství, kdy nejstarší sourozenci zastávali pečovatele a vzory či u dvojčat byl někdo dominantnější a hrál roli dospělého. „*My jsme si hodně rozdělovaly role, já jsem vždycky hrála maminku, B si hrála na psa, já jsem byla ta dospělá složka.*“ (K.D., ř. 64)

U jednoho sourozeneckého páru se vyskytl názor, že jejich rozdělení rolí ve vztahu je naprosto ideální, vzájemně se doplňují a každý jde tou cestou, kterou by nechtěl jít ten druhý: „*Ví všechno o tom místě, není tam žádná risk, mně se zase líbí, že já jdu do nového a poznám nové lidi. Jemu by se nelíbilo být mnou a mně zase být jím*“ (D.D., ř. 62)

Sourozenci si také uvědomují rozdíly mezi nimi, které jsou způsobené vlivem věkového rozdílu, osobnostní rysů, a které jim občas brání v komunikaci, kterou se snaží v daném směru zlepšit. „*Pracujeme i na tom, že každá jsme jiná a uvědomujeme si to a snažíme se mluvit i o nepříjemných věcech.*“ (A.D., ř. 53) Sourozenecký pár, kde se jedinci vnímají identicky i v osobnostním směru, ovšem taktéž vede ke konfliktním situacím: „*Často se hádáme, protože oba jsme takový puntičkáři a perfekcionisti.*“ (J.F., ř. 44)

S okolím

Participanti tvrdí, že vůči ostatním sourozencům ve vrcholovém sportu mají s tím svým jedinečný vztah, ke kterému se propracovali časem: „*Troufám si říct, že málokdo z vrcholových sportovců má tak dobrý vztah jako my.*“ (M.D., ř. 121) Dle toho, jací jsou jejich sourozenci a na co jsou od nich zvyklí, si vytvářejí nároky na lidi okolo nich, kteří mnohdy selhávají. Utvářejí si také představy, jak by měl vypadat ideální sourozenecký vztah a nerozumí faktu, že někteří sourozenci se nemají rádi: „*Ségra přišla s tím, že její spolužačka o svoji ségře řekla, že je kráva a ona to vůbec nechápala, že by to o mně nikdy neřekla.*“ (A.D., ř. 32)

Ve sportu účastníci pociťovali již od mala, že mají k vrcholové kariéře blíže než děti okolo nich a za tento fakt mnohdy vděčí sportovní rodině. „*Začal jsem hrát volejbal, když mi bylo 12 a byli tam děcka, kteří ho hráli třeba už 6 let a já uměl víc než oni.*“ (D.D., ř. 50) Někdy ale právě vrstevníci byli ti, kteří sourozence dovedli či drželi u sportu.

4.7.4 Komunikace

Všichni participanti mluvili o tom, že okruh společných témat s jejich sourozencem je opravdu široký a můžou se spolu bavit naprosto o čemkoliv: „*Máme širokej rozsah, prakticky o všem možným.*“ (B.D., s. III) Ovšem těmi nejčastějšími tématy, především u bratrů, jsou sportovní aktivity, rozebírání zápasů, závodů či tréninků: „*Už teď je skoro na mojí úrovni, tak máme daleko víc společných témat o volejbale.*“ (D.D., ř. 22)

Během konverzace účastníci také vnímají určitou důležitost odpoutat se na chvíli od sportu a do života přinést rozhovory o jejich oblíbených volnočasových aktivitách nebo vážnějších tématech jako je filosofie či seberozvoj: „*Abychom spolu neřešily jenom volejbal, ale abychom se bavily i o těch jiných věcech.*“ (M.D., ř. 110)

Komunikaci vnímají sourozenci jako naprostý základ jakéhokoliv vztahu, nejenom toho sourozeneckého. Ke komunikaci přidávají nutnost otevřenosti, upřímnosti, umět mluvit o problémech v konstruktivní kritice, kterou se zároveň člověk musí naučit přijímat a smysluplně ji využít k následujícímu osobnímu růstu. „*Mně přijde že hodně pomáhá otevřená komunikace. Když mám z něčeho radost, tak to řeknu, když je něco špatně, tak taky, jako nějakou konstruktivní kritikou, čím víc mluvíme o věcech, tak tím je to lepší.*“ (A.D., ř. 94)

Konflikty

Z výzkumu vyplynulo, že byť se téměř všichni participanti se svým sourozencem hádají, jejich konflikty jsou chvilková záležitost a po problému přichází rychlé usmíření: „*Často se hádáme, ale za 10 minut jsme úplně v pohodě.*“ (M.F., ř. 20) Sourozenci se také často zaměřují při rozdílných názorech hledat kompromis, aby řešení vyhovovalo oběma a konflikt nezůstával nevyřešen: „*Když spolu v určitéch věcech nesouhlasíme, tak prostě najít tu střední cestu.*“ (B.D., ř. 220)

Nejčastější hádky bývají u chlapců spojené se sportem. Většinou se pojí se vzájemným soupeřením, touhou být lepší než ten druhý anebo během nevyžádaných rad, které si sourozenci předávají: „*O volejbale se asi i nejvíc hádáme, on se teda na mě vždycky naštvě, když já se mu snažím něco vysvětlit.*“ (D.D., ř. 40) Často bratři vnímají, že jejich sourozenec se pouští do zbytečných hádek a pocítují stud, především při konfliktech na veřejných místech, také si častěji myslí, že jejich bratr neumí uznat chyby a oba potřebují mít pravdu.

Během rozhovorů jsem narazila na sourozenecký pár sester, které si nemohly vzpomenout na jakýkoliv konflikt mezi sebou. Od dětství měly naprosto vynikající vztah a jediné konflikty, které se svým sourozencem měly se týkaly jejich bratra, který je provokoval. Jediné, co jim přijde na jejich vztahu konfliktní, je jejich neustálá péče o tu druhou: „*Jsmo hodný, někdy až moc, tak pak je to takový „fakt ti to nevadí?“ že to je vlastně takový handrkování, spíš protivný ujišťování, aby ten druhý byl v pohodě.*“ (M.D., ř. 41)

4.7.5 Vliv domova

Většina participantů uvedla, že pochází ze sportovní rodiny, důsledkem tohoto faktu je, že byli odmala vedeni ke sportu, který nyní dělají na vrcholové úrovni. Často se tak stává, že právě rodina podněcovala soutěživé sklony či rivalitu. Ve většině případů se však jedná o pozitivní soutěživost, která byla obohacena o prvky vzájemné tolerance, respektu a přejícnosti. Důležitým prvkem je fakt, že byť sourozenci měli na výkon orientované rodiče, ti jim většinou poskytli stejnou míru podpory a nikoho neupřednostňovali.

Účastníci často cítí touhu dosáhnout úspěchů, aby viděli své rodiče šťastné a pyšné. Rodiče jsou v některých případech i trenéři mých participantů, a ne vždy to vede k pozitivnímu ovlivnění celého rodinného vztahu. Sourozenecký pár dvojčat vnímá určité zasahování, které přináší sourozenecké rozdělování, rivalitu, snižování sebevědomí či zklamání z neúspěchu. V takovém případě se sourozenci snaží sportovně i osobnostně zlepšit dle představ rodičů, aby zmírnili jejich zklamání a nespokojenost, i když mnohdy nerozumí příčinám, ze kterých tyto negativní pocity vycházejí.

4.7.6 Vliv sportovního prostředí

Z výzkumu vyplynuly názory ohledně vlivu sportu na samotný vztah. Většina participantů se shoduje na tom, že díky sportu je jejich sourozenecký vztah jiný, ale jelikož sportují společně již odmalička, zásadní změny v jejich vztahu nevnímají. Mluví o tom, že sport celkově formuje jejich osobnost, ale i samotný vztah k sourozenci či k ostatním lidem a mění přístup k samotnému životu: „*Když je potřeba zatnout zuby, tak víš, že je zatneš, to si prostě přineseš do toho normálního života.*“ (A.D., ř. 107)

Ani jeden sourozenecký pár si nedovede představit, že by společně nebyl ve sportovním prostředí, berou to jako součást života a jejich společný směr: „*Já nemám*

vymezenej normální život a ten sportovní, je to prostě můj life style, ta náplň toho života, to, jak chci žít.“ (A.D., ř. 99)

Ale pokud se snaží představit si jejich vztah bez sportovního vlivu, jedna část participantů se domnívá, že by byl jiný, že by každý šel jiným směrem, druhá skupina se domnívá, že pokud by měli stejnou zálibu, vztah by byl podle nich stejně hezký, protože by byli sourozenci se sportem i bez něj: *„Prostě je to ségra a asi bych o ní to samé řekla i kdybychom spolu nehrály, což si ale moc nedokážu představit.“ (M.D., ř. 117)*

Soustředění

Část participantů se shodla na tom, že pokud mají zápasit proti svému sourozcenci, jejich koncentrace na samotný zápas se snižuje a nepodávají tak dobrý výkon, i kvůli tomu, že sourozenecký vztah je pro ně důležitější než výhra. Mnohdy si uvědomují, že jejich prohra by znamenala konec v celém turnaji, ale zápasení proti sourozcenci jim není příjemné: *„Já nechtěla, aby ségra prohrála, takže jsem chtěla vyhrát, ale ne moc. Mám nějaký věci v životě, který jsou důležitější než vyhrát a nejdu přes mrtvoly.“ (A.D, ř. 64)*

Také z výzkumu vyplynulo, že špatné soustředění je důsledkem sledování sourozence, kterému se nedaří. Participant si tuto skutečnost většinou neuvědomují během samotného závodu, ale až poté: *„Na konci závodu jsem si uvědomil, že jsem furt koukal, jestli máme oba medaili, kontroloval výsledky a myslel jsem na to, místo toho, abych mezi pokusy myslel, co mám udělat, abych se zlepšil.“ (J.F, ř. 107)*

Objevil se také názor, že pokud by sourozenec nebyl přítomen během závodu, výkon a koncentrace by byly nejspíše vyšší. Je to také dáno tím, že jednotlivci stále myslí na vztah se sourozcencem, a byť nechtějí prohrát, neustále přemýšlí nad výkony toho druhého.

Sourozenci si vzájemně předávají zkušenosti a pohledy na koncentraci během výkonu. Z rozhovorů vyplynulo, že právě díky sourozcencům, kteří berou sport na lehčí váhu a jejich život není pouze o vrcholovém sportu, se jedinec učí hru více užívat a brát jí s nadhledem: *„Ta si to chce užívat až to někdy hraničí s koncentrací. Ale to jsem se od ní naučila, víc si z toho dělat srandu, užívat si to a chci hrát pro zábavu.“ (M.D., ř. 54)*

Motivace

Během rozhovorů se objevovalo také téma motivace ke sportu a výkonu a z výzkumu vyplynulo, že pokud starší sourozenec hraje proti mladšímu sourozcenci jeho motivace k lepšímu výkonu se rapidně zvyšuje: „*Když mě zablokuje brácha, tak začínám trénovat na úplně jiný otáčky, protože prostě nechci bejt zablokovanéj.*“ (D.D., ř. 96)

Výkon se také zvyšuje, pokud hrají sourozenci spolu. Společné hraní v nich evokuje touhu ukázat ostatním, že pokud hraje sourozenecké duo společně, jsou neporazitelní, protože jejich kvalitní a pevný vztah se projeví i v samotné hře: „*Když hraju s bráchou, tak se snažím jak nikdy, protože chci ostatním ukázat, že když jsme spolu, tak nás nikdo neporazí. To mě donutí hrát ještě líp.*“ (D.D., ř. 91)

Participantů také mluvili o motivaci vzhledem k úspěchům a neúspěchům. Často se shodovali v názoru, že pokud se jim nedaří, jejich motivace k výkonnostnímu sportu klesá: „*Neúspěch, to je jasný, když se to nepovede, tak nemáš chuť to dělat.*“ (K.D., ř. 236)

4.7.7 Společné prožívání úspěchů a neúspěchů

Výhry a prohry byly často rozebíraným tématem mezi sourozenci. Výhry se často berou jako něco automatického ve vrcholovém sportu, a proto ani většina sourozenců během nich nemá nijak extrémní pocity: „*Vím, co od něj čekat a ty jeho výkony mi už přijdou normální.*“ (M.D., ř. 71) Všichni participantů se ale při velkých úspěších se radují, přejí je svým sourozcencům a pocítují i své zásluhy za jejich výkony, jelikož spolu trénují, tráví společný čas a ovlivňují své životy: „*Když jí se něco povede, tak to je i moje výhra, protože jsem jí k tomu pomohla, jsme furt spolu a trénujeme spolu, takže na tom mám i já zásluhu.*“ (B.D., ř. 86)

Emoce

Sourozenci také sdílí a vnímají stejné emoce, především páry dvojčat mluví o vzájemné telepatii a zcela unikátním vztahu, který je provází celý život a přesně ví, jak se cítí jejich sourozenec, a co je potřeba v určitých situacích dělat: „*Ona je smutná, já jsem smutná, ona je šťastná, já jsem šťastná, dvojčatovská telepatie.*“ (B.D., ř. 141)

Během závodů či zápasů sourozenci společně prožívají úspěchy i neúspěchy, každý zcela individuálně, ale přesto se všichni shodují, že během úspěchů se radují společně se svým sourozcencem, prožívají s ním pocity slávy, nadšení a zároveň jsou na něj velmi

pyšní za to, co dokázal. Když se nedaří, ať už výkonnostně či zdravotně, přicházejí pocity smutku, někdy zklamání, lítost, zároveň touha, aby se sourozenec při prohře něco naučil a příště byl úspěšný: „*Občas to prožívám víc než on a moc si přeju, aby uspěl, když neuspěje, tak aby se z toho něco naučil.*“ (D.D., ř. 102) Zároveň během vlastních neúspěchů pociťují naštvání či ztrátu motivace.

Z výzkumu také vyplynulo, že negativní zážitky a emoce se snaží sourozenecké dvojice vytěsnit či si najít v takové situaci nějaké pozitivum, které je posune v jejich životní i sportovní cestě vpřed. Shodují se na tom, že negativní zážitky upevňují a posouvají ještě více jejich vztah. Negativní emoce při závodě vnímají jako faktor snižující výkonnost: „*Negativní momenty si nepamatuju, já se je celkově snažím eliminovat... Negativní emoce nikdy nikomu nepomohly.*“ (B.D., ř. 93, 279)

Nejvíce participanti mluvili o celkové radosti, která je společně provází celým sportovním životem, o tom, že pozitivní myšlení a energie, zlepšuje celkový výkon i vztah se sourozencem, štěstí a vzájemné nadšení otužuje a dodává vztahu nový elán. Také se shodují na faktu, že pokud se sportovci nedaří, musí tyto momenty umět přijmout, a i v těžkých chvílích si zachovat optimismus: „*Pozitivní myšlení přitahuje pozitivní energii, člověk vysílá pozitivní energii do vesmíru a ten mu jí vrací.*“ (B.D., ř. 134)

Sourozenci také vnímají určitý posun během prožívání emocí při výkonech, oproti dětství a dospívání, kdy při špatném či horším výsledku, než měl jeho sourozenec, pociťovali rozhození. Nyní si z proher většinou nic nedělají, především ve chvílích, kdy si jsou vědomi, že podali nejlepší možný výsledek: „*Dřív si myslím, že když mě J na prvních závodech přehodil, tak bylo hotovo. Teď si naopak říkám a často vyčítám, že to pro mě už skoro nic neznamená.*“ (M.F., ř. 136)

Pomoc a podpora

Téma vzájemné pomoci a podpory se objevila u všech účastníků výzkumu. Participanti mluvili o vzájemné pomoci, v jakém kolik odvětví, ať se jedná o psychickou podporu během sportu nebo o vzájemnou pomoc při řešení různých konfliktů: „*Kdykoliv je problém, tak vím, že za ní můžu hned jít a ona mi pomůže. Přijde mi, že jak si pomáháme v normálním životě, tak si tak pomáháme i na tom hřišti.*“ (A.D, ř. 18) Jejich sourozenec je pro ně spolehlivý životní partner, u kterého ví, že je nikdy nenechá samotné v problémech. Z výzkumu také vyplynulo, že sourozenci více pečují o toho druhého a mají o něj větší starost, zároveň vnímají sourozence jako obrovskou výhodu, protože se

mají o koho opřít: „*Jedináček to musí mít o dost těžší. Je to obrovská výhoda těch dvojčat, že vždycky máš někoho, za kým můžeš jít.*“ (M.F., ř. 45)

Starší sourozenci se často snaží pomoci mladšímu i ve sportovní profesní stránce. Předávají jim rady, jelikož jsou starší a zkušenější a mnohdy svého sourozence vnímají jako lepšího ve sportu, byť tomu tak reálně výsledkově ještě není. Mladší sourozenci podporu od starších pociťují, ale ne vždy jim je to příjemné: „*Vždycky jsem říkal, že on je ten lepší, talentovanější ve volejbale než já.*“ (D.D., ř. 100)

Vzájemnou podporu a pomoc také ovlivňuje faktor, že sourozenci postupem času vyzorují, co jejich sourozenec potřebuje v danou chvíli. Ať už je to porozumění, tolerance, respektování, pochvala za dobrý výsledek či slovní vyjádření, že jeden věří ve výkonnostní schopnosti toho druhého.

Sourozenci také vnímají vzájemnou pomoc a úlevu jako důležitý prvek během neúspěchu, smutku nebo zranění. Je pro ně velmi důležité, že problémy, které se v jejich životech vyskytnou mohou překonávat společně: „*Máme hezký i těžký vzpomínky, který jsme překonaly společněma silama.*“ (M.D., ř. 104) Takové spolehnutí ovšem neplatí při podpoře od ostatních lidí, kteří mé participanty neznají tak dobře, jako jejich sourozenec a neví, co během špatných, smutných chvil dělat: „*Člověk něco očekává, a to dvojče je pro tebe perfektní člověk, všechno ví, pozná, když se s tebou něco děje, ví, co říct, aby ti pomohl, člověk to pak očekává i od těch lidí okolo a nedostává se toho.*“ (B.D., ř. 231)

V jednom případě se objevil i strach z neschopnosti pomoci sourozenci. Byť participantka vnímá svůj vztah se sestrou jako extrémně podporující, přející, dostává se jí dojmu, že oproti své sestře neumí podporu v těžkých chvílích projevovat. Tuto skutečnost připisuje i svým osobnostním rysům, především introverzi a realismu: „*Blbý je, když je ona našťvaná nebo smutná, protože já moc nevím, co říct.*“ (K.D., ř. 221)

Během rozhovorů se objevil i názor pomoci nevyžádané, a to od mladšího sourozence. Často takovéto rady a tipy, jak být lepším sportovcem od staršího vedou ke konfliktům a celkové ignoraci. Častým faktorem hádek je forma sdělení, kterou jeden ze sourozenců informace předává: „*Když mu to prostě vysvětluju hloupě, jako bráchovi, tak se našťve, což bych taky udělal a hádáme se o tom.*“ (D.D., ř. 43)

Tato ignorace vychází ze skutečnosti, že mladší sourozenec chce se starším udržovat pouze sourozenecký vztah, nechce jej povyšovat na vztah, který má například s trenérem. Byť si je vědom, že udělované rady jsou užitečné, nestojí o ně: „*Já si nechám poradit od trenéra, ale on není trenér a já ho vnímám jako bráchu a nechci to on něj slyšet a neberu to od něj tolik, i když vím, že to myslí dobře.*“ (M.D., ř. 39)

4.7.8 Konkurenční dění mezi sourozenci

V návaznosti na mou výzkumnou otázku vyplynulo, že v každém sourozeneckém vztahu se odehrávají konkurenční boje. Ať už mezi sourozenci, kteří odehrávají zápasy společně, přes ty, kteří se věnují stejné disciplíně v individuálním sportu až po ty, kteří hrají proti sobě jako soupeři. V rozhovorech se nejčastěji vyskytovaly výpovědi z oblasti rivality, soutěživosti či závisti, proto jsem téma konkurenčního dění rozdělila na tyto tři podtémata.

Rivalita

Především mezi chlapci se objevuje rivalita již od útlého věku a trvá doposud. Většinou tento fenomén probíhá pouze mezi nimi během závodu, ale vůči ostatním soupeřům ho nepocítují. Mnohdy je to emocionální složka, která se projevuje pouze ve sportu a ve volnočasových aktivitách nikoliv: „*Mimo sport se už nestane, že bychom se vyhecovali.*“ (D.D., ř. 69) Intenzita rivality při soutěži závisí na důležitosti závodu, komentářích a poznámkách okolních lidí a často vzniká a přichází v moment, když se sourozencům začne dařit a dostávají se do vrcholového sportu: „*Rivalita nepřišla z nás samotných, spíš z toho okolí. A důležitost závodu jí zvyšuje, ať v tom pozitivním nebo v tom negativním smyslu.*“ (B.D., ř. 109)

Rivalita také přichází při touze dokázat, že jeden ze sourozenců je lepší, dominantnější, silnější a většinou se jedná o staršího jedince. Tato touha přichází ve chvílích, kdy mladší ze sourozenců dosáhne stejných sportovních dovedností a dokáže se postavit proti svému staršímu, dříve technicky zkušenějšímu a silnějšímu, sourozenci: „*Samozřejmě, když jsme na tréninku proti sobě, tak nechci, aby mě zablokoval můj mladší brácha. Pořád mu chci dát najevo, že jsem ten starší, silnější, ale ne vždycky se to povede.*“ (D.D., ř. 66)

Často se rivalita bere jako něco pozitivního mezi sourozeneckou dvojicí. Jako pocit, díky kterému se dokáží vybičovat k lepšímu výkonu. Během rozhovorů se objevil názor, že pokud by se měla rivalita se sourozencem, během závodů, brát v negativních pocitech, celkový výkon by byl daleko horší: „*Mně přijde, že když si to člověk vezme negativně, tak ho to spíš srazí, než aby mu to v něčem pomohlo.*“ (B.D., ř. 92)

Závist

Téma závisti se u respondentů neobjevovalo tak často, ale vzhledem ke skutečnosti, že se vyskytlo mezi dvojčaty, přišlo mi důležité ho do výzkumu umístit. Závist u dvojčat se vyskytuje i na základě faktu, že v jejich vztahu se vždy jeden staví do role dominantnější a druhý do role následovníka, který se silnějšího snaží v některé oblasti dohnat či předejít (Leman, 2008). „*B byla vždycky oblíbenější v tom kolektivu, tak já jsem vždycky chtěla být někde aspoň trochu lepší, někde mít ten prim, když ne mezi lidma.*“ (K.D., ř. 345)

Obě sestry se shodují na tom, že závist často přichází v období, kdy se jim nedaří a ostatní mají skvělé výsledky. Samotné chtějí něco dokázat a aktuální výkonová situace jim to nedovoluje. Tuto skutečnost ovšem vnímají jako zcela přirozený stav, který rychle odezní: „*Bejvaly pocity, že je fakt skvělý, že mě zase přeběhla, skvělý, že mě přeskočila, jak se tohle může stát?!, ale to je chvilkový a netrvá to nijak dlouho.*“ (B.D., ř. 101)

Pokud se zaměříme na faktory, které mohou ovlivňovat míru závisti, často se jedná o tělesný vzhled, pozici ve společnosti, porovnávání ze stran rodinných příslušníků či úroveň samotného závodu: „*Podívej se, jak to dělá K, tak to běžte spolu a jdi to podle ní*“. *Takový ty porovnávání. Celkově to posiluje rivalitu, nejenom mezi náma.*“ (K.D., ř. 351)

Soutěživost

Z výzkumu vyplynulo, že soutěživost mezi sourozenci vznikla, stejně jako rivalita, již v dětství, ale oproti rivalitě ji vnímají jako nástroj k větší motivaci, která dokáže vztah i výkony posunout kupředu. Participanti také zmiňují, že vzájemná soutěživost se jim projevuje pouze ve sportu, ale nepřesahuje do rodinného vztahu. Každý chce být lepší než jeho sourozenec, ale zároveň stále myslí na jejich vztah a výkony svého sourozence, kterému přejí úspěch: „*To bylo v tý hře a nijak se to nepřenášelo do vztahu rodinného, my jsme všichni soutěživý, zároveň přející.*“ (M.D., ř. 58)

Často se soutěživost vyskytuje, pokud sourozenci dělají tu stejnou disciplínu a oba v ní mají stejně kvalitní výsledky. V takových chvílích začnou mezi sourozenci srovnávací procesy a ztrácí koncentraci na výkon. Po rozdělení disciplín, například v atletice, či začátku společného hraní, například ve volejbale, se sourozenecký vztah vyrovnává, nadměrná soutěživost upadá a zvyšuje se touha ostatním ukázat, co zmůže sourozenecká síla: „*Nepřijde mi, že bychom mezi sebou soutěžily, to spíš mezi těma ostatníma, my dvě proti celému světu.*“ (K.D., ř. 169)

Důležitý mi přijde poznatek, že někteří sourozenci nevnímají soutěživost během hry vůbec. Dle nich je to zapříčiněno faktem, že v jejich kolektivním sportu nelze srovnávat dvě různé pozice a jakkoliv soutěžit: „*Já jsem se s ním nikdy třeba nesrovnával, protože to je úplně jiná role smečar a nahrávač.*“ (M.D., ř. 135)

4.7.9 Vnímání ostatních sourozenců

Z výzkumu vyplynulo, že participantů vnímají ostatní sourozence ve vrcholovém sportu velmi kladně, mnohdy jako fyzickou i psychickou výhodu, pomoc a podporu. Fyzickou kvůli možnosti s někým trénovat, prožívat a vzájemně se podporovat během sportovní přípravy, psychickou výhodu vidí v tom, že člověka motivuje a žene kupředu, pokud se připravuje po boku nejbližšího člověka ve svém životě.

Dívky vnímají sesterské páry jako ty, které více drží spolu a podporují se, i když to často hraničí s přetvařováním. Bratrské dvojice naopak vidí tak, že mají mezi sebou zvýšenou rivalitu a závist, která vede k zášti, což participantky vede k rozmrzelým pocitům. Zastávají názor, že sourozenci mají držet pohromadě za jakékoliv situace.

Chlapci vnímají jejich společné soužití ve sportu zcela odlišně, než jak je vnímají dívky. Tvrdí, že bratrské dvojice jsou více partnerské, nerozlučné a na rozdíl od dívek přímější v komunikaci, jelikož dokáží otevřeně mluvit i o nepříjemných tématech. Sesterské páry nejsou dle nich tak sebevědomé při individuálním výkonu, protože jsou na sebe příliš závislé, separace jim dělá problém, a tak nedokáží ani sportovní výkony oddělit a nesoustředí se na sebe: „*Mně přijde, že nejsou tak sebevědomí, že to nejsou takový sólistky jako by možná potřebovaly být.*“ (J.F., ř. 166)

Objevil se názor, že starší sourozenci mají lepší pozici, jelikož jim nikdo nenasadil výkonnostní laťku, a tak jejich výkony nejsou srovnávány. Naopak mladší sourozenci se snaží staršího dohnat, vnímají větší nátlak na výkonnost z okolí, ale i sami od sebe.

Doporučení ostatním sourozencům

Čistý sourozenecký vztah bez konkurenčních procesů jako je rivalita či závislost, umění komunikace a přijetí konstruktivní kritiky je vnímáno jako základní kámen pro harmonický vztah, pokud sourozenci dělají ten stejný vrcholový sport. Participantů se domnívají, že sourozenci by se měli naučit se svým bratrem či sestrou vycházet, respektovat ho, vážit si ho, přát mu úspěch a pomáhat si navzájem, jelikož ne každý má to štěstí, že své radostné i smutné sportovní chvíle může prožívat se svým sourozencem.

Participant uvedl, že by se sourozenci měli koncentrovat na výkon a naučit se vymanit ze svých myšlenky ze soukromého života, pokud mají podat dobrý výkon: *„Když tě něco naštvě a jdeš na trénink, tak je hrozně těžký na to zapomenout, podle mě by se ale nemělo nic přenášet, ať už máš problém sebevětší.“* (D.D., ř. 178) Poukazuje na fakt, že vztah se spoluhráčem či sourozencem v kolektivním sportu by měl být založen na tom, jak dobře se znají na hřišti nikoliv na konfliktech mimo něj.

4.8 Závěr a shrnutí výzkumného šetření

Z rozhovorů jsem vyvodila 9 témat a 13 subtémat, aby vynikly jedinečné odpovědi každého participanta. Jak jsem již zmínila dříve, cílem výzkumného šetření bylo zjistit, jak vrcholový sport ovlivňuje vztah sourozenců a počítala jsem s tím, že výsledky tohoto šetření nebude možno generalizovat kvůli nízkému počtu zúčastněných. Tato má domněnka se potvrdila, jelikož i ta témata, která vyvstávala u většiny participantů, nebyla všemi vnímána stejně a velká část participantů si v daném tématu našla jak pozitiva, tak negativa. Na základě zmíněných výsledků se pokusím zodpovědět svou výzkumnou otázku.

Jak z pohledu sourozenců ovlivňuje vrcholový sport jejich vztah?

Participantů se shodovali, že sport ovlivňuje jejich sourozenecký vztah, ale i vztahy s jinými lidmi. Ve sportovním prostředí se pohybují již od útlého dětství a toto prostředí jim tvarovalo osobnost až do nynější podoby. Zároveň vnímají, že díky společnému sportování se jejich vztah prohloubil, hledají si společné cíle, navzájem se motivují, podporují, a i během období neúspěchu či zranění si umějí podat pomocnou ruku.

Na druhou stranu je součástí takového vztahu při vrcholovém sportu určitá rivalita, soutěživost a závist, kterou sourozenci vůči sobě cítí. Takové chvíle vedou ke konfliktům, která jim narušuje pevný vztah. Jedinci se často snaží tyto negativní faktory eliminovat.

Někteří sourozenci si myslí, že by jejich vztah mohl být jiný, pokud by nedělali sport a každý z nich by mohl jít svou cestou, ovšem ani jeden sourozenecký pár si život bez sportu nedovede představit a berou ho jako nedílnou součást svého života. Všichni se ale shodují na tom, že i kdyby nesportovali, měli by svého sourozence stejně rádi, protože si velmi váží toho, že s někým můžou sdílet svojí životní cestu.

5 Diskuse

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jak sourozenci prožívají a vnímají svůj sourozenecký vztah při vrcholovém sportu. K dosažení uvedeného cíle jsem zvolila kvalitativní výzkum a pomocí tematické analýzy bylo na základě rozhovorů s respondenty odhaleno celkem 9 hlavních témat, přičemž 6 z nich zahrnují další podtémata. Poukážu na zajímavá zjištění a nastíním i eventuální možné řešení problémů. Dále uvedu určité limity toho výzkumu a zároveň se pokusím navrhnout jeho další možné pokračování.

Potvrdily se mi všechny předpoklady, které jsem si ještě před samotným sběrem dat stanovila. U respondentů se objevovaly projevy konkurenčního dění, ale také vzájemná pomoc během neúspěchů, sdílená radost z úspěchů či respekt. Jako další významný faktor v sourozeneckém vztahu se objevila důležitost komunikace, vliv domova a rodičovské pozitivní vedení ke sportu již odmalička.

Ráda bych zmínila své postřehy, které jsem během rozhovorů vypořizovala. Každý sourozenecký pár měl své dominantní téma, které se během rozhovoru objevovalo více než u jiných. Byla jsem velmi vděčná, za bohaté výpovědi respondentů a v mnohých případech mě překvapila ochota sdílení citlivých informací, jelikož pro některé participanty byli některá témata velmi náročná a nevyhnuli se emotivním chvilčkám, které provázely pláč a naprostá otevřenost. Také bylo zajímavé, že byť rozhovory vždy probíhali s každým participantem zvlášť, tak se sourozenci ve výpovědích téměř vždy shodovali.

Můj výzkum se v mnohém shoduje i s literaturou, ze které jsem čerpala. Nejvíce shodné jsou zjištění o sourozeneckých konstelacích, které mají vliv na to, jak sourozenci vnímají svoji pozici v rodině (Leman, 2008). Slepíčka (2009) poukazuje na fakt, že sport ovlivňuje osobnost, která má vliv na výkonnost ve sportu, každodenní činnosti či utváření vztahů s okolím.

Limity výzkumu vnímám především v tom, že povědomí o sportovní psychologii v naší kultuře je stále na počátku a z toho důvodu bylo těžší hledat aktuální teoretický podklad v českém jazyce. Dalším limitem je menší vzorek respondentů a pouze dvě sportovní odvětví, ovšem pro účely bakalářské práce toto vnímám jako dostačující. Záměrem výzkumu nebylo dosáhnout výsledků, které bych generalizovala, ale zkoumala jsem jednotlivé zkušenosti do hloubky, a tím získala detailnější pohled do problematiky

soužití sourozenců ve vrcholovém sportu. Jako pozitivum vnímám fakt, že jsem většinu respondentů znala a bylo pro obě strany snazší se do rozhovoru ponořit, zároveň tato skutečnost byla i nevýhodou a limitujícím faktorem, jelikož se často odbočovalo k tématům, která byla mimo výzkumné šetření. Možným zlepšením výzkumu by mohlo být zvětšení výzkumného souboru o další respondenty z jiného sportovního odvětví.

Ve své diplomové práci bych ráda navázala na toto výzkumné šetření, ovšem se zaměřením na práci trenérů, kteří vedou sourozenecké dvojice a na jejich vnímání tohoto sourozeneckého vztahu při vrcholového sportu. Další výzkumné studie by mohly spočívat ve vnímání vztahů a jejich proměn po ukončení vrcholové kariéry sportovce.

ZÁVĚR

Na závěr bych ráda shrnula obsah své bakalářské práce, ve která jsem se zaměřila na sourozence ve vrcholovém sportu a jejich vnímání, jak stejné sportovní odvětví či disciplína ovlivňuje jejich vztahy. Práci jsem rozdělila na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části jsem se nejprve věnovala rodině a jejím funkcím, které ovlivňují vývoj dítěte a jeho následné porozumění světu. Dále jsem se zabývala vztahem mezi sourozenci, faktory ovlivňující tento vztah, definovala jsem sourozenecké konstelace, jež jsem následně jednotlivě popsala. V poslední části teoretického podkladu jsem představila sportovní psychologii. Zaměřila jsem se na emoce, které se během fyzické aktivity projevují a ovlivňují výkon stejně jako osobnost sportovce, na motivaci, jež je nedílnou součástí sportovní přípravy a také jsem definovala rivalitu a její projevy v sourozenectví.

Pro svou praktickou část jsem zvolila kvalitativní výzkum, data jsem získala s použitím polo-strukturovaného rozhovoru a zpracovala je pomocí tematické analýzy. Výzkumný vzorek tvořilo osm sourozenců, kteří se věnují stejnému sportu. Sourozenecké páry byly stejného pohlaví a každé pohlaví zastupoval i jeden pár dvojčat. Hlavním cílem výzkumu bylo zodpovědět otázku: *„Jak z pohledu sourozenců ovlivňuje vrcholový sport jejich vztah?“*

Na základě tematické analýzy jsem stanovila devět hlavních témat. Přesněji to byly tyto oblasti: nejbližší člověk, vnímání sourozeneckého vztahu, rozdílnost, komunikace, vliv domova, vliv sportovního prostředí, společné prožívání úspěchů a neúspěchů, konkurenční dění mezi sourozenci, vnímání ostatních sourozenců. Většina hlavních témat obsahovala i podtémata. Výsledky jednotlivých témat i podtémat jsem detailněji popsala a své závěry demonstrovala pomocí ukázek ze samotných rozhovorů. Samotné výsledky ukázaly, jak vrcholový sport vstupuje do vztahu sourozenců, jak jej proměňoval v průběhu let, a jak sourozenci vnímají svého sourozence.

V diskuzi jsem potvrdila své předpoklady, které jsem si před začátkem výzkumu vymezila. Poukázala jsem na postřehy, které mě zaujaly během rozhovorů, dodala limitace výzkumné části a možné náměty k tomuto tématu. Některým z nich se chci věnovat ve své diplomové práci, ráda bych rozšířila povědomí o sportovní psychologii ve vrcholovém sportu, zkvalitnila přístup trenérů, přípravu a výkonnost sportovců.

Seznam literatury

Knižní zdroje

- Adler, A. (1999). *Porozumění životu: úvod do individuální psychologie*. Aurora.
- Braun, V., & Clarke, V. (2012). *Thematic analysis*. APA Handbook of Research Methods in Psychology: Vol. 2. Research Designs. Chapter 4: 2012, 57–70. DOI: [10.1037/13620-004](https://doi.org/10.1037/13620-004).
- Burton, D., & Raedeke, T. D. (2008). *Sport Psychology for Coaches*. Human Kinetics.
- Čapek, J., & Čapková, M. (2010). *Pozitivní výchova sourozenců v rodině*. Portál.
- Daloz, D. (2002). *Žárlivost a rivalita*. Portál.
- Eggert, M. (2005). *Motivace*. Portál.
- Ferjenčík, J. (2010). *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Portál.
- Gill, D. L., & Williams, L. (2017). *Psychological Dynamics of Sport and Exercise*. Human Kinetics.
- Greif, G. L., & Woolley, M. E. (2015). *Adult sibling relationships*. Columbia university press.
- Hartl, P., & Hartlová H. (2010). *Velký psychologický slovník*. Portál.
- Hendl, J. (2016). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Portál.
- Hoskovec, J., & Hoskovcová, S. (2000). *Malé dějiny české a střeoevropské psychologie*. Portál.
- Kraus, B. (2008). *Základy sociální pedagogiky*. Portál.
- Leman, K. (2009). *Sex začíná v kuchyni: důvěrný vztah prohlubuje manželskou intimitu*. Návrat domů.
- Leman, K. (2008). *Sourozenecké konstelace*. Portál.
- Markham, L. (2017). *Aha! Rodičovství – sourozenci*. Kristián entertainment.
- Mayerová, M. (1997). *Stres, motivace a výkonnost*. Grada.
- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Grada.

- Mojžíš, L., & Sobota, J. (2013). *Základy rodinné výchovy*. Septima.
- Možný, I. (2002). *Sociologie rodiny*. Slon.
- Nakonečný, M. (1996). *Motivace lidského chování*. Academia.
- Novák, T. (2007). *Sourozenecké vztahy*. Grada.
- Skládalová, M. (2018). *Sourozenci – o spravedlivé výchově*. Albatros media a.s.
- Orvin, G. H. (2001). *Dospívání: kniha pro rodiče*. Grada.
- Procházka, M. (2012) *Sociální pedagogika*. Grada.
- Reichel, J. (2004). *Kapitoly systematické sociologie*. Eurolex Bohemia.
- Slepička, P., Hošek, V., & Hátlová, B. (2009). *Psychologie sportu*. Karolinum.
- Škyřík, P. (2008). *Hledání flow*. Tribun EU s.r.o.
- Špaňhelová, I. (2010). *Dítě a rozvod rodičů*. Grada.
- Šulová, L. (2019). *Raný psychický vývoj dítěte*. Karolinum.
- Thorová, K. (2015). *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Portál.
- Tod, D., Thatcher, J., & Rahman, R. (2012). *Psychologie sportu*. Grada.
- Vágnerová, M. (2012). *Psychický vývoj dítěte v náhradní rodinné péči*. Středisko náhradní rodinné péče.
- Vágnerová, M. (1999). *Vývojová psychologie*. Karolinum.
- Vágnerová, M. (2012). *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Karolinum.
- Vališová, A., & Kasíková H. (2007). *Pedagogika pro učitele*. Grada.
- Vančurová, E. (1987). *Úvahy o dětech a lidech v rodině*. Státní pedagogické nakladatelství.
- Vančurová, E. (1966). *Vztahy mezi sourozenci*. Státní pedagogické nakladatelství.
- Vaněk, M. (1984). *Psychologie sportu: rozbor psychických složek sportovního výkonu*. Olympia.
- Vítková-Rulíková, K. (2008). *Dvojčata: péče o děti, jejich zdravý vývoj a výchova*. Computer press.

Williams, J. M., & Krane, V. (2006). *Applied Sport Psychology: Personal Growth to Peak Performance*. Mc Grave Hill.

Články a studie

Ashby, J. S., & LoCicero, K. A., & Kenny, M. C. (2003). The Relationship of Multidimensional Perfectionism to Psychological Birth Order. *The Journal of Individual Psychology*, 59(1), p. 42-51. Dostupné z: <https://machon-adler.co.il/wp-content/uploads/2017/10/Ashby-LoCicero-Kenny-2003-perfectionism.pdf>

Beedie, C. J., Terry, P. C., & Lane, A. M. (2000). The Profile of Mood States and Athletic Performance: Two meta-analyses. *Journal of Applied Sport Psychology*, 12(1), 49–68.

DOI: [10.1016/S1469-0292\(01\)00007-3](https://doi.org/10.1016/S1469-0292(01)00007-3)

Davis, N. W., & Meyer B. B. (2008). When Sibling Becomes Competitor: A Qualitative Investigation of Same-Sex Sibling Competition in Elite Sport, *Journal of Applied Sport Psychology*, 20/2, 220-235.

DOI: [10.1080/10413200701864817](https://doi.org/10.1080/10413200701864817)

Hardy L., Roberts R., Thomas, P., & Murphy, S. M. (2010). Test of Performance Strategies (TOPS): Instrument refinement using confirmatory factor analysis. *Psychology of Sport and Exercife*, 11, 27-35.

DOI: [10.1016/J.PSYCHSPORT.2009.04.007](https://doi.org/10.1016/J.PSYCHSPORT.2009.04.007)

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s B.D.

Příloha č. 2: Rozhovor s K.D.

Příloha č. 3: Rozhovor s A.D.

Příloha č. 4: Rozhovor s M.D.

Příloha č. 5: Rozhovor s D.D.

Příloha č. 6: Rozhovor s M.D.

Příloha č. 7: Rozhovor s J.F.

Příloha č. 8: Rozhovor s M.F.

Příloha č. 1: Rozhovor s B.D.

T – tazatel, R – respondent

1 **T: Nejdřív tady mám informovaný souhlas pro tebe, jelikož to děláme přes onlajny, mohla bys mi prosím říct,**
2 **jestli souhlasíš/nesouhlasíš s tím, že použiji data a informace, co mi tady řekneš do svojí bakalářský práce, která**
3 **se týká vztahu mezi sourozenci ve sportu? Nikde nebude uvedené tvoje celé jméno, zachovám anonymitu a v**
4 **přepisu odstráním všechny identifikační údaje.**

5 **R: Souhlasím se vším! (smích)**

6 **T: Paráda, děkuju! Mám pro tebe řadu otázek, na který se postupně zeptám a odpovídej cokoliv, co tě k tomu**
7 **napadne, i když to nebude úplně k tématu tý otázky.**

8 **R: Dobře, kdyžtak se doptej.**

9 **T: Tak jo, tak první otázka, mohla bys mi prosím říct něco o sobě a o svým sourozenci, kterej je taky účastník**
10 **mýho výzkumu? Jakej máte vztah?**

11 **R: Takže já jsem B.D., narodila jsem se v roce 97, stejně jako moje dvojče K, která se taky bude účastnit (smích). Už**
12 **jako malý jsme sportovaly, nejdřív jsme dělaly aerobik, ten nám moc nešel, pak jsme hrály 5 let tenis, a když jsme**
13 **nastoupily do 6. třídy, tak jsme začaly dělat atletiku. Tý se teda věnujeme od té doby pořád, takže 13. let. Ze začátku**
14 **jsme se dělaly stejný disciplíny, s tím že ségra byla vždycky lepší než já, byla rychlejší, což je zajímavý, že se to**
15 **obrátilo, a pak když nám bylo nějakých 13-14, tak jsme si ty disciplíny nějak rozhodily a já jsem spíš dělala sprinty a**
16 **ségra spíš běhala krátký překážky, pak jsme se obě pustily do vícebojů, který jsem já kvůli překážkám přestala asi na**
17 **4 nebo 5 let dělat, a pak jsem se k tomu vrátila a teď to zase nebudu dělat kvůli zdraví. Vztah máme dobrej, my si to**
18 **přejeme všechno, nic moc si nezávidíme, nějaká rivalita tam úplně není. I když, nějaká ta přátelská jo.**

19 **T: Tak tu rivalitu si budu pamatovat, k tý se ještě dostaneme! (smích)**

20 **R: Dobře, tak jo. Jinak my máme dobrej vztah tím, jak jsme spolu furt. Já vždycky říkám, že mít dvojče je jako mít**
21 **built in best friend, že člověk si nemusí nikoho hledat. Teda u těch holek to tak asi funguje, u klučičích dvojčat, co**
22 **známe mi to tak nepřijde. No a to by bylo asi všechno, nějaká doplňující otázka?**

23 **T: Já se tě rovnou zeptám na další a to je, jaký jste měly společný dětství, a jak se váš vztah vyvíjel v průběhu**
24 **let?**

25 **R: Společný dětství... to už je pár let zpátky (smích). Úplný dětství to už si vůbec nepamatuju, to je jako no chance,**
26 **netuším. Ale jinak jak jsme byly dvě, tak jsme nepotřebovaly žádný hračky, my jsme si hrály furt jenom spolu, měly**
27 **jsme takový akční dětství. Furt jsme se koukaly na Xenu a pořád jsme se mlátily nějakýma klackama, to bylo takový**
28 **ideální dětství, furt jsme někde pobíhaly a měly jsme super dětství, ještě v té době kdy nebyly počítače a neměly jsme**
29 **ani černobilý telefony. Takže jsme furt běhaly někde venku a to bylo super a v průběhu let... dětství bereš do kolika**
30 **let?**

31 **T: Dejme to do konce základky.**

32 **R: My jsme prakticky byly furt nerozlučný, furt jsme byly spolu. Na základce na prvním stupni úplně, na druhým**
33 **stupni, tam potom, jak člověk dospívá a začíná se lehce profilovat a utváří se mu ta osobnost, tak jsme měly malinko**
34 **rozišný zájmy nebo jsme si rozuměly víc s jinejma lidma, tak ne že bychom se spolu už nebavily tolik, ale spíš jsme**
35 **do té naší konverzace připojovaly i další lidi. Do té doby jsme se bavily, v uvozovkách, jenom spolu, a pak jsme je tam**
36 **přidávaly. My jsme měly spoustu společných... no spoustu, zas tolik těch kamarádů jsme neměly, těch blízkejších, lidí**
37 **okolo bylo spoustu, ale já jsem si rozuměla vždycky se všema, K ta si se všema nerozuměla, ona je taková náročná s**
38 **kým se baví, mně je to prakticky jedno, já se můžu bavit s každým i se sloupem (smích). Takže já si myslím, že se to**
39 **naše přátelství od dětství a v průběhu let nezměnilo, mně přijde, že je to prakticky furt stejný, že ani teď se toho moc**
40 **nezměnilo.**

41 **T: Takže od dětství to je pořád stejně hezký?**

42 **R: Jo! Mně totiž přijde, že jsem ještě úplně mentálně nevyspěla, takže jsem furt ve fázi nějakých sedmnácti let si**
43 **myslím, takže vlastně ideálka. Uvidíme jestli se za pár let někam posunu.**

44 **T: Říkala si, že se nejvíce bavíte spolu, tak o čem si nejvíce povídáte a hádáte se někdy?**

45 **R: Jako teďkom?**

46 **T: Uchop to celkově, klidně v průběhu let.**

47 **R: Tak jo. My se jako hádáme, ale spíš jako o prkotinách a ze srandy do sebe rejpeme kvůli pitomosti. Jsme se jednou**
48 **porvaly na zastávce, když jsme chodily na střední, to bylo zrovna když ségra byla v prváku zraněná a já jsem měla**
49 **úžasnou sezónu a mamka nějak doma říkala, že se bojí, že když K nic nedělá, tak aby nepřibrála a já jsem si z ní udělala**
50 **srandu na tý zastávce, že si má počkat až jí ta prdel naroste a nebudeš se moct rozběhnout, no a ona se na mě naštvála,**
51 **tak mě vzala do kravaty a já jsem jí bouchala do břicha a stála tam nějaká paní policajtk a nevěřicně na nás koukala a**
52 **jely jsme zrovna na trénink, a pak jsme každá stály na druhým konci autobusu a koukaly jsme na sebe, a tak v půlce**
53 **cesty jsme došly doprostřed a jakože teda promiň. Ale celkově, když se hádáme, tak je to prostě o prkotinách, hlavně**
54 **kvůli škole, spíš kvůli tomu, že se jedna na něco učí a nestíhá a nebo... no celkově mi přijde, že se moc nehádáme,**
55 **nemůžu si moc vzpomenout, ale většinou když se pohádáme, tak je to prostě za 5 minut zapomenutý a v pohodě a cože**
56 **byla ta první část otázky?**

- 57 **T: O čem si nejvíce povídáte.**
- 58 **R:** No o škole se bavíme hodně, o filmech se bavíme hodně, o tom, že nevíme, co jednou budeme dělat, o vztazích,
59 který nemáme se bavíme hodně, o tom, jak jsou všichni strašně napřed a my jsme pozadu a o knížkách se bavíme
60 hodně. Taky dost o malý ségře, že nevíme, co s ní. O jídle, no máme dost širokej rozsah, prakticky o všem možným.
- 61 **T: Obě sportujete. Jak do vašeho vztahu vstupuje sport?**
- 62 **R:** To je dobrá otázka, taková záluďná, přemejšlím, jak na to odpovědět. Je dost široce položená. No, když se to tak
63 vezme, tak jsme vždycky dělaly to stejný a děláme to spolu už strašně dlouho. Jak do toho vztahu vstupuje sport? No
64 my vždycky říkáme, že nás ten sport otužuje a tím, že my jsme jako hodně týmový hráčky, tak si myslím, že to má víc
65 pozitivní vliv než ten negativní. I když kolikrát, když člověku nejde sezóna nebo je třeba horší než ten druhej, protože
66 já jsem horší než K, tak si říkám “doprčič, proč zase já, proč ne ona?!” ale vždycky to je chvilkový, protože si řeknu,
67 co bych s tím dělala, že ona chudák by se trápila. Takže se radši budu trápit já, než aby ona musela. A mě vždycky
68 přišlo, že zrovna konkrétně v tý atletice jedný něco jde a druhý jde zase něco jinýho, že jsme to měly, dost rozložený,
69 co komu jde a co komu ne, ale bylo to tak rovnoměrně rozložený a my jsme si vždycky fandily a nikdy jsme s tím
70 neměly problém, i když vím, že někdo s tím problém mýval, že sourozence prostě moc nedával. My jsme ho našťestí
71 neměly, ať už to bylo mezi náma nebo mezi ostatníma lidma a celkově sport... Já si myslím, že toho rozhodně víc dal,
72 než vzal a i ty tréninky je dobrý tam mít někoho koho znáš, jak svý boty, doslova. Když prostě spolu lidi trénujou 13
73 let, tak i když se ty lidi v průběhu vyvíjí, tak furt prostě víš, jak ten člověk běhá, jestli zvládá držet tempa, to K nezvládá,
74 tak člověk ví, jestli se ho má držet, když běží anebo nedržet, tak K se radši člověk nedrží (smích) a no... celkově ten
75 sport si myslím, že v tom vztahu žádněj galimatyáš nedělá, spíš je to další téma, na který se dá dlouze bavit, takže tak.
- 76 **T: A říkala jsi, že se tam někdy mísí pozitivní a negativní emoce, tak třeba když jste dělaly stejnou disciplínu,
77 tak co tam bylo nejvíc za emoce?**
- 78 **R:** Jako z mý strany spíš pozitivní, že tam to zase šlo v letech, i když asi zas tak moc ne, protože byl jenom jeden rok,
79 kdy se mi povedlo bejt lepší než K a z toho jsem měla hodně velikou radost, ale od tý doby se mi to už nepovedlo, ale
80 mě přijde, že já jsem to vřelejší dvojče, to hodnější, optimistický dvojče, což ona rozhodně není. Takže z mý strany
81 rozhodně to pozitivní, negativní mohlo bejt možná tak, no negativní nebylo ani mezi náma, ale spíš já k sobě samotný.
- 82 **T: Dokážeš pojmenovat ty pocity?**
- 83 **R:** Jako mezi náma?
- 84 **T: Jo mezi váma, zkus je pojmenovat, prosím.**
- 85 **R:** Radost, většinou z toho, že se některý něco povede, zklamání, když se mě něco nepovede, pak zklamání, když jí se
86 něco nepovede. Pocit zadostiučnění, když nám to jde. Já to spíš beru tak, že když jí se něco povede, tak to je vlastně i
87 moje výhra, protože jsem jí k tomu pomohla, tím že jsme vlastně furt spolu a trénujeme spolu, takže na tom mám i já
88 zásluhu. No a pak tady máme i rivalitu, ale to je spíš jenom v některých disciplínách, protože v něčem to nemůže bejt,
89 protože tam je jasně lepší, i kdyby nechtěla, třeba na dvoustovku, ač jsem já ta rychlejší, tak vždycky tam mám ten
90 pocit, že se tam může stát cokoliv, a co když mě porazí.
- 91 **T: A bereš rivalitu v negativních nebo v pozitivních emocích?**
- 92 **R:** V těch pozitivních, rozhodně. Protože mně přijde, že když si to člověk vezme negativně, tak ho to spíš srazí, než
93 aby mu to v něčem pomohlo, takže já se celkově ty negativní pocity snažim eliminovat, protože vím, že mi to nepomáhá,
94 tak proč by se člověk měl zatěžovat tím, co mu vůbec nic nepřinese?
- 95 **T: Takže kdybychom se bavily o tý rivalitě, tak se dá říct, že vstupuje do toho vašeho vztahu spíš pozitivně?**
- 96 **R:** Jo! Ve sportu určitě, v tý škole tím, že každá studujeme už něco jinýho, tak tam to být ani nemůže, ale pamatuju si,
97 že na střední to bylo daleko horší, že ta rivalita v tý škole byla, tím že jsme spolu i seděly a chodily do stejný třídy,
98 takže tam byla, ale nebylo to, že bychom si říkaly “já mám lepší známku,” to jako vůbec, ale bylo tam takový to, spíš
99 ze strany toho jednotlivce, že si řekne: “Ježiš ona zase měla jedničku a já jsem měla trojku, jak je tohle možný?” ale
100 spíš jsem si řekla, že příště prostě budu já lepší v tý škole než ona, ale v tom sportu je ta rivalita spíš z 99% kladná,
101 určitě tam bejvaly pocity, že je fakt skvělý, že mě zase přeběhla, fakt skvělý, že mě přeskočila, jak se tohle jako může
102 stát?!, ale říkám, že to je spíš chvilkový a netrvá to nijak dlouho.
- 103 **T: Jak mezi vámi rivalita vznikla?**
- 104 **R:** Já si myslím, že to vzniklo s nástupem toho, když jsme v uvozovkách začaly bejt dobrý. Ze začátku jsme byly
105 hrozný outsideri a pamatuju si, jak jedna trenérka říkala rodičům, když jsme šly první víceboj, proč nás do toho nutí,
106 když jsme takový střeva (smích). Takže rozhodně to přišlo až tehdy, když se o nás začalo trochu mluvit a my jsme se
107 posouvaly v tom žebříčku, tak tehdy mi přijde, že to vzniklo. Člověk ví, že lidi okolo asi vědí, o koho jde, tak i od těch
108 lidí okolo tam bylo takový srovnávání. Tím, že vypadáme stejně, jsme stejně starý, tak proč nejsme i stejně dobrý?
109 Proč jedný jde něco a tý druhý ne. Takže si myslím, že ta rivalita nepřišla z nás samotných, ale spíš z toho okolí, takže
110 to bylo někdy v těch 14/15-ti no.
- 111 **T: A je něco, co jí posiluje? Něco nebo někdo?**
- 112 **R:** Jako jestli se zvyšuje ta rivalita mezi náma?
- 113 **T: No, jestli se zvyšuje anebo jestli je nějaký moment nebo situace, kdy cítíš, že se mezi vámi posiluje?**
- 114 **R:** Myslíš v pozitivním nebo negativním?
- 115 **T: To je na tobě, jak si to uchopíš.**
- 116 **R:** To je fakt úplná psychologie, taková okecávačka, že člověk neví, co si má myslet (smích). No přijde mi, že rozhodně
117 třeba důležitost závodu to zvyšuje, ať v tom pozitivním nebo v tom negativním smyslu, tam záleží, co je to za závod a

118 co tam ten člověk chce hlavně předvést. Takže třeba když jsme měli mistrovství Evropy do 23 let, tak to byl zrovna ten
119 rok, kdy mi to šlo víc než K, tak to jsem byla na sebe tak pyšná, a tak tam, jak to byla ta Evropa a já jsem předtím nikde
120 nebyla dlouho a K furt někde jezдила, tak tam ta rivalita byla spíš jako pocit, že chci skončit líp než K. Nevím, jestli se
121 dá říct, že je to negativní rivalita, ale chtěla jsem být prostě lepší, takže se to asi dá říct, ale byla to taková zdraví
122 negativní rivalita. Rozhodně na to má vliv úroveň toho závodu, a pak určitě i lidi okolo, s kým tam jsi a hlavně lidi,
123 kteří mají prostě kecy a neřekla bych, že do toho nějak zasahujou rodiče. Taťkovi tomu to je úplně šumák a možná
124 mamka kolikrát tu rivalitu zvyšuje i na těch tréninkách, že prostě řekne, že K to běhá hrozně dobře a proč já jsem tak
125 strašně pomalá, tak si člověk řekne dopřiči, proč zase já... Tak to jsou asi ty dva zásadní faktory, co to je za závod, a
126 jak to lidi okolo vidí.

127 **T: Dobře, takže se vezmou všechny tyhle okolnosti, jak ty lidi, tak ten závod, a jak to ty vnímáš, tak myslíš si, že**
128 **ti pomáhá nebo tě brzdí?**

129 **R:** Brzdí. Rozhodně ta negativní mě brzdí. Já jsem to tak měla vždycky, že když se ode mě nic neočekávalo, tak jsem
130 vždycky závodila dobře, a když se ode mě začalo něco očekávat, tak to šlo úplně do kopru. Přijde mi, že je to hrozně
131 svazující. Když mě někde staví jako favorita, a že bych měla předvést něco úžasnýho, tak je to svazující, přece jenom
132 se nechceš ztrapnit a zklamat ty lidi okolo a přijde mi to stejný i s tou rivalitou, že je to hodně takový svazující. Přijde
133 mi, že kvůli tomu svazuješ sám sebe. Ale naopak ta pozitivní, kdy víš, že chceš něco předvést, ale zároveň fandíš tomu
134 druhýmu, tak mě vždycky přijde, že to je tak, jak nám říkali, že pozitivní myšlení přitahuje pozitivní energii. Takže to
135 vnímám tak jako přej a bude ti přáno. Když to bereš s lehkostí a přeješ to i těm ostatním, tak z toho vždycky vzdejde
136 něco dobrýho, než když tam budeš sedět jako pecka a říkat si, že jsi nejlepší a nejlepší a nikdo mě nedá a nikomu nic
137 nebude přát, tak to je prostě situace, ze který podle mě nemůže vzejít nic dobrýho.

138 **T: Tím si mi krásně nahrála na další otázku, protože se tě chci zeptat, jak prožíváš sourozencovi úspěchy a**
139 **neúspěchy.**

140 **R:** Neúspěchy smutkem a úspěchy většinou radostí s tím druhým a někdy tam je i taková ta lehká závist, že jim to jde.
141 Že je to sice strašně super, ale proč jim to jde a mně to nejde, ale spíš to jsou většinou stejný pocity. Když ona je smutná,
142 já jsem smutná, když ona je šťastná, já jsem šťastná, to je ta dvojčatovská telepatie. Takže spíš tak, nevím, jak je to z
143 druhý strany, jak to vnímá K a jsem dost zvědavá, co ti řekne, ale rozhodně to mám já takhle.

144 **T: Pamatuješ si jaký je váš nejlepší sportovní zážitek s K?**

145 **R:** Rozhodně ta Evropa do 23 let, to byla jediná velká mezinárodní akce, kam jsme jely obě, kde jsme spolu závodily
146 a to byl jeden z těch nejlepších zážitků, byl to velký závod, kde jsme byly obě dvě, sice se nám to tam nepovedlo, ale
147 byly jsme tam spolu dva dny na stadioně a mně přijde, že většina těch našich závodů, byly takový střípky, který se
148 střádají.

149 **T: Ale za nejvíc shinnig společný bod považuješ tu Evropu?**

150 **R:** Kdyby to bylo, kde jsme byly obě dvě, tak rozhodně ta Evropa, ale kdyby to bylo něco, co mi fakt vyloženě udělalo
151 neuvěřitelnou radost a já tam nebyla, tak by to bylo juniorský mistrovství světa, kde byla jenom K teda a já jsem byla
152 doma. Pamatuju si, že jsme byly na chatě s kamarádkama, který s náma v tu dobu trénovaly a posílaly jsme K motivační
153 videa před závodem, a to jsem na ní byla strašně pyšná, že je na juniorským světě a dostala se do semifinále a já jsem
154 z toho byla strašně nadšená, že se jí to povedlo. Taky jsem byla strašně smutná, že se jí nepodařilo dostat dát, protože
155 se jí stalo něco v rozsvičování a z toho jsem byla strašně nešťastná, ale tohle bych označila jako jeden z těch zářnejch
156 momentů, ze kterýho jsem měla fakt radost, i když jsem tam nebyla (pláč).

157 **T: Ty máš úplně slzy v očích!**

158 **R:** Mně se z toho chce strašně brečet, když si na to vzpomenu. To byl krásnej moment. To jsou slzy štěstí.

159 **T: Tak jo, a když to vezmeme z tý druhý stránky, je nějaký nejhorší sportovní zážitek s K?**

160 **R:** Já mám velkou výhodu, že si ty negativní momenty nepamatuju. Asi si na žádný nevzpomenu, ona je totiž otázka,
161 jak je myšleno nejhorší?

162 **T: Nemusí to bejt spojený s hodně negativníma emocema, ale může tam figurovat i smutek.**

163 **R:** Tak to by byla opět ta Evropa do 23, protože se nám to tam vůbec nepovedlo a obě jsme z toho byly dost nešťastná,
164 protože 800m je pro mě ta nejhorší vícebojařská disciplína na světě, a to začala bejt taková ta móda, kdy tě vysvléknou,
165 když jdeš do call roomu a tam prostě 15 minut čekáš v tunelu, kde je ti zima ve dresu, venku je 100 stupňů a tam je ta
166 klimatizace a tobě je kosa, pak tě teda pošlou, že můžeš na ten stadion, když jdeš na ten start a my jsme byly s K úplně
167 vyřízený. K měla tuhý ruce, a když má tuhý ruce, tak jí to prostě neběží a mně bylo strašně zle a vím, že se nám ta
168 osmistovka vůbec nepovedla. Nám přišlo, že běžíme, ale zároveň se ploužíme a vím, že na nás mamka i taťka byli
169 strašně naštvaní, že jsme si to prokaučovaly samy, že jsme neběžely, že to byla naše vina a nás to strašně mrzelo,
170 protože jsme to tak vůbec necejtily, my jsme se fakt snažily běžet, ale nám to vůbec nešlo. A vím, že z toho týdne, co
171 jsme tam byly, byl víceboj první dva dny, a že ty zbyly 4 dny s náma rodiče vůbec nemluvili. Tak to byl asi nejhorší
172 zážitek, protože to bylo strašně smutný a nám to bylo hrozně líto a furt jsme se jim omlouvali a oni byli na nás protivný
173 a nemluvili s náma, tak jsme z toho byly takový nešťastný, tak to bylo hrozný. To se už asi nikdy nestane, protože
174 nikam nepojedu (smích), ale to byl ten nejhorší zážitek, co jsme spolu mohly mít no (pláč).

175 **T: Vlastně jsi v obou otázkách zmínila tu Evropu, tak navážu na ní. Ovlivnily tyhle dva zážitky, i ten radostnej**
176 **i ten negativní, nějak váš vztah?**

177 **R:** Jako náš vztah mezi sebou?

178 **T: Ano.**

179 **R:** Jako ty pozitivní emoce, já si myslím, že všechny ty závody, ze kterých má člověk radost, tak nějak upevňují ten
180 vztah. My ho máme pevně i normálně, takže ty pozitivní zas tolik toho nezměnily. Bylo super, že to bylo poprvé, kdy
181 jsme spolu byly takhle někde pryč na pokoji na nějakých větších závodech a člověk to cejtí jinak, ale ty pozitivní emoce
182 se mezi náma nezměnily. Ty negativní, no tam jsme si asi tak potichu zapřísahaly, že prostě půjdeme do všeho naplno,
183 že to byla naše bezeslovná dohoda, že prostě se tohle už nikdy nestane, že se o to pokusíme, aby se to nikdy nestalo,
184 ale že by to nějak změnilo? To asi ne, ty negativní emoce nás víc otužily, než ty pozitivní.

185 **T: A jak to myslíš ty negativní?**

186 **R:** Ty negativní, že jsme prostě zklamaly rodiče.

187 **T: A že to už se nikdy nestane?**

188 **R:** Přesně, že to se už nikdy nestane a obě jsme z toho byly nešťastný a obě jsme z toho brečely a musely jsme se
189 navzájem uklidňovat a to asi upevnilo ten náš vztah, že jsme si musely navzájem pomoci, i když nám ani jedny nebylo
190 úplně dobře, takže tam byl ten pocit, že i když mně není dobře, tak ani tý druhý není dobře a je prostě naše povinnost,
191 tý druhý ulehčit (pláč).

192 **T: Ty mi zase pláčeš, ale řekla jsi to moc hezky.**

193 **R:** Jo pláču, já jsem velice emotivní člověk (smích). To jsem možná měla říct v tý první otázce, doplň to tam prosím!

194 **T: Tak jo, doplním. Posuneme se dál, co vašemu sourozeneckému vztahu pomáhá a co ho zlepšuje?**

195 **R:** Jako ve spojení se sportem nebo celkově?

196 **T: Klidně si to rozděl.**

197 **R:** Hmm, co nám pomáhá. Já myslím, že takový ty vtipný chvilky, co se stanou kolikrát, ať už to je to je při sportu
198 nebo obecně. Většinou, když se stane nějaká bota (smích) a obě se tomu zasmějeme, většinou se to teda stává, že se
199 tomu smějeme obě a nebo jedna se směje a druhá je našťavaná, ale za 5 minut to stejně skončí smíchem, tak to to
200 rozhodně posiluje a zlepšuje? Většinou ty negativní a smutný chvíle, to posilují a někam posouvaj než ty chvíle štěstí.
201 Ty chvíle štěstí to asi víc otužují kolikrát, ale ty negativní emoce to rozhodně někam posouvaj, ať už to je třeba jiným
202 směrem nebo do jiný dimenze. Počkej, jaká byla otázka, odpovídám dobře?

203 **T: Odpovídáš krásně.**

204 **R:** Já se do toho nechci nějak zamotat a vždycky uteču někam jinam. No takže, jak říkám, když se kolikrát něco stane,
205 ať už je to šťastná nebo smutná událost, tak obojí to někam posune. Obojí to posouvá a otužuje, ale ty posilující jsou
206 ty smutný, i když třeba jednomu je fakt strašně dobře a všechno je super, ale ten druhý je z něčeho vyřízenej, tak vůbec
207 ta snaha dotýčného, kterej se momentálně cítí dobře, tomu co se cejtí strašně, pomoci, je jako určitě posun v tom vztahu
208 a určitě to posiluje ten vztah ze strany toho, kterému není nejlíp. Že vždycky si řeknu, jo jí je dobře, mně je špatně, ona
209 by si mohla jít kam chce, bavit se a být šťastná a místo toho tady se mnou dřepí, jak pecka, je jí ze mě smutno, ale snaží
210 se mi prostě ulevit. Tak to je jeden z těch momentů, co to někam posouvaj. A ty vtipný, to jsou zase takový ty momenty,
211 který si člověk pamatuje. Mně přijde, že vždycky si lidi víc pamatují ty pozitivní než ty momenty, kdy se člověk
212 necejtí nejlíp. Přijde mi, že ti to říkám strašně zmatečně a sama tomu nerozumím.

213 **T: Ne, je to parádní, vzala jsi to jako dost širokej okruh, ale hrozně se mi líbí, jak o tom dokážeš mluvit, o celým
214 tom vašem vztahu.**

215 **R:** Neříkej to, já se zase z tebe rozbřečím.

216 **T: Jak bys celkově ohodnotila ten vztah mezi váma?**

217 **R:** Jako bodově? (smích)

218 **T: Klidně můžeš bodově, jak se ti zachce.**

219 **R:** Z 1 do 100? Ne, tak celkově bych náš vztah z mého pohledu ohodnotila jako téměř dokonalej. Jako jsou tam mouchy,
220 jako všude, ale i když tam ty problémy jsou, tak se snažíme s tím nějak pracovat, i když spolu v určitéch věcech
221 nesouhlasíme, tak prostě najít tu střední cestu a přijde mi, že i tím, jak jsme byly vychovávané, tak ten vztah byl
222 vždycky vedenej, že jsme rády, že se máme navzájem, že jak jsme spolu byly furt, byly jsme vychovávané stejně, ve
223 stejným prostředí, tak mi přijde, že jsme si prakticky ve všem rozuměly. A takový to, jak se dělal takový ty testy na
224 dvojčatech, jak si jedno něco myslí a to druhý to řekne, tak že to většinou vychází z toho, že když ty lidi spolu tráví
225 hodně společného času, a když si prostě rozumí a my jsme se vlastně v uvozovkách rozešly až teďka, když jsme odešly
226 na vejšku, každá na jinou školu a viděly jsme se vlastně tím míň a někdy nám přijde, že si nemáme od té doby moc co
227 říct, což je vlastně blbost, protože by si člověk řekl, že když ty lidi spolu nejsou, tak spíš si budou mít o čem vyprávět
228 než když jsme pořád spolu a furt prožívaj to stejným tak o čem by si jako měli ještě povídat, ale u nás to bylo obráceně
229 no. Ale celkově mi přijde, že obrovskou roli v tom měla ta výchova, že jsme rády, že se máme a nepotřebujeme si
230 hledat jiný kamarády, což si myslím, že na tom jsme často dost zhabrovaly, celkově v těch vztazích, protože člověk
231 něco očekává a to dvojče se kterým jsi furt je pro tebe takovej perfektní člověk, všechno ví, všechno pozná, když se s
232 tebou něco děje, přesně ví, co říct, aby ti pomohl a člověk to pak očekává i od těch lidí okolo a nedostává se toho,
233 protože ty lidi neví vůbec, protože nejsou s tebou furt, tak neví, co ti třeba říct, aby tě neurazil nebo to nezhoršil. Takže
234 jako celkově bych náš vztah od 1 do 10 ohodnotila jako 16 a jako musím říct, že si úplně nedokážu představit, že
235 bychom nebyly spolu.

236 **T: Hele říkala jsi 16 z 10, tak měl sport na tohle vnímání nějaký vliv?**

237 **R:** Mně přijde, že z části rozhodně, že ten sport celkově formuje nějak toho člověka a člověk se učí tu disciplínu a mě
238 celkově vždycky, teda teď už mi to nepříjde, ale když jsme byly menší, tak vždycky mi sport přišel a celkově to

239 sportovní prostředí mi přišlo strašně přátelský. Člověk se tam těší a má tam ty kamarády a všichni si tam všechno
240 přejou, ale v pozdějších letech se mi to samozřejmě všechno vyvrátilo, ale rozhodně si nemyslím, že náš vztah by byl
241 jinej, kdybychom nesportovaly. Ale kdybychom nesportovaly, tak bychom šly asi každá jinou cestou, což je dost
242 možný, nebo spíš stoprocentní, že bychom šly jinou cestou, a tak ten sport měl na to asi zásadní vliv, že nás držel spolu.

243 **T: Myslíš si, že jak říkáš, že vás držel spolu, tak že vás držel spolu, protože celou dobu spolu i trénujete?**

244 **R:** Myslím si, že jo. Že kdybychom každá trénovala s někým jiným, tak že by se nám otevřel obzor, protože vliv na to
245 má i trenér, a když jsi v určitý skupince lidí a jsi s nima každé den 3 hodiny denně, trpíte spolu a člověku se posouvá
246 prostě to vnímání světa okolo. Kdybych trénovala s jedním sprinterským trenérem u nás v klubu, tak bych určitě měla
247 jinej pohled na svět než K, která by zůstala trénovat s naší mamkou. Takže si myslím, že na to má velký vliv to, že
248 jsme zůstaly trénovat spolu.

249 **T: Dobře, tak přejdeme na poslední otázku, která nebude o vás, ale o ostatních sourozencích ve sportu. Jak**
250 **vnímáš ostatní sourozence ve sportu a co si o tom a o nich myslíš?**

251 **R:** No... Mě přijde, že neznám moc jiných sourozenců, který by dělali něco jiného než atletiku, a když, tak znám
252 vždycky jenom jednoho a úplně nevím, jakej mají vztah mezi sebou, ale celkově mi přijde, že ten vztah je jinej, pokud
253 to jsou sourozenci kluci nebo holky. Já moc sourozenců, kde jsou třeba ségra a brácha neznám v atletice nebo si je
254 neuvědomuju, ale když se to vezme jako ségry a bráchové... tak mě vždycky přijde, že ty ségry mají spíš ten vztah
255 pozitivní než ti kluci, asi to bude u těch kluků daný tím, že chlapecká nátura prostě, musí bejt nejlepší a je jim jedno
256 jestli to je nebo není brácha a kolikrát mi je z toho dost smutno teda, když si vezmu ty dvojčata kluky z atletiky, o
257 kterých jsem už mluvila, tak to jsou takový skvělý kluci, ale jsou vždycky super, když jsou spolu, ale nesmí být spolu
258 až moc dlouho, protože mi přijde, že se úplně moc nesnesou, což mi přijde hrozně smutný, když jsou to sourozenci...
259 teď asi mluvím spíš o dvojčatech, protože mi, jak máme se ségrou super vztah, tak mi přijde smutný, když se ty dvojčata
260 neberou, že si ten vztah třeba sami podkopávají anebo když se navzájem nerespektují a to mi přijde smutný., A
261 celkově v tom sportu mi přijde, že se to liší, znala jsem ségry, který obě dělaly to stejný a vždycky se podržely a musím
262 říct, že těch sourozenců, který mají mezi sebou hezkej pozitivní vztah znám asi víc než těch, co mají negativní. Já si
263 myslím, že je skvělý, když sourozenci dělaj stejnej sport na jednu stranu. Přijde mi, že je to pozitivní víc pro toho
264 staršího než pro toho mladšího, a pak taky záleží na úrovni, na který ty sourozenci jsou. Když je ten starší o hodně lepší
265 než ten mladší, tak pro toho mladšího to je hrozně těžký se mu vyrovnat. A třeba i když to ty lidi okolo po něm nechťej,
266 aby se vyrovnal tomu druhýmu, tak mi přijde, že ten člověk si sám říká, že musí se vyrovnat anebo bejt lepší než ten
267 starší, což mi přijde, že není zdravý a přijde mi, že si ten člověk víc ubližuje, než že by mu to pomohlo a na druhou
268 stranu mi přijde, že když je ten starší horší, tak má dva pocity. Jeden je, že je nešťastnej, že ten mladší je lepší, ale
269 zároveň tam je ten vztah s tím mladším sourozencem, že i když je starší a horší, tak je šťastnej za toho mladýho, že mu
270 to jde a někam ho to posouvá, mladej má spoustu let před sebou. No, a i když se ti sourozenci třeba úplně nemusej,
271 jako třeba my s naší mladší ségrou, tak furt ten člověk nechce, aby se malej utápěl v depresích a ubližoval si, protože
272 má spoustu let před sebou, a když si už teď bude ubližovat a bude na sebe koukat na sebe, že je neschopnej, tak jak mu
273 to pomůže do budoucnosti? Spíš ho to zničí a bude horší, takže můj pohled na sourozence ve sportu je hodně smíšeněj,
274 abych to zkrátila (smích).

275 **T: A když ho máš teda takhle smíšeněj, tak co bys doporučila sourozencům ve sportu? Na co si dát pozor, na co**
276 **by se měli zaměřit, aby měli vztah jako máš třeba ty se ségrou?**

277 **R:** Já bych jim doporučila být optimistická. Já bych řekla, že to co nám vždycky vštěpovali jako malejm dětem “přej a
278 bude ti přáno,” že je to taková kouzelná formule a přijde mi, že to fakt zabírá. Je o tom i spousta knížek vid’, že když
279 člověk vysílá pozitivní energii do vesmíru, tak ten mu jí vrací. Tak to je na stejný brdo a ty negativní emoce nikdy
280 nikomu nepomohly a myslím si, že se to ani nezmění, že nikdo nikdy nezískal a nedosáhl ničeho dobrýho tím, že byl
281 protivnej na svět a všechny nenáviděl, takže určitě pozitivní přístup a přátelství těm ostatním. Sourozenci to přátelství a radovat
282 se s ním, protože i když ten sourozenec by to cejtíl jinak, tak když uvidí, že i když se to tobě nepovedlo, tak jsi upřímně
283 šťastnej s ním a není to jen takový na oko, tak to určitě podpoří vztah s tím druhým nebo třetím nebo kolik vás je.
284 Takže pozitivní věci vždycky vedou k pozitivním závěrům. Takže asi tak no.

285 **T: Dokázala bys to nějak shrnout do jedny věty? Takovou hlavní message od B.D. ostatním (smích).**

286 **R:** Přej a bude ti přáno. To je moje hlavní message!

287 **T: To je krásný, tím se bude krásně končit, tak já ti moc děkuju B, bylo to super.**

288 **R:** Nemáš zač, já si to moc užila.

Příloha č. 2: Rozhovor s K.D.

T – tazatel, R – respondent

- 1 **T: K, nejdřív mám tady pro tebe informovaný souhlas, jestli souhlasíš či ne s tím, že použiju data a informace z**
2 **našeho rozhovoru do mého bakalářského práce.**
- 3 **R: A co kdybych řekla, že ne?**
- 4 **T: Tak to bych asi byla v háji. Ale chci tě informovat, že nikde nebudu užívat tvoje celé jméno, identifikační**
5 **údaje a v přepisu budou jenom tvoje iniciály.**
- 6 **R: Cajk, jdeme na to!**
- 7 **T: Tak jo, tak jdeme hned na první otázku.**
- 8 **R: Můžu si stopovat, jak dlouho to bude trvat? (smích)**
- 9 **T: Můžeš to zkusit, ať máš přehled o čase.**
- 10 **R: Tři, dva, jedna, můžem!**
- 11 **T: Mohla bys mi říct, úplně volně, něco o sobě a o svém dvojčátku, které už tady bylo? Jaký máte mezi vztah?**
- 12 **R: Jak jako o sobě? Třeba ahoj já jsem K a je mi?**
- 13 **T: Klidně.**
- 14 **R: Já jsem K, je mi 23 a končím letos vysokou, halleluja, jsem z dvojčat, jsem o 5 minut starší, i když jsem neměla**
15 **bejt, ale jsem. Takže to znamená, že když je něco nepřijemného, tak to musím dělat já, protože starší mají přednost.**
16 **No a jaké máme s B vztah? Built in best friend (smích).**
- 17 **T: Nezapřete se, že jste dvojčata (smích).**
- 18 **R: Ale naštvala mě, protože se mnou nešla na vysokou no. Tam to trochu haprovalo, nám totiž ruštinářka na střední**
19 **furt říkala, že prostě se musíme rozdělit, že tohle není normální, že jsme pořád spolu, a že prostě to chce přestříhnout**
20 **nějaký to poutu mezi náma, taková ta sekundární separace, no a tím, že já se nedostala na přírodovědeckou a ona jo a**
21 **řekla mi, že na žádné blběj pajďák nepůjde, tak jsem tam zůstala sama a B zůstala sama na přírodovědecký fakultě a**
22 **bylo to hustý no. Jsme se bály, že si nebude mít co říct, ale vždycky jsme měly, vždycky se něco našlo, řeč nestála,**
23 **takže asi dobrý.**
- 24 **T: Byla jsi na ní naštvaná, že se od tebe oddělila jo?**
- 25 **R: No já jsem byla hrozně smutná, protože já jsem přišla s tím, někdy ve druháku na střední podle mě, že chci na**
26 **přírodovědeckou fakultu, a že bych prostě chtěla potom pokračovat na zoologii nebo něco takovýho, protože jsem**
27 **pořád měla takovou myšlenku, jakože budu natáčet dokumentární filmy a zachráním ten svět, že jo, a tak... Ale mamka**
28 **přišla s tím, ať si nedávám přihlášku jenom na přírodovědu, ale i na pajďák, že to je jistota, že tam se dostane každej,**
29 **i když to není pravda. No a já jsem se na přírodovědu nedostala, B jo a byla v nějakých těch 15 % nejlepších uchazečů,**
30 **no a protože mamka říkala, že když se nedostaneme, že to můžeme zkusit za rok znova, tak jsem jí říkala jestli se mnou**
31 **nepůjde na pajďák, že se za rok přihlásíme znova na přírodovědu a na to mi odpověděla, že žádná učitelka nebude a**
32 **prostě půjde sem. Já jsem neměla žádnou jinou možnost než jít na ped'ák, protože rok volna jsem fakt nechtěla. A bylo**
33 **to i takový, že mamky rodiče furt, že budu blbá učitelka, která má pořád jenom prázdniny a nic tam nedělá, i když náš**
34 **strejda je učitel, mamka je pedagog... nevnímají, že tam máš 30 parchantů, který musíš zabavit. Tak z toho jsem byla**
35 **hodně smutná a spíš jsem si říkala, že jsem hodně nemožná, když jsem se nedostala, protože to bylo takový, že... no**
36 **prostě na přírodovědecký fakultě se dělají přípravné kurzy a jsou tam testy nanečisto a byla tam především genetika,**
37 **ten kdybych dostala, tak se tam dostanu jak nic, ale když jsme dostaly test u přijímaček a tam byla samá botanika a já**
38 **jsem v té době, teď teda nejsem expert, ale zajímám se o to a strašně mě to baví, ale tehdy jsem byla úplně kytky fuj**
39 **no a B má neuvěřitelně dobrý typ, takže ta se tam dostala a ještě ty všeobecný jí strašně šly, takže B byla v pohodě a**
40 **já si říkala, jestli jsem o tolik horší, protože to byl můj sen jít na přírodovědeckou fakultu. B ta pořád chtěla jít na**
41 **nějakou anglistiku na fildu, že bude překladatelka a najednou, že půjde taky na přírodovědeckou a najednou můj sen,**
42 **si ona vzala a já skončila na ped'áku, kde jsem první tři měsíce jenom brečela, protože jsem z té chemie byla úplně v**
43 **háji, nic jsem neuměla, a to bylo hrozný.**
- 44 **T: Začínáme docela zostra, to jsem u tebe nečekala.**
- 45 **R: Potřebuju kapesník (pláč, smích).**
- 46 **T: Ach jo, jsme tady 6 minut a už mi brečí i druhá.**
- 47 **R: Jenom 5 minut! Co to se mnou děláš (smích)? Hlavně nebreč taky, to bych brečela pořád.**
- 48 **T: Musím se u toho zastavit, ale říkala jsi, že seš cejtila nemožně, co byl ten hlavní důvod, že ses tak cejtila?**
- 49 **R: No, že jsem se nedostala.**
- 50 **T: Když to byl tvůj sen?**
- 51 **R: Jo. A ségra tam je. No ale já si pak hodně brzo uvědomila, že jsem na správný škole.**
- 52 **T: A můžeš teď říct, že děláš to, co tě baví?**
- 53 **R: Jo. Jako je to vtipný, že jsme to s B řešily po bakalářskejch státnicích a ona za mnou přišla a říkala mi, protože nás,**
54 **co děláme biologií a chemií, je tam strašně maličko a my se všichni hned skamarádili a byla hrozná sranda a já chodila**
55 **z té školy a furt jsem říkala různý historky o těch lidech a B vždycky přišla a říkala, že byla na přednášce a nikoho tam**
56 **neznala. Pak se tam skamarádila s bývalou atletkou, ale nebylo to ona a začala říkat, proč já nešla na ten ped'ák, taky**
57 **jsem mohla mít kamarády, a pak se všichni ptají, co budeme dělat po škole. Já to mám dost jasný, protože nemůžu dělat**

58 nic moc jiného a B prostě říkala, že co já vlastně budu dělat no, že neví, že dostudovala by pedáka a mohla mít vystaráno.
59 Takže sama pak řekla, že kdyby šla na pedák tak by byla spokojenější, ale teď na magistru je spokojená na tý
60 antropologii, jak jich je málo a jsou tam parta. Jí pak mrzelo, že ona nemá svoji partu kamarádů a já jí mám.

61 **T: Tak se posuneme zase dál, řekni mi prosím tě, jak vnímáš, jaký jste měly společný dětství, a jak se váš vztah**
62 **vyvíjel v průběhu let.**

63 **R:** No já nevím. My jsme měly dobrý dětství. My jsme si vždycky vystačily obě dvě, když jsme byly úplně malé, tak
64 to si nepamatuju. No my jsme si hodně rozdělovaly role, vždycky jsme si s někým hrály, tak já jsem vždycky hrála
65 maminku, kluk tatínka a B si hrála na psa. Já jsem byla ta dospělá složka, dalo by se říct nebo když jsme si hrály na
66 chatě u babi a dědy, tak když jsme zrovna nezabýjely v lese imaginární nepřátele, tak jsme si hrály na školu a já jsem
67 vždycky byla učitelka nebo jsem si vzala dědu a B hrála dítě. Vždycky jsem hrála holku a ona kluka, když jsme si hrály
68 společně. A jak se náš vztah měnil? No já nevím, ona vždycky byla oblíbenější, protože já mám tu blbou vlastnost, že
69 řeknu všechno tak, jak si myslím, že jo. Ona má tu brzdu, že si řekne, že tady by to nebylo slušný říct, ale já to prostě
70 řeknu, a tak byla B oblíbenější no. Všichni kluci, těm se B líbila, a když je B odkopla, tak šli za mnou (smích), tak to
71 jsem si říkala, jestli si dělají ze mě srandu?! No a jinak nevím, asi jsme měly dobrý dětství. Moc jsme se nehádaly, to
72 si nepamatuju. Vždycky mě štvalo, ještě když jsme měly společnej pokoj... ona byla vychcaná, jak mraky... jsme si
73 vyprávěly pohádky před spaním a ona chtěla abych začínala a samozřejmě vždycky usla, a já pak čuměla do stropu.

74 **T: Dá se říct, že tys byla vždycky takovej dospělejší článek?**

75 **R:** No, všichni to vždycky říkaly, že já jsem byla ta racionálnější a B je takovej neřízenej optimista, kdežto já jsem
76 spíš realista se sklony k pesimismu. Snažím se být optimističtější, to mě dost naučila J, ale moc mi to nejde teda. Já si
77 vždycky říkám, že když od všeho čekám to nejhorší, tak můžu být příjemně překvapená, když to dopadne dobře, že jo.
78 To je takový moje motto.

79 **T: A není to pro tebe hrozně zatěžující?**

80 **R:** No je, já jsem pořád v háji z toho (pláč).

81 **T: Odlehčit si trochu. Na to máš i tu B, ne?**

82 **R:** No B i J.

83 **T: Já jsem čekala, že u toho rozhovoru bude brečet B, ale že rozbřečím tebe, to jsem nečekala.**

84 **R:** Já to taky nečekala, to jsou hrozně záladny otázky totiž. Já si vezmu další kapesník a můžeme pokračovat.

85 **T: No dobře, tak o čem si s B nejvíce povídáte?**

86 **R:** O kravinách. To je fakt šílený o úplněch hovadinách. To je nejlepší, B hrozně štve, když T něco vypráví, což mě
87 teda taky, protože prostě... ale v tomhle jsou úplně stejny. Ony se pro něco nadchnout, třeba pro nějaký seriál nebo
88 cokoliv, nějaká blbost a ony nedokážou zkrátit, aby se dostaly k pointě, proč se jim to líbí a ony prostě o tom mluví
89 hodinu! Hodinu, a to je šílený. A B tohle na tý T štve, že jí všechno hrozně trvá, ale v tomhle jsou úplně stejny, takže
90 mi třeba jdeme a ona mi půl hodiny vypráví o nějaký modelce, o který já ani nic nevím, jak vypadá, s kým chodí, s
91 kým chodila, jak je vysoká, kde všude modelila a já nikdy nevím o čem se bavíme a je to úplně šílený.

92 **T: Nezníš z toho úplně nadšeně.**

93 **R:** No, protože kolikrát to je dobrý, že se bavíme o věcech, který jsou vážny nebo aspoň já vím, o čem se bavíme, ale
94 jakmile ona přijde, že ten a ta má druhý dítě a já jenom přemýšlím, jestli to je ten s modrýma očima nebo ten model
95 nebo kdo to vlastně je a ona začne s tím, jestli vím, kolik je tý jeho přítelkyni a já si jenom říkám, jak to mám sakra
96 vědět (smích). To je prostě úplně jako sorry, ale vůbec nevím. A prostě ježiš marja, fakt se bavíme o hovadinách, ale
97 to je jedno, prostě to je takový... Anebo o lidech, ona má tu výhodu, že si pamatuje hodně věcí, co jsem já říkala o
98 svých kamarádech, ale mně se ty její furt pletou. Tak so si vždycky říkám, že bych si to asi měla líp zapamatovat, ale
99 tak. Ona o těch mých poslouchá už pátým rokem, kdežto já o těch jejich teprve rok, tak ona to má u mě už naučený
100 všechno a já prostě nevím. Mám blbej pamatovák na jména, takže mi je představila a já to hned zapoměla.

101 **T: Dá se říct, že se teda máte furt o čem bavit, ale hodně těch konverzací tě vyčerpává?**

102 **R:** Jo, kolikrát mi přijdou úplně zbytečný.

103 **T: No a hádáte se s B někdy?**

104 **R:** Hmmm, jo. No jako definuj hádku. To, jak jsme se porvaly na zastávce ti vyprávěla, to bylo dobrý, ale jinak moc...
105 U nás je to tak, že se chytne kvůli úplný blbosti, ale za chvíli jsme úplně v pohodě, protože jako my nevydržíme bejt
106 moc dlouho naštvány ani na tu T, která tě dokáže ignorovat klidně celej den nebo dva, v tom je dobrá, já to moc
107 nedávám. Ne, že bychom se hádaly, ale navzájem si dost vyčítáme věci, že ona mi vyčte, že jsem hubená, já jí, že je
108 chytřejší, a že to chápe líp. Nebo že jí má radši, protože... ale že bychom se úplně hádaly to si nepamatuju.

109 **T: A jak ty tohle vyčítání ty vnímáš? Když ti třeba řekne to, že jsi hubená.**

110 **R:** No mě to strašně štve s tou váhou, protože já za to prostě nemůžu. To je, jak kdybych já jí vyčítala, že má cukrovku,
111 což někdy dělám. Protože jsme měly plány, že po střední, až budeme dospělý, tak se sebereme a budeme cestovat,
112 jenže s tím blbým inzulinem to prostě nejde. Ona to možná bere hrozně dobře, ale já se prostě hrozně bojím si jí vzít
113 na triko, že prostě někam půjdeme, něco se stane a co já budu dělat? V tomhle já jsem hrozně měkká. Když jsme byly
114 třeba na soustředění a nebyla tam mamka a B se vzbudila s tou nízkou glykemií, tak já vím, co mám dělat, ale furt se
115 mi chce hrozně brečet a začínám panikařit, a to mi přijde hrozně debilní no. Takže tyhle plány mi B zkazila, ona říkala
116 vždycky, jak budeme péct a vařit, ale teď je to tak, že já něco uvařím a B mi vyčte, že to nespočítá, takže kvůli tomu já
117 prostě nevařím. Tak to mi přijde, že nám kazí plány a vyčítáme si to navzájem (pláč).

- 118 **T: Mě mrzí, do jakýho stavu jsem tě dostala a chtěla bych se tě hrozně doptávat, ale to by se tu asi spustil**
119 **vodopád.**
- 120 **R:** To je dobrý, maximálně mě bude bolet hlava.
- 121 **T: Mně přijde, že ty tu B strašně miluješ, ale zároveň...**
- 122 **R:** No jako je to takový, že my prostě o sobě furt mluvíme v množném čísle, píšeme si s nějakým klukem a furt mu
123 máme tendenci odpovídat v množném čísle, že my jsme dělaly, a tak, a přitom si s ním píšu já, já za sebe ne my. Ale
124 ono je to podle mě takový celkově, že to ty dvojčata tak prostě mají (pláč). Uklidni se K. No, když jsme se narodily,
125 tak mamka chodila do klubu dvojčat a vícerčat, a to byl takovej klub pro unavený matky, že ony tam přišly, děti si
126 hrály, mámy si otevřely víno a vyzpovídaly se a pár let zpátky byl křest knížky té paní, co to vedla, tak nás tam mamka
127 vzala a bylo to tam hrozný. Sedly si k nám starší ženský, dvojčata a byly stejně ostříhaný, stejný šperky, stejný oblečený,
128 stejně namalovaný a nejhorší bylo, že ony nám šileně vyčetly, že nemáme identický věci, protože ony vedle sebe i
129 bydlely, a to bylo hrozný a tenkrát jsem B říkala, že tohle prostě ne a B jako najednou začala, že jestli bych s ní nechtěla
130 bydlet (smích). Jako já jsem s ní hrozně ráda, ale vím, že nebudeme věčně spolu. No a ty ženský nám fakt daly čouda,
131 jak jsme neschopný dvojčata, že to je dar mít to dvojče, ale já si to nedokážu vůbec představit. No a jedna měla dítě a
132 druhá ne, tak si začaly vyčítat, že to nestihly v jednom termínu.
- 133 **T: Dost tě tyhle představy děsí mám dojem.**
- 134 **R:** No hrozně. Já si vždycky říkám, že bych s ní klidně bydlela, ale ona mě vždycky dokáže naštvat, a to se vždycky
135 chytíme dost i s T, protože já prostě mám postoj, že když bydlím doma, tak doma pomůžu a mě vždycky hrozně štve,
136 že někdo řekne, že bydlím v mama hotelu, to zní, jak kdybych tam bydlela a mamka mě jenom obskakovala, ale já
137 peru, uklízím, žehlím, zalejvám kytky, chodím na nákup a tohle holky prostě moc nedělaj. T uvaří, sem tam vypere,
138 ale B ta prostě... sem tam uvaří nebo upeče, ale nezvládá práť, nežehlí nebo jenom kapesníky, protože to je rovný. No
139 a mamka ta vždycky říká, že nic neděláme, že tady jedinej kdo pomáhá, tak jsem já, pak se ty dvě naštvou a začne to,
140 ať mamka řekne svý oblíbený dceři prostě, nejoblíbenější, nejlepší, a to mě vždycky hrozně dokáže naštvat, akorát já
141 se snažím bejt jenom k něčemu a ta B prostě nic moc nedělá a já jí poprosím, aby třeba umyla koupelnu, že je její týden
142 a ona jediný co, tak umyje umyvadlo a vlastně mi vůbec nepomůže a stejně to musím udělat sama, takže si říkám, že
143 kdybych s ní bydlela, tak bych jí asi zastřelila a nebo zamkla v tý koupelně dokud nebude čistá, tak neodejde. Tak to
144 je asi jediný, co si říkám, že přes tohle by vlak nejel.
- 145 **T: Jak vnímáš to mamky rozdělování? Že ty pomáháš. Ten postoj mamky a holek k tomu.**
- 146 **R:** No jako na jednu stranu to vůči holkám není fěr, ale to ani vůči mně, ale na druhou stranu mě vždycky potěší, když
147 mi mamka poděkuje. No to je celkový, že vždycky říká, že má doma tři dcery a žádná jí není schopná pomoci, pak
148 přijde taťka a řeknu, proč tý mamce nepomáháme?! Ale ježíš já se fakt snažím! No a nejhorší je, že mamka se naštve,
149 že potřebuje s něčím pomoci, ale já zrovna mám přednášku nebo dělám nějaký úkol, ale je to v moment, kdy já fakt
150 nemůžu, a pak to je jako... Takhle, když se něco povede, tak dostane tu pochvalu ta, co něco udělala, T uvařila, B
151 udělala skvělý brownies, K krásně vyluxovala, ale jakmile je něco špatně, tak je to špatně celkově. A jenom
152 posloucháme, že jenom čumíme na filmy a seriály a nikdo mi s ničím nepomůže, ale já jsem neviděla seriál už ani
153 nepamatuju, protože furt dělám jenom věci do školy. No, tak to mě dovede naštvat. Táta ten dodá hřebíček s tím, že
154 nepomáháme, ale on taky ne. Nedávno jsem třeba umývala nádobí, přišel za mnou a říká mi, že je fajn, že trénuju,
155 protože to budu dělat do konce života. Fakt dík, táto, děláš si randu? On nádobí neumyje, to je i s T, já vařím, vy
156 uklízíte. To je úplně na hlavu padlý a říkám si, bože za co.
- 157 **T: No dobře, tak jsme probraly nespportovní část.**
- 158 **R:** Výborně, výživná půl hodina.
- 159 **T: Vrhne se na sport. Obě dvě, vlastně všechny tři, sportujete. Ale berme to na tebe a B, jak vstupuje sport**
160 **do vašeho sourozeneckýho vztahu.**
- 161 **R:** Jak to myslíš?
- 162 **T: Celkově, jestli máš pocit, že to, že sportujete vás společně ve vašem vztahu změnilo.**
- 163 **R:** Když jsme hrály tenis, tak jsme se furt hádaly, teď už ne. Když jsme hrály ten tenis, tak to bylo hrozný, proč mi
164 jako nepřihraješ?! To bylo fakt příšerný, furt jsme na sebe ječely, teď je to fakt lepší. Hm. No počkej. Když jsme
165 začínaly, tak jsme vlastně byly stejně nešikovný, a pak najednou, to si pamatuju jako včera, jsme byly na soustředění
166 a B poprvé v životě skočila do dálky kročákem a vypadalo to strašně profesionálně, já se tam plácala, a to byl ten
167 moment, kdy nám všem bliklo, že B asi nejspíš půjde dálka a já jsem se pak přeorientovala na ty překážky. Takže každá
168 jsme měly to svoje, pak jsme se obě stejně nešikovně ochomýtaly okolo víceboje, a pak najednou B taky začaly jít
169 překážky. Ale nepřijde mi, že bychom mezi sebou soutěžily, to spíš mezi těma ostatníma, jakože my dvě proti celému
170 světu. Pak jsme obě dvě měly vidinu, že pojedeme na Mistrovství Světa dorostu, ale já jsem si udělala výron a odjela
171 jenom B, pak já jsem odjela na Mistrovství Evropy, tam zase nejela B, a to jí hodně mrzelo a hodně mi to zazlívala, že
172 já pořád někam jezdím a ona ne, a že to asi teda nemá cenu, aby to ona dělala, a pak jí vlastně zachytily s cukrovkou.
- 173 **T: Jaký si tam vnímala pocity, když ty jsi někam jezdila a B ne?**
- 174 **R:** Já jsem vlastně prvně sama byla v Baku 2014 a vím, že B mi volala, když jsem běžela rozběhy, a to bylo super, to
175 jsme obě dvě bulely a ona mi posílala nějakou motivační písničku, kde ty zpěváci dělali superhrdiny, to bylo super, a
176 to bylo takový smutný, že i já jsem si připadala strašně, jako blbě, že tam se mnou není.
- 177 **T: Jak to myslíš, že sis připadala blbě?**
- 178 **R:** Nebreč, nebreč. No ono říct blbě je chybný, no spíš mi bylo líto, že tam prostě není víc, že jsme chodily stejný
179 tréninky a stejně nic. Rok na to to bylo hrozný, protože jsem v tý skupině byla jediná zdravá a byla jsem tam sama a

180 hrozně mě to nebavilo. No, takže to bylo takový smutný, že tam jsem bez ní, ale měla jsem tam tátu, tak to bylo fajn,
181 že jsem tam nebyla úplně sama. A bydlela jsem tam s výbornejma holkama, který to zachraňovaly. Mně to přišlo líto i
182 kvůli tomu, že B byla vždycky ten typ, kterej bude objevovat ten svět a já jsem najednou byla v Ázerbájdžánu, kam se
183 normálně asi nedostaneš a bylo mi líto, že ona tuhle vadnou kulturu, kde my jsme šly takovou uličkou hanby a nad
184 náma stáli odstřelovači a hlídali, aby nás nikdo neodpálil, tak tohle B prostě nezažila a bylo mi to líto z tohohle hlediska.
185 Víš, ona přijela z toho mistrovství světa rok před tím a byla úplně nadšená, přivezla různý historky, jak byla tam a tam,
186 seznámila se s tím a tím. No a já takhle přijela z Baku se zážitkama, kde se s náma teda nikdo moc nechťel bavit, jenom
187 Ukrajinci a Rusové. Tam to bylo výborný, ale byla to moje velká akce a já si připadala hrozně dobře, ale na druhou
188 stranu, že je škoda, že tady ta B není a nemůže to zažít se mnou no. A tak se to začalo táhnout, že jsem všude byla
189 sama, B se jenom třeba přijela podívat. Ale jednou se nejela kouknout na svět a byla na chatě s našema kamarádkama,
190 odtamtud mi volaly a já jsem byla na jednu stranu nadšená, že jsem v tý Bydhošti, teď ty lidi tam, zážitky, ale na druhou
191 stranu mě mrzelo, že nemůžu být s holkama, protože s jakejma zážitkama přijely? To byla hrozná sranda. Dva roky na
192 to jsme teda jely už obě, a pak se to začalo obracet, že B začala bejt lepší a jela na dospělou Evropu do Berlína, do
193 Jokohamy, ale to mi teda vůbec nebylo líto. Pořád posílala videa a byla z toho nadšená, tam si našla i M a my jsme byli
194 rádi, že si tam někoho našla a není tam sama a já jsem byla ráda, že se konečně někam podívala, to bylo dobrý. Ale
195 jinak si nemyslím, že bychom měly mezi sebou nějaký problém, vím, že B jeden čas řešila, jakou disciplínu bude dělat,
196 protože u těch překážek si vždycky něco udělala, a ještě s tou cukrovkou je celá taková křehká no.

197 **T: Teď vlastně děláte obě dvě jinou disciplínu, ale jak to ty vnímáš, když jste dělali obě dvě to stejný?**

198 **R:** No já jsem to brala tak, že mám parťáka. Na těch závodech to asi úplně nevnímám, ale celkově mám prostě takovou
199 tendenci jí to přát a na těch vícebojích to je fajn. My jsme je dělaly spolu, pak v tom B byla sama a já dělala jenom
200 překážky a najednou jsme se k tomu zase obě vrátily před třema rokama a to bylo hrozně fajn, že jsme tam byly dvě.
201 Nevím, jaký by to bylo, kdybych tam byla sama, tak jestli bych se skamarádila se všema těma holkama, američankama,
202 a tak, protože B je prostě takovej tmelič toho kolektivu, přijde za nima a: "Hi! How are you? Do you wanna talk?" a já
203 jenom přijdu: "Uh, ahoj, já jsem K" a já radši chodím za rusky mluvícíma (smích). Tak to bylo fajn, když jsme se k
204 tomu obě vrátily, mě strašně bavilo, že to furt nebylo jasný. Já jsem měla navrch tam a tam, ale pak ona mě přehodila
205 a přeběhla, a že jsme se furt přeskakovaly, a to mě bavilo a taky mě bavilo, že jsme v tom dělaly bordel lidem, to bylo
206 nejlepší. Takže v tom víceboji mě to nikdy netankovalo, že jsme tam obě a v jednotlivých disciplínách no. Na těch
207 překážkách jsem byla tehdy našťvaná, protože jsme měli mezistátko v Chorvatsku a já jsem běžela v prvním běhu s
208 protivětrm a B ve druhým a předběhla a měla z toho šílenou radost, běžela tam, jak mě předběhla a já byla fakt
209 našťvaná, a to bylo asi jediný.

210 **T: A byla jsi našťvaná na sebe nebo na ségru?**

211 **R:** Na ten vítr, ale mrzelo mě, že tam B běhala s tím, že "haha předběhla jsem K". Tak to bylo jako hnusný a na tý
212 dálce jsme nikdy neměly rozbroje. Někdo to bylo jasný, že ona je lepší někde zase já.

213 **T: Takže si byla vlastně ráda, že tam ta ségra u toho víceboje je.**

214 **R:** No, jo. Já nejsem ráda někde sama (smích). Vždycky se snažím s někým skamarádit, ale nikdo se na těch velkých
215 akcích moc nebaví. Takže si tam někoho hledám při tom závodu, a proto jsem byla ráda, když byla Bydhošť, že tam je
216 ta B a jsme tam spolu. Nikdy jsem neměla pocit, že bych byla našťvaná na ségru, že je lepší, ale spíš našťvaná a zklamaná
217 ze sebe, že mi to nejde.

218 **T: A když jste s B na těch závodech společně, tak pomáhá ti to nebo tě to brzdí?**

219 **R:** Spíš je to takový, že když se jí něco nepovede, tak mi je to líto, protože na tom tréninku to umí, a pak jí to nevyjde,
220 tak mě to mrzí. No já jí tam mám vždycky ráda, když jsem našťvaná, tak řekne nějaký vtípek a zlepší mi náladu, tak
221 to je dobrý. Blbý je, když je ona našťvaná, protože já moc nevím, co mám říct, ale jinak s tím problém nemám. Spíš
222 jako když se jí to nepovede, tak mi jí je strašně líto. Třeba když se konečně vrátila po zranění, byla nadšená, že konečně
223 může zase skákat, ale při prvním víceboji skočila hrozně málo, tak mamka jenom protočila panenky a B koukala na ten
224 výkon a začala plakat, tak to mi bylo líto. Se říká, že nejsem cíťa, ale jsem, vždycky jakmile začne brečet, tak já taky.
225 Takže tak jako, to je asi tak všechno.

226 **T: A když máš během toho závodu nad ségrou lítost, že se jí to nepovedlo, tak máš dojem, že tě to v tom**
227 **následným výkonem zbrzdí, protože pořád přemýšlíš nad tou ségrou nebo si jedeš sama na sebe?**

228 **R:** Hele, já bych to přirovnala i k tobě, jak tě v hale odvezli do nemocnice, tak já se taky málem rozbřečela, jak jsem
229 tam u tebe seděla a měla jsem jít sama na tu osmistovku, ale já si řeknu, že já teda poběžím i za ní. Prostě se nepovedlo,
230 musím jet na sebe, ale vzadu mám takový to, že to zkusím napravit i za tu druhou.

231 **T: Jasný, dobře. A jak prožíváš B úspěchy a neúspěchy? Tady se nám rozbřečela ségra.**

232 **R:** Fakt jo? Tak to nechápu (smích). No úspěchy, já jsem vždycky strašně ráda, když se jí něco povede no. Třeba když
233 byla druhá na mistrovství republiky a dala na zadek mistryni světa, to jako klobouček. Ne jako B není ten typ, že když
234 se jí něco povede, tak že by nabobtnal, což je hrozně fajn, takže to jsme vždycky hrozně rádi. B získá takovou novou
235 motivaci a na tom tréninku to je pak úplně něco jinýho, je to jako kdyby tam byl úplně jinej člověk a ona se přeorientuje
236 na ten výkon a bude chtít jít dát a půjde do toho s větší vervou no. A neúspěch, to je jasný, když se to nepovede, tak
237 nemáš chuť to dělat no. Já jsem vždycky měla tendenci, když mě začaly bolet ty klouby a nešlo mi to, brečet ve sprše,
238 furt prostě a nevím jestli B něco takovýho měla, ale nikdy mi nepřišlo, že by to mělo dopad na její motivaci.

239 **T: Takže z úspěchu se s ní raduješ a z neúspěchu?**

240 **R:** Tak je mi to líto a mně dochází kapesníky.

241 **T: Tady máš další. No a jakej je tvůj nejlepší sportovní zážitek s B?**

242 **R:** No, nejlepší sportovní, jakože nejvic vtipnej?

- 243 **T: Jakejkoliv ti naběhne.**
- 244 **R:** Jooo vim vim, jsou dva, ale je to to stejný. Byli dva víceboje za sebou ve Florencii a na Kladně a na obou mě B
245 překonala o 7 bodů, to bylo výborný a já to vůbec nechápala (smích). Protože když se to vezme, tak většinu disciplín
246 jsem měla lepších já, ale v součtu byla vždycky ona lepší a to bylo, že mě to fakt upřímně pobavilo, jak se jí to povedlo.
- 247 **T: Takže tohle bereš jako nejlepší zážitek se ségrou?**
- 248 **R:** Jo, protože mě to přišlo hrozně vtipný, jak se tohle prostě může dvakrát za sebou povést. Ono je toho samozřejmě
249 spoustu za těch x let, ale tohle bylo vtipný. Každý závod má něco do sebe a vtipný momenty.
- 250 **T: A kdyby ses měla zamyslet nad nejlepším sportovním zážitkem B? Co bylo u ní, že tys měla tu největší radost,
251 že se jí povedlo.**
- 252 **R:** Kdybych to brala výkonem, tak bych řekla to druhý místo v hale, na to i ona ráda vzpomíná, ale kdybych brala
253 zážitky, tak to bylo Japonsko, to byla úplně unešená, protože tam měla i M, a to je skvělý. A já to беру jako její dvojče
254 stejně, že jsem z toho nadšená taky.
- 255 **T: A když jsme se bavily o nejlepším sportovním zážitku, tak to vezmeme z té druhé strany a zkus mi říct, co
256 byl ten nejhorší sportovní zážitek s B?**
- 257 **R:** Hm. Nejhorší. Jo vím, utřu slzu nejdřív (pláč). Bydhošť 2017, Mistrovství Evropy do 23 let. Doběhly jsme konečně
258 tu zatracenou osmistovku a ona mě přeběhla a přišel za náma vedoucí výpravy, to bylo hrozný ježiš marja, a já to vůbec
259 nepochopila tenkrát (pláč). To bylo fakt divný, protože jeden kluk absolutně nezvládl celý závod a vedoucí za ním šel
260 a řekl mi, že to byla dobrá práce, že se snažil. My jsme doběhly a on se s náma prostě nebavil a my nechápaly, co má
261 za problém, ona teda i mamka byla naštvaná, a pak za náma vedoucí přišel, že jsme ho zklamaly, jak jsme se na to
262 vykašlaly a já si říkala, jestli si dělá srandu. To bylo hrozný, protože (pláč)... já stála na tom staru, v osmé dráze a mně
263 bylo hrozně špatně a prostě já nevěděla, co mám dělat, všechno mě strašně bolela, ale tak jsem se rozběhla a říkala si,
264 že musím běžet a chytnu se holek ze Švédska, tak jsem se jich držela, ale najednou mi utekly a já nemohla běžet.
265 Pamatuju si to jak teď, když jsme s B stejně vybíhaly z té poslední zatáčky a ona mě začala předbíhat a já fakt nemohla
266 a byla jsem úplně vyždímaná za ty dva dny, no a pak za mnou přijde vedoucí a řekne, že jsem se na to vykašlala, to
267 bylo hrozný.
- 268 **T: A ségra to vnímala stejně?**
- 269 **R:** Obě jsme hrozně brečely na pokoji. Ani jedna z nás jsme se na to vykašlala, ale prostě jsme vůbec nemohly no.
270 Takže někomu klepe na rameno, že i když se to nepovedlo, je to borec a my se tam trápily dva dny, a ještě nám za to
271 vynadaj. A i děda se pak k tomu přidal (pláč).
- 272 **T: Takže se pak na vás všichni navalili a měly vám to za zlý?**
- 273 **R:** Jo. Děda ten nám poslal smsku, že víceboj má sedm disciplín, a i ta sedmá se má kvalitně dodělat, ale já nemohla.
- 274 **T: Co se tam v tom nejvíc přelejvalo za pocity, kromě toho zklamání těch lidí?**
- 275 **R:** Já jsem spíš nechápala, co se stalo, že jsem tam stála a už jsem nemohla. Tak jsem si říkala, protože vím, že to
276 pomáhá, že to umím běhat. Ale v tenhle moment jsem byla úplně mimo. A my jsme ten běh rozbombily, mamka nám
277 vždycky říkala, že když se to rozběhne, tak to vydržíme, ale to prd vid'. Tak i kvůli tomuhle jsem se pak propadla tou
278 výsledkovou listinou. Doteď nevím, co se stalo. Bylo hrozný horko tenkrát a v tom call romu byla hrozná zima,
279 vysvlékly nás tam do dresu a čekaly jsme, tak to možná bylo i tím, že jsme měly trochu svalovou horečku. Tak tohle
280 byl ten nejhorší zážitek, kterej jsem kdy měla. Asi nic horšího jsem nezažila.
- 281 **T: A jak jste to pak vnímaly s B, když si říkala, že jste tam společně brečely?**
- 282 **R:** Řekly jsme, že už nikdy nebudeme dělat víceboje. Že už nás to štve, a že nám to za to nestojí. A pak i děda, mamka
283 s taťkou se omluvili, vedoucí ten ne, ten nám řekl, že to myslel jako srandu.
- 284 **T: Takže jste si řekly, že končíte s vícebojem? A jak si B vnímala v těchlech nejhorších chvílích, i když jí taky
285 bylo strašně.**
- 286 **R:** No já jsem byla ráda, že na to nejsem sama, protože to fakt bylo hrozný a i mně je teď hrozně (pláč).
- 287 **T: Dobře. A když vezme oba tyhle zážitky, tak ovlivnily nějak váš vztah?**
- 288 **R:** No já nevím, tak my jsme na tom pořád stejně podle mě. Jakože jsou dobrý a blbý časy, ale myslím, že upřímně
289 nevím, jestli si můžeme být ještě blíž. Takže asi tak.
- 290 **T: Zeptám se dál, co vašemu dvojčatovskému vztahu pomáhá, a co ho zlepšuje? Abyste si byly furt takhle blízko.**
- 291 **R:** Já si myslím, že nejvíc pomohlo, že jsme každá na jiný škole. Na to, jak jsem se toho bála, tak jsme si každá našla tu
292 svoji skupinku lidí a máme z toho dne úplně jiný zkušenosti, tak přijdeme domů zpátky k tomu, co známe a to mi přijde
293 jako to, co pomáhá.
- 294 **T: A máš něco, co vám ho třeba zlepšuje, i když jsi říkala, že už si nemůžete být blíž?**
- 295 **R:** No myslím, že ne. Nic mě nenapadá.
- 296 **T: Jak hodnotíš celkově váš vztah?**
- 297 **R:** No jako dobrý no. Já myslím, že dobrý, říkám no, built in best friend. Asi se jedna druhý jen tak nezbavíme víš, že
298 je to takový, že asi nevypochoduju ze dveří, a že jí nechci už vidět, takže to asi budeme spolu dál táhnout no.

- 299 **T: Tak to jsi asi ráda ne, že máš partáka na život nebo jak to vnímáš?**
- 300 **R:** No (pláč). Já si vezmu ještě kapesník. Ona si z toho B dělá srandu a mně to taky nikdy moc nedocházelo, ale pak
301 panu trenérovi Č umřelo dvojče a najednou vidíš, jak se z něho stal docela milej chlap od té doby, co nemá bráchu a
302 podle mě je strašnej průser v tom. Ono je strašný, když ti umře jakejkoliv sourozenec, ale prostě já si nedokážu
303 představit, že B umře a já tu budu sama. Ona si dělá srandu, že nás i s tou cukrovkou přežije a já doufám, že to tak bude
304 a je to něco, čeho já se bojím ze všeho nejvíc, že prostě nikdy nevíš, co se stane i s tou její debilní nemocí. Jo, říkám si
305 parťák pro život, ale co budu dělat, až tady nebude no (pláč).
- 306 **T: Prostě je to ta ségra, kterou chceš mít tady vždycky.**
- 307 **R:** Jo a já nechci tady bejt bez ní, i když mě štve, že neuklízí kuchyň nebo záchod, třeba změním názor někdy až
308 nebudeme bydlet spolu, ale teď momentálně to mám takhle, že nechci bejt bez B (pláč).
- 309 **T: Já se nemůžu rozbřečet taky, to by to tady pak šlo úplně do kopru. Ach jo. No, tak se vrátíme zase trochu ke**
310 **sportu, co ty na to?**
- 311 **R:** Já se jenom vysmrkám a můžeme.
- 312 **T: To trochu rozbiju tuhle emocionální chvíli.**
- 313 **R:** To je jedinečně dobře, ale znám jak blbec s tím, jak mám plnej nos a ubrečený oči.
- 314 **T: Nezníš a i kdyby, tak je to v pořádku. Měl sport vliv na tohle celkový vnímání vašeho vztahu?**
- 315 **R:** No jako my jsme se o tom bavily, jestli si dokážeme představit, co bychom dělaly, kdybychom nedělaly sport a jako
316 já nevím no. Je možný, že bychom si nebyly tak blízky a našly bychom si třeba kluka a každá dělala něco jinýho,
317 podnikaly různé věci a prostě nebyly furt spolu jako možný to je, že bychom si nebyly tak blízky, ale tím, že jsme na
318 tom tréninku furt spolu, tak to má velkej vliv, když nejsme ve škole, tak jsme furt spolu. Teď jsme furt spolu, protože
319 škola není. Možná bychom nebyly takový, jaký jsme no.
- 320 **T: Přesuneme se k jiným lidem. Jak vnímáš ostatní sourozence ve vrcholovém sportu? Co si o nich myslíš?**
- 321 **R:** No já nevím no, asi je to sport od sportu, já moc sourozenců kromě atletiky neznám. Jako dokážu si představit, že
322 v těch týmových sportech je to výhoda, jak prase, protože toho člověka znáš, co udělá a v těch individuálních může
323 být vždycky nějaký závist. Pochybuju, že většina těch růžových sourozeneckých vztahů v tý atletice je fakt takovejch.
324 Třeba dvojčata Š, jedna má o pár kilo navíc, T je taková umělá a hrozně přehrává, A ta to bere tak, jak to je a není to
325 taková hvězda jasná a nemyslím si, že to je tak obláčekový, jak to dávají holky najevo. Dvojčata D těm to rozhodně
326 neprospívalo, protože A byla vždycky lepší a to by byla věc, co bych rodičům nikdy nezapomněla, když A vyhrála
327 Mistrovství světa a E skončila daleko za ní, tak měly holky narozeniny a rodiče jim přinesli narozeninovej dort, kde
328 bylo napsáno “gratulujeme A”. To je pro dvojčata dost strašný. U holek V to taky ze začátku bylo dost na nože, protože
329 T nemohla vystát L, teď je to lepší, protože ta mladší už to asi taky nedělá. A koho ještě znám? No kluci F, škoda
330 mluvit, ty to podle mě dávají jenom na oko, jak jsou skvělý kamarádi, ale podle mě si tak strašně záviděj, že to musí
331 hrozně kazit ten vztah.
- 332 **T: Takže ti přijde, že tam je většinou...**
- 333 **R:** Závist, taky občas B závidím, když se mi nedaří a myslím si, že je to úplně přirozený a vždycky chceš bejt na tom
334 podestavu vejš než ten druhý, i když si chceš jenom dokázat, že prostě můžeš bejt lepší.
- 335 **T: A máš to tak s B, že by sis chtěla dokázat, že jsi lepší?**
- 336 **R:** Jo určitě a kolikrát! Jako výhodou je, že neděláme to samé, u vícebojů mi to nepřišlo, že bych měla potřebu být
337 lepší ani na tý dálce, ale u těch překážek jsem si vždycky říkala, že musím být lepší než B. Vždycky mě iritovalo a i
338 teď ještě irituje, protože B je hrozně dobrá na ty přelezky a drilíky a mamka ta nám to měřila a to bylo takový no... a
339 mně vždycky šel ten závod, když se běželo, tak jsem si říkala, že aspoň v tomhle musím být vždycky lepší, ty překážky
340 jsou taková srdcovka pro mě, buď je dáš nebo nedáš no. Vždycky to tak je a B to tak podle mě taky má, v tý dálce, ale
341 třeba ne, třeba vůbec nezávidí lidem, ale...
- 342 **T: Takže si to tak měla někdy, žes jí záviděla?**
- 343 **R:** Jo jo jo, to jo.
- 344 **T: Když se teda ještě vrátím k vám, tak máš tam nějaký bod, kdy vnímáš, že ta závist přišla mezi vás?**
- 345 **R:** Asi se tím vrátím na Kladno, hned na začátku, protože tím, jak B byla vždycky oblíbenější v tom kolektivu, tak já
346 jsem vždycky chtěla bejt někde aspoň trochu lepší, prostě někde mít ten prim, když ne mezi lidma, tak aspoň v tom
347 sportu.
- 348 **T: A vnímáš, jestli jí někdo nebo něco posiluje?**
- 349 **R:** Báru? Inzulín (smích). Myslíš tu závist?
- 350 **T: Ano (smích).**
- 351 **R:** No třeba dnešek je výbornej příklad, ne teda z mojí strany, ale z B strany. “Podívej se, jak to dělá K, tak to bežte
352 spolu a jdí to podle ní”. Takový ty porovnávání. Celkově to asi posiluje, nejenom mezi náma, ale mezi kýmkoliv, když
353 někdo řekne, ta skáče míň než ty, ale ty odrazy chodí líp než ty, jak je to možný? Když tě někdo opravuje, že děláš
354 tohle blbě a tohle, tak si řekneš: “Jo dobrý, jsem blbá,” ale když ti mamka řekne: “Podívej se, jak to dělá tamten a to
355 má horší výsledky než ty!” tak to tě podle mě totálně usadí a to tý B nedělá vůbec dobře no.
- 356 **T: Takže tu závist mezi váma nejvíc posilujou lidi, trenérka tudíž mamka?**
- 357 **R:** Jo, přesně tak.

- 358 **T: A máš jí to zazlé?**
- 359 **R:** Jako kolikrát jí to řeknu, že to nebylo úplně fér. Třeba teď, jak má ty kecý, že kdyby B byla o 5 kilo lehčí, tak...
- 360 **T: Hm... A jak to ty vnímáš, když to takhle mamka řekne B, třeba s těma kilama?**
- 361 **R:** No ona jí to nikdy neřekne. Ona se na ní koukne a začne, že má ty tvářičky nebo jdeme a mamka jde za ní a udělá
- 362 xicht, že je velká.
- 363 **T: Před tebou?**
- 364 **R:** Jo (pláč).
- 365 **T: Jak tyhle situaci vnímáš?**
- 366 **R:** Já jí furt říkám, ať to nechá bejt, protože na jednu stranu já vím, že když je člověk lehčí, tak taháš míň kilo, ale
- 367 nemáš takovou sílu. Ale pak B řekne, že se nechce vážit, protože se cejtí dobře, ale mamka řekne, že stejně potřebujeme
- 368 těch 5 kilo dolů. Ale to se snáz řekne než udělá, že jo. Taky nemůžu přibrat a snažím se, B taky nemůže zhubnout a
- 369 snaží se. Každý je v tomhle jinej.
- 370 **T: Myslíš si, že tyhle situace s mamkou, kdy vás mamka srovnává vás s B mění v tom společným vztahu?**
- 371 **R:** Spíš je to pak takový, že B řekne, že nemůže za to, že jsem anorektik a já se to snažím odlehčit tím, že řeknu, že
- 372 když B zachytily, tak nám někdo říkal, že kulturisti, aby se vyrýsovali, tak si dopichujou inzulin, a když to děláš chytře,
- 373 tak ti narůstá svalová hmota. Takže když tohle B řekne, tak jí říkám, že je to tím inzulinem, ale to už taky nebere.
- 374 **T: Takže vás to rozděluje?**
- 375 **R:** Jo. Proto jsem ráda, že nemáme s B společnej pokoj, protože to je furt. Já se převlíkám a ona řekne, že kdyby byla
- 376 takhle hubená, tak ani nechodí oblečená.
- 377 **T: Jakej z máš pocit z těchlech rozdělovacích momentů?**
- 378 **R:** Celkově?
- 379 **T: No, mezi váma.**
- 380 **R:** No, když pomínu tu váhu teda, protože s tím já nic neudělám, tak já dřív byla hrozně strašně nešikovná na odrazy a
- 381 jí to vždycky šlo. A já nevím, jestli je to tím, jak začala mít problémy s těma patama, jestli pak ta její šikovnost na
- 382 odrazy tím vprchala, ale já jsem si tyhle věci prostě vydřela, takže já jsem ráda, že mamka nebo taťka řeknou, aby se
- 383 na mě podívala, jak to má dělat, jenže jí to příjemný není. A s tou váhou já prostě nic neudělám no. Kdo ví, čím to je
- 384 způsobený, jestli tou mojí boreliózou nebo něčím jiným, to já úplně nevím, že jo. Na jednu stranu mě mrzí, že mi B
- 385 dává za vinu něco, co jsem si buď fakt vydřela nebo s tím nic nemůžu udělat, to mi nepřijde fér (pláč).
- 386 **T: Tak se vrátíme k těm ostatním. Říkala jsi, že když dělají týmovej sport musí to bejt velká výhoda.**
- 387 **R:** Jo.
- 388 **T: A když jsou ve stejný disciplíně, tak je tam vždycky závist?**
- 389 **R:** Přesně tak, vždycky tam je závist.
- 390 **T: Oukej, co bys doporučila sourozencům ve sportu. Na co si dát pozor a na co se zaměřit v tom vztahu?**
- 391 **R:** No musí si to navzájem přát a radovat se z úspěchů toho druhýho.
- 392 **T: Tak já už tě nebudu trápit, co ty na to?**
- 393 **R:** Jo, hodina pláče stačila.
- 394 **T: Moc ti děkuju a omlouvám se za takovou smršť emocí. Můžeme to tady ještě mimo záznam dojet, abys mi**
- 395 **neodcházela s usazenýma očima, ale aspoň trochu s úsměvem na tváři.**
- 396 **R:** Nemáš vůbec zač, to by bylo moc fajn.

Příloha č. 3: Rozhovor s A.D.

T – tazatel, R – respondent

1 **T: Ze začátku ti řeknu, proč jsem tě tady potřebovala. Studuju psychologii a dělám vrcholově atletiku, a celkově**
2 **jsem se začala víc zajímat o sourozenecký vztahu ve sportu, protože sama mám bráchu, kterej dřív sport dělal,**
3 **a tak na to píšu i bakalářku. A potřebovala bych od tebe souhlas, že to co mi tady řekneš, použiju v**
4 **anonymizovaný formě do svojí bakalářky.**

5 **R:** Úplně v pohodě. Použij si co chceš, a kde chceš.

6 **T: Tak děkuji a vrhneme se na to. Řekni mi prosím něco o sobě a o M.**

7 **R:** Tak jo, takže ono se to dost všechno prolíná, ale začnu.. No hele, jsme ségry, známe se odmala, vždycky jsme měly
8 hezký vztah, nikdy jsme se nepraly ani nehádaly ani tak a řeknu ti... o obou ti řeknu, že máme rády sport, jsme hodně...
9 to jsou takový společný znaky z dětství a z rodiny, že držíme pospolu a máme obě hodně rodinný zaměření ve smyslu,
10 že jsme prostě v kontaktu s rodinou, potom nevím no... obě dvě jsme pozitivní a takový, jakože se rády bavíme s
11 ostatníma lidma a rády se bavíme životem a myslím si, že obě máme vysoko nastavený cíle ať už děláme cokoliv a
12 jinak ségra má hodně ráda hudbu, já radši dělám sochy. To máme tak nějak po rodičích. Děláme spolu spoustu věcí.
13 Myslím si, že si obě myslíme, že je hodně důležitý vzdělání, to jak se chováš k lidem, že je důležitý to, jak jsi člověk
14 ne jenom jak jsi sportovec a jsme dost slušný a poctivý, ale zároveň jsme hodně náročný na lidi a v čem jsme jiný...
15 ségra má radši zvířátka než já a je taková nežnější... snažím se vymyslet nějaký ošklivý stránky, ale nic mě nenapadá.

16 **T: A kdybys měla říct jakej máte vztah?**

17 **R:** No skvěle, jsme ségry, nikdy jsme se nehádaly, jsme dost velký kamarádky a taky bych řekla, že... nemám ráda
18 název nejlepší kamarádky, ale ségra je jeden z nejbližších lidí, který mám a kdykoliv je nějaký problém, tak vím, že
19 za ní můžu hned jít a ona mi pomůže a myslím, že to i ona má se mnou. Nemám na tom vztahu moc negativních věcí,
20 jediný co je třeba odlišný, tak že já jsem starší a to se prostě nějak projeví.

21 **T: No a pociťuješ, jak se to třeba projevuje, že jsi starší?**

22 **R:** Poslední dobou si to tak uvědomuju, že když jsme byly malé, tak já jsem nejstarší a naši vždycky říkali, abych na
23 ně dávala pozor, tak to jsem byla ta zodpovědná a brala jsem to hrozně vážně, že mám nějaký úkol a splním ho, takže
24 teď se nebude dělat nic, co se dělat nemá nebo tak a to mi podle mě zůstalo. Občas mám pořád obstarávací sklony,
25 jakože ségra, když vidí, že mi je blbě, tak se o mě taky stará, ale já mám takový to, že to dělám trochu ve směru mámy,
26 ale to je jenom jako trochu.

27 **T: Jaký jste teda měly společný dětství? A vnímáš, jak se ten váš vztah vyvíjel v průběhu let?**

28 **R:** My jsme měly naprosto skvělý dětství. Já nevím jestli do toho mám zakomponovat i bráchu, i když ono to je asi
29 jedno, protože mi jsme měli ten vztah všichni stejnej. Jediný co, tak občas brácha se ségrou se tak trochu pošťuchovaly,
30 tak já sem je rozdělávala od sebe, ale jinak jsme prostě hodně času trávili na chalupě nebo nás naši brali na výlety nebo
31 jsme byli na těch sportech, a vždycky jsme byli kamarádi, hráli jsme si a všechno bylo v pohodě. Třeba na základce si
32 pamatuju, že ségra přišla s tím, že její spolužačka o svojí ségře řekla, že je kráva a ona to vůbec nechápala, že ona by
33 to o mně nikdy neřekla, tak to si pamatuju a nebo ségra byla na nějakým táboře, tak říkala, že nejvíc se jí stýská po
34 mně, takže vždycky jsme si byly hodně blízky. Jako pamatuji si i ty blbosti, jak jsem jí vozila v tom kočárku dětským,
35 kam jsme jí s bráchou narvali. Ale je fakt, že když nám bylo třeba 18 a 14, tak podle to bylo období, kdy jsme si každá
36 šla tou svojí cestou, ale furt jsme si byly hodně blízko, ale posledních pár let jsme si ještě blíž než před tím a fakt řešíme
37 úplně všechno. Od rodinných situací po kluky po volejbal, jsme spolu 24/7 v létě, a to je fakt dost a řešíme opravdu
38 všechno možný. Tím, jak si povídáme o tom životě, tak si vzájemně rozšiřujeme obzory v takových hlubších
39 konverzácích než, že je fakt hezky. A to je tak asi všechno.

40 **T: Tys mi vlastně vzala hned další otázku o čem si nejvíc povídáte a jestli se někdy hádáte.**

41 **R:** No hele, nehádaly jsme se nikdy. Nebo jako hádáme se spíš o to, že máme obě hlad, ale jenom jednu mandarinku,
42 a tak jí chceme nacpat tý druhý, protože prostě se víc staráš o toho druhýho, pak se stane, že si tak dlouho tu mandarinku
43 strkáme až spadne na zem a nemá jí nikdo, takže na tomhle se snažíme pracovat no... ale o čem se nejvíc bavíme no...
44 jak je třeba v létě neřekla, tak bydliíme vedle sebe, chodíme spolu na tréninky, jezdíme spolu na turnaje, spíme spolu
45 na turnajích v pokoji, jsme spolu pořád a řešíme fakt úplně všechno, co se stane v tom našem životě, tak to probíráme
46 a nemám jenom jednu věc, co bychom řešily nejvíc. Ségra složí písničku, tak mi jí pouští a fakt o všem mluvíme no.

47 **T: Obě sportujete, tak jak do vašeho vztahu vstupuje ten sport?**

48 **R:** No jako dost no, tím jak jsme ve sportovní rodiny a obě jsme hrály volejbal, kterej hrála i mamka, takže často
49 hrajeme i s mamkou teďka a obě jsme šly svojí cestou, že já hrála dýl šestky než beach a před dvěma rokama jsme
50 spolu začaly beach v létě, takže to je velká... no já si myslím, že i to nás hodně sblížilo, vím, že ségra se tomu i trochu
51 bránila, tím že se bála, aby nám to ten vztah sestra-sestra nějak nenabouralo, ale mně přijde, že tím, jak jsme spolu víc,
52 tak se to naopak prohloubilo. A i když jsme každá jiná ve všem, tak máme ty cíle a cestu, jak něčeho dosáhnout stejný.
53 Samozřejmě, že pracujeme i na tom, že každá jsme jiná a uvědomujeme si to a víme o tom a mluvíme o tom a snažíme
54 se mluvit i o nepříjemnějších věcech, což jsme dřív neuměly a není to úplně lehký, že jo, ale prostě jde to.

55 **T: A jak třeba vnímáš to, že se vám dřív rozešly ty cesty?**

56 **R:** Já bych to ani nenazvala zpětně, že se nám rozešly cesty, spíš, že jsme neměly tak intenzivní vztah jako teďka a
57 mohlo to bejt vším možný, že jedna byla v pubertě, druhá měla nějakýho přítele, to není tak že by se nám rozešly cesty,
58 furt jsme si byly hodně blízko, jenom teďka jak spolu hrajeme a jsme spolu hodně často, tak je to ještě intenzivnější
59 než to bylo. My jsme dřív hrála každá v jiným klubu a bylo to vlastně, že jsme každá hrála jenom trošku jinde, a pak
60 ségra hrála s tou svojí bejvalou spoluhráčkou a to prostě podle mě nebylo úplně dobrý, že já s ní chtěla hrát, ale ona

- 61 hrála s tou jinou a bylo tam trochu nějaký napětí. Já třeba neměla strach, že když spolu začneme hrát, tak se nám tím
62 zkaží vztah, ségra ta jo, takže to jsme možná měly každá jinak.
- 63 **T: A hrály jsme se ségrou někdy proti sobě?**
- 64 **R:** Jojojo, hrály a mně to strašně vadilo. Já nechtěla, aby ségra prohrála, takže jsem vlastně chtěla vyhrát, ale ne moc.
65 Mám nějaký věci v životě, který jsou důležitější než vyhrát a prostě nejdu přes mrtvoly, a tak no... Bylo mi to hodně
66 nepřijemný...
- 67 **T: A když si hrála proti ségra, tak pomáhalo ti to nebo tě to brzdilo v tom výkonu.**
- 68 **R:** No ve výkonu asi ani jedno, ale hlavu mi to hodně brzdilo. I když to je asi divný, protože co máš v hlavě se ti odrazí
69 na tom výkonu, ale přijde mi, že mě to ani nemotivovalo.... asi ti na to nedokážu úplně odpovědět kromě toho, že mi
70 to hrozně vadilo. Asi mě to nezhoršovalo výkon, ale jako nebylo mi to příjemný vůbec.
- 71 **T: Jak prožíváš ségry úspěchy a neúspěchy?**
- 72 **R:** Jo dost. Ono je to takový, že když teď hrajeme spolu, tak její úspěch nebo neúspěch je i můj, takže to jde ruku v
73 ruce, ale jindy je to prostě pro mě víc ségra než protihráčka a tím, jak jsme si hodně blízký, tak ona je člověk, kterej to
74 prožívá víc než já, a pak bych řekla, že hned jsem já (smích).
- 75 **T: Vzpomeň si na nějaké nejlepší sportovní zážitek s M?**
- 76 **R:** Asi mi přijde dobrej, i když jsme prohrály tak, když jsme hrály v Ostravě světové pohár v beachy a my jsme tam
77 jely, i když jsme nebyly v soupisce, ale nakonec jsme se tam dostaly a byly jsme i v televizi. Tak to bylo dobrý. Nebo
78 jsme byly druhý na českým poháru, tak to je takový dobrý, že vyhráváš no. Ale pak si třeba vzpomínám a to beru taky
79 jako sportovní zážitky, že jsme jezdili s našima na hory a to mi přijde strašně skvělý.
- 80 **T: A máš nějaké nejhorší sportovní zážitek?**
- 81 **R:** Tyo to jsem asi vytěsnila, tak jako nějaké je asi určitě nejhorší... Jo mám vlastně. To jsme letěly do Itálie na turnaj
82 a M měla trošku svý zdravotní problémy, a tak se tam úplně složila při zápase a to bylo úplně hrozný. My se vždycky
83 snažíme z tý negativní situace vzít něco dobrýho a i tady jsem vlastně našly něco pozitivního, ale tohle bylo dost
84 nepřijemný no. A ona si to asi ani možná nepamatuje, protože si to nepamatovala ani tenkrát.
- 85 **T: A vnímáš, že třeba tyhle zážitky nějak ovlivnily váš vztah?**
- 86 **R:** Nooooo... jako určitě ovlivnily, ale těch zážitků je tak strašně moc, že mi přijde, že se to v tom moři trochu ztratí,
87 ale přijde mi, že třeba ten pozitivní z tý Ostravy, že to je takový, že jsme sice prohrály, ale bavilo nás to a usmívaly
88 jsme se u toho a hodně lidí nám říkalo, že jde vidět, že u toho máme takovou hroznou radost z toho sportu a není to
89 jako když se koukáš na ty našťvaný lidi, co tam něco dělat, a že to bylo hrozně sympatický, tak to je to, jak to chceme
90 hrát. To je to proč no. Ten negativní to taky ovlivnil, ale to spíš než abych byla nějaká našťvaná, tak si z toho bereme
91 ponaučení, že když se to stane v tom zápase, tak si z toho vzít to, že je potřeba trochu ubrat a nebo přibrzdit nebo něco,
92 a pak jsme zůstaly dva dny u moře a odpočívaly jsme. Takže i ty negativní jsou k něčemu dobrý.
- 93 **T: Máš třeba něco, co vašemu vztahu pomáhá a co ho zlepšuje?**
- 94 **R:** Mně přijde že hodně pomáhá otevřená komunikace. Když mám z něčeho radost, tak to řeknu a když je něco špatně,
95 tak to taky řeknu, jako nějakou konstruktivní kritikou no. Jako čím víc mluvíme o věcech, tak tím je to lepší. Řekneme
96 si, že potřebujeme být chvíli sami a vypnout hlavu nebo něco a to prostě znamená, chvíli mě nech a bude to dobrý,
97 tak to je asi to, co pomáhá úplně nejvíc. Ale že to není jenom v našem vztahu, ale obecně to platí úplně na všechno.
- 98 **T: Jak bys zhodnotila celkově ten váš vztah, v normálním životě i sportovním?**
- 99 **R:** To se zase všechno prolíná, já nemám asi vymezenej normální život a ten sportovní... jako asi někdy trochu jo, že
100 je to je potřeba, ale zase to nedělám na úrovni, že bych vyhrávala olympiádu, je to sice takový klíšé slovo, ale je to prostě
101 můj life style, ta náplň toho života, to jak chci žít ten život. Nemůžu se přetvařovat, že jsem jiná na hřišti a mimo něj,
102 asi by to tak bylo, kdybych byla nejlepší na hřišti na světě, ale mně přijde, že jak si pomáháme v normálním životě, tak
103 si tak pomáháme i na tom hřišti.
- 104 **T: Jasný, chápu a měl sport na tohle celkový vnímání vašeho vztahu nějaké vliv?**
- 105 **R:** Jo (smích). Mně totiž přijde, že tě to formuje i ne jenom ten sourozeneckej vztah, ale i jakékoliv jinej. Já jsem teď
106 s bráchou na soustředění, i když dělám úplně jinej sport, ale aspoň vím, jak vypadá to jiný prostředí. Myslím si, že i
107 jak jsme to měli od našich a jsme už odmala v tom sportu, tak ten sport tě naučí, že když je potřeba zatnout zuby, tak
108 ty víš, že je zatneš a uděláš to, a to si prostě přineseš do toho normálního života. Víme to obě a obě to tak děláme a
109 umíme to a neřukáme, že nám něco nejde. Spíš si říkáme, abychom si ubraly, protože toho je prostě někdy moc.
- 110 **T: Jak vnímáš ostatní sourozence ve vrcholovém sportu?**
- 111 **R:** Já to vnímám hrozně pozitivně, ale je to asi tím, jak máme hezkej vztah a přijde mi to úplně geniální, tak bych
112 chtěla, aby to tak měli úplně všichni, já jsem totiž úplně nadšená. Ale vím, že ne všichni mají tak super vztah nebo to,
113 tak to může bejt trochu jiný. Ale se ségrou vždycky, když když proti nám hrajou jiný ségry, ta si s nima musíme hned
114 udělat fotku, že hrajou sisters týmy no. Já to vnímám rozhodně pozitivně.
- 115 **T: A co bys třeba doporučila sourozencům ve vrcholovém sportu?**
- 116 **R:** Mně přijde nejdůležitější, když ten jedinec dokáže vnímat i ty problémy... jako když vyhráváš a je všechno hezkým
117 tak to jde samo, ale když je nějaké problém, tak zavnímat proč je ten problém, a pak třeba zjištíš, že problém není to,
118 co dělá ten druhej, ale jak to ty vnímáš. Přijde mi hrozně důležitý o tom mluvit, nejdůležitější v jakýmkoliv vztahu mi
119 prostě přijde upřímná komunikace, ale když přijde kritika, tak konstruktivní a upozadit někdy ego a říct si o tu pomoc.
120 Komunikace.

121 **T: Tak to je všechno, moc děkuju!**

122 **R: Já taky děkuju a těším se až se s tím dopipláš a budu si to moct přečíst.**

Příloha č. 4: Rozhovor s M.D.

T – tazatel, R – respondent

1 **T: Na začátek od tebe potřebuji informovaný souhlas, že všechny údaje, které mi tady řekneš, že můžu použít**
2 **do mojí bakalářky, bude zachovaná anonymita, tvoje i všech lidí o kterých budeš mluvit. V přepisu budou jenom**
3 **iniciály a nic víc.**

4 **R: Souhlasím.**

5 **T: Tak jo, paráda. Jdeme hned na první otázku, řeklas bys mi prosím něco o sobě a o ségře?**

6 **R:** Tak jsme sestry, no máme spolu hrozně hezkej vztah už od mala i s bráchou, jsme tři. Jsem za to hrozně ráda a
7 vlastně i díky tomu jsme spolu teď odehrály dvě sezóny beach volejbalu, docela dost lidí se nám až jako diví, že to
8 spolu jako vydržíme a pořád se nás ptají jestli se nehádáme, a tak, no a nehádáme (smích). Takže bych řekla, že je to
9 hlavně zásluhou toho rodinného zázemí a toho jaký máme vztahy. Jsme si hodně blízky, já mám se ségrou hned několik
10 rolí, my jsme ségry, kámošky, protože si říkáme všechno, do toho jsme sousedky, bydlíme ve vlastním, ale hned vedle
11 sebe, spoluhráčky a ještě sdílíme auto, takže jakmile je sezóna, tak jsme spolu fakt 24/7, což je občas už na hlavu, ale
12 umíme si to udělat tak, že si od sebe odpočineme no.

13 **T: Co bys mi řekla o ségře jako o osobnosti a o tobě jako o osobnosti? Jste hodně stejné nebo se v něčem lišíte?**

14 **R:** Jsme docela jiný, myslím si, že hraje roli i to, že je nejstarší sourozenec a měla tendenci se o nás starat. Já jsem jí
15 měla jako takovou druhou mámu, když jsem byla malá a vnímám i do teď, že máme mezi sebou takovýhle role. Já jsem
16 pořád ten mladší sourozenec, už jenom jako lehounce a jenom někdy, ale spíš to tak bylo dřív a víc a s tím se poji...
17 řekla bych, že ségra je trochu víc konzervativnější a já bych asi obecně... ne že by byla úplněj introvert, ale oproti mně
18 nebo zbytku rodiny by se to tak mohlo zdát.

19 **T: Ségra je víc klid'as?**

20 **R:** Obecně asi jo, ale jinak je to silná žena a je strašně inspirativní, talentovaná v hrozně moc směrech, dělá hodně moc
21 věcí a je hrozně šikovná. Někdy obdivuju její trpělivost a hodně se zajímá o seberozvoj a pracuje na sobě, což se mi na
22 ní hrozně líbí.

23 **T: Jak by si shrnula vaše společný dětství s A?**

24 **R:** Hmmm... No krásný (smích). Jako za tohle vděčím rodině, že celkově dětství jsme měli krásný a všichni tři jsme
25 byli taková stmelená trojka a vždycky jsme drželi hrozně spolu a stáli jsme za sebou a se ségrou jsme se fakt nikdy...
26 nebo když už jsme se handrkovali nebo prali, tak to bylo spíš s bráchou, ale se ségrou ne, plus teda to, že jak byla ta
27 starší, tak někdy měla víc tu roli někdy až tý maminky, tý pečovatelky no.

28 **T: Vnímáš, jak se ten váš vztah od mala až doted' vyvíjel?**

29 **R:** Jo. Určitě. Tak hlavně z tady toho hlediska, že to není moje druhá máma, už taky radím i já jí ne jenom ona mně a
30 časem se to tak hezky vybalancovala, že jsme na tý stejný rovině z tohodle hlediska a ten věkovej rozdíl už nehraje
31 takovou roli v našem věku no. Určitě nás hodně sblížilo i to, jak jsme teď spolu začaly hrát, že spolu trávíme i víc času
32 a je to taky tím, že se posouváme třeba v tý osobnostní rovině podobným směrem, protože obě se zajímáme o osobní
33 rozvoj, pučujeme si knížky a víš, takový prostě... povídáme si o tom, ona mi dává typy na podcasty, a tak no..

34 **T: To je zrovna hned další otázka, o čem si nejvíce povídáte?**

35 **R:** Tyo o všem. Asi o týhle oblasti, taky taková filozofie, jak bejt šťastnej. Ale vlastně fakt o všem, jak už jsem říkala,
36 máme spolu hrozně moc rolí v tom vztahu, takže řešíme i kamarádky, samozřejmě rodinu, a tak no.

37 **T: A když už se o něčem někdy handrkujete, tak o čem nejčastěji?**

38 **R:** No...

39 **T: To skoro vypadá, jako byste se nehádaly (smích).**

40 **R:** No jako popravdě se snažím vybavit, když jsme se jako handrkovaly, a jediný co mě napadá je, že jak jsme takový
41 hodný, někdy až moc hodný, tak fakt je to takový "a fakt ti to jako nevadí?", že to je vlastně takový handrkování,
42 vlastně není, ale takový spíš protivný ujišťování, aby ten druhý by v pohodě. Ale jinak se opravdu nehandrkujeme no.

43 **T: Obě dvě sportujete, děláte to stejný, tak jak do vašeho vztahu ten sport vstupuje.**

44 **R:** No ono je to vlastně v oblasti celý tý rodiny. Máme kořeny, geny jako sportovní, umělecký, takže jsme byly odmala
45 vedený k tomu a no... A určitě tam hraje roli nějaká soutěživost, když jsme spolu třeba nehrály, tak to nebylo úplně
46 příjemný, když jsme hrály proti sobě, protože ségra... přemýšlím nad tím, aby nevypadla z toho turnaje, ale sama
47 nechceš vypadnout, takže tohle bylo takový nepříjemný na tom, ale do vztahu, no... já nevím, asi nás to ještě víc sblížilo,
48 tím jak hrajeme spolu, jak spolu trávíme daleko víc času.

49 **T: Jakej je ségra part'ák?**

50 **R:** Podporující, přející a hodně jako týmovej hráč, nenechá mě ve štychu, je hodně spolehlivá a part'ák no...

51 **T: A když vezmeš, jak si hrála s někým jiným a teď hraješ se ségrou, tak co tam s A je navíc?**

52 **R:** Já jsem předtím měla part'áka, kterej byl úplněj jinéj extrém, co se týče přístupu ke sportu. Předtím to bylo hodně
53 profesionální, takovej studenej čumák, koncentrace, soustředění a hodně výkonově orientovaný a ségra je takovej
54 opačnej extrém, ta si to chce vyloženě užívat až to někdy hraničí s tou koncentrací. Ale to jsem se od ní naučila, víc si
55 z toho dělat srandu, užívat si to a vyloženě to hrát pro zábavu.

- 56 **T: Zmínila jsi, že jste tam někdy měly nějakou soutěživost, když jste hrály proti sobě. Tak vnímáš, že to nějak**
57 **vstupovala do toho vašeho vztahu?**
- 58 **R:** Asi jo v tom smyslu, že jsme každá chtěla být lepší, ale spíš bych řekla, že to bylo momentální v tý hře a nijak extra
59 se to nepřenášelo do toho vztahu rodinného.
- 60 **T: Jak mezi vámi ta soutěživost vznikla?**
- 61 **R:** No když my jsme všichni takový soutěživý, ale zároveň přející a vzhledem k tomu, že brácha olympionik, tak to je
62 spíš takovej vzor, k tomu jsme vzhlíželi, tak já jsem asi podvědomě možná měla tendence chtít je dohnat, jako ten
63 nejmenší. Asi takhle no...
- 64 **T: A pomáhá ti ta soutěživost a nebo tě brzdí?**
- 65 **R:** V rámci sourozeneckého vztahu nebo celkově?
- 66 **T: Asi tohle můžeš klidně celkově jako nejmladší sourozenec.**
- 67 **R:** Jakože jsem je chtěla dohnat?
- 68 **T: No a jestli ti to pomáhalo, že máš ty vztyčný body.**
- 69 **R:** No jo, jako určitě jo, protože když člověk... Jako pro sportovce je olympiáda naprostej vrchol a je to takovýho něco
70 jako nedosažitelného, nehmataelného, taková vize, sen, ale když člověk vidí, že má toho olympionika doma, tak si
71 člověk řekne, že je to možný, a že to vlastně jde a třeba právě vidí ten vzor a nebo jsem asi možná hrála a zůstala u
72 toho volejbalu, že ségra si rozumí s těma holkama, tak to asi hrálo tu největší roli. Že člověk má ke komu vzhlížet a
73 ještě k tomu to má doma, tak určitě jo.
- 74 **T: A jsou nějaký chvíle, který tu soutěživost posilují?**
- 75 **R:** Já jsem na vrcholový úrovni hrála beach dřív než ségra, ta ještě hrála šestky, a pak neměla s kým hrát a nevěnovala
76 se tomu úplně naplno, no a takže papírově jsem byla ta lepší a asi by mi jako vadilo, kdybych proti ní prohrála, to by
77 asi zevnitř ego nebylo úplně šťastný.
- 78 **T: A jak jsi to vnímala doma? Rodiče taky sportovci, tak nějaký jejich chování?**
- 79 **R:** Jako rodiče jsou strašně podporující, ty nás k tomu vždycky vedli, byli to taky naši vzorové, taky reprezentovali v
80 našich sportech, mamka volejbalistka, takže jsme řešily a dodneška řešíme nějaký taktiky, a tak. Ale nikdy se k nám
81 nechovali jinak z hlediska nějaký podpory a asi ne no.
- 82 **T: Jak prožíváš ségry úspěchy a neúspěchy?**
- 83 **R:** No asi dost s ní no, protože jak jsme si hrozně blízky, tak jí přeju úspěchy, hlavně když spolu hrajeme a jako to
84 bych přirovnala jako k nejlepší kamarádce.
- 85 **T: A když vezmeme úspěchy a neúspěchy mimo sportovní sféru, který ty s ní neprožíváš?**
- 86 **R:** Jo, no vlastně stejně. Když šla na státnice, tak jsem byla nervózní s ní... říkám jako nejlepší kamarádka, přeju jí, aby
87 byla šťastná a úspěšná a jsem smutná, když se jí něco nedaří, tak jsem ochotná jí kdykoliv pomoc a probrat to s ní.
- 88 **T: Pamatuješ si na nějakej tvůj nejlepší sportovní zážitek, kterej máš spojenej se ségrou?**
- 89 **R:** Mám, ale to jsme byly na tribuně (smích). Mně hned vyskočil Londýn 2012, olympiáda, kdy brácha jel na startu a
90 nikdo neočekával žádnou medaili nic a jenom to, že jsem na tý tribuně seděla se ségrou bylo strašně emotivní, a jak
91 prostě vyhráli bronzovou medaili, tak to bylo úplně nejvic.
- 92 **T: A zážitek, když jste spolu hrály?**
- 93 **R:** Tak to asi... Ségra mě přivedla ke snowvolejbalu, volejbal na sněhu a díky tomu a i díky ní jsme měly možnost
94 odcestovat do Jižní Ameriky, kde jsme uprostřed léta hrály v Andách na horách v Argentině volejbal na sněhu a tam
95 jsme byly tuším pátý na světovém poháru, což není důležitý, je to spojený s tou cestou prostě. Ta atmosféra tam je
96 naprosto úžasná, jak je to ještě neznámí, tak to není žádný rivalství, všichni jsou kámoši, na horách ve sněhu, všichni s
97 těma bombardínama drinčíček, sluníčko a je to moc hezký.
- 98 **T: Když to vezmeme z druhé strany, tak máš nějakou nehorší zážitek?**
- 99 **R:** Jako napadá mě pár turnajů, kdy jsme měly ambice i na medaili, ale vypadly jsme předčasně, tak to je hodně
100 nepříjemný, když se musíme neplánovaně večer sebrat z Opavy a vlakem je o půlnoci domů do Prahy... No ale jinak
101 tyo mě asi nic nenapadá. Možná by to ještě mohlo být spojený se zdravotními problémy, ale to taky nemůžu moc
102 vymyslet. Parkrát se nám stalo, že jsme musely zrušit zápas ze zdravotních důvodů, tak to je takový smutný a těžký.
- 103 **T: A když si vezmeš tyhle zážitky, tak ovlivnily nějak ten vztah se ségrou?**
- 104 **R:** Určitě nás ještě víc stmelily. Když máme ty hezký vzpomínky i ty těžký, který jsme překonaly společně,
105 společněma silama.
- 106 **T: Co vašemu vztahu pomáhá a co ho zlepšuje?**
- 107 **R:** Otevřená komunikace, rozhodně. Když už jsme spolu přes léto 24/7, tak tomu vztahu pomáhá i krátký oddych, ale
108 na druhou stranu jsme spolu byly týden v kuse, vrátily jsme se spolu domů, stejným autem do stejného baráku, řekly
109 jsme si, tak teda čau, a pak jsme stejně spolu večer šly na drink (smích). Takže bych řekla, že možná i, že když spolu
110 hrajeme, tak abychom spolu byly i v těch jiných rolích než jenom jako spoluhráčky. Abychom spolu neřešily jenom
111 volejbal, ale abychom se bavily i o těch jiných věcech.

112 **T: Jak celkově hodnotíš vztah mezi vámi dvěma?**

113 **R:** Em, hodně kladně. Jsem za to hrozně vděčná, jako fakt si toho neskutečně vážím, protože je to jedna z mejch
114 nejdůležitějších osob v mém životě a jsem ráda, že je to moje rodina, ale i kamarádka a i to ostatní a vím, že i kdyby
115 cokoliv, tak jsme tady jedna pro druhou a už jenom tenhle pocit je moc super.

116 **T: To je moc krásný. Měl sport na tohle vnímání nějaký vliv?**

117 **R:** Jako určitě se to nějak radikálně kvůli tomu nezměnilo, to nějak nehrálo velikou roli. Prostě je to ségra a asi bych o
118 ní to samé řekla i kdybychom spolu nehrály a i kdyby jedna z nás nedělala sport, což si ale moc nedokážu představit...
119 Ale asi v tomhle sport nehráje moc velkou roli.

120 **T: Dobře, a jak vnímáš ostatní sourozence ve sportu?**

121 **R:** Troufám si říct, že málokdy i z těchhle vrcholovejch sportovců má tak dobrej vztah, tak jako my. Už jenom tím, že
122 se fakt nehádáme. Vlastně všichni koho z toho sportovního prostředí, tak jsou hrozně fajn a my jsme třeba v únoru,
123 když bylo mistrovství republiky ve snowvolejbale, tak jsme s dalšíma ségrama z beachy hrály a vlastně i to nás tak
124 nějak sblízuje, že jsme ségry spoluhráčky a dokonce jsme chtěly, když ještě nebyl covid a jezdilo se do zahraničí, tak
125 jsme chtěly sbírat fotky sourozeneckejch párů, jakoby dvojic. Takže to nás všechny sourozence nějak stmeluje v tom
126 beachy.

127 **T: A co bys doporučila sourozencům ve sportu?**

128 **R:** Rozhodně tu komunikaci, to je z dlouhodobýho hlediska moc důležitý. Upřímnost, otevřenost a ta komunikace.
129 Zároveň třeba u nás bylo důležitý si ujasnit cíle, kolik jsme toho schopný obětovat a no já nevím... Asi bych primárně
130 řešila otázku, jestli oba chtěj, aby to nebyl ona škodu toho rodinnýho vztahu jako takovýho, aby se nehádali o to víc
131 třeba. Takže aby to bylo čistý a hezký z obou stran.

132 **T: Tak to je všechno, moc ti děkuju!**

133 **R:** Tak to je super krásný, nemáš zač.

Příloha č. 5: Rozhovor s D.D.

T – tazatel, R – respondent

1 **T: Ze začátku ti dám informace, co se bude dít. Mám pro tebe připravený otázky a všechno, co mi tady řekneš**
2 **budu používat k analýze dat do svojí bakalářky, která se týká sourozenců ve vrcholovém sportu, zachovám tvoji**
3 **anonymitu i lidí o kterých budeš mluvit a všude budou případně jenom iniciály.**

4 **R: Můžeš to zpracovat, jak jen budeš chtít (smích).**

5 **T: Tak jo, to jsi hodnej, že mi dáváš souhlas (smích). Pro mě je to takhle přes onliny premiéra, protože zbytek**
6 **účastníků jsou atleti, který denně vidím, tak jsem z toho trochu nervózní, aby neselhala nějak technika a všechno**
7 **se v pořádku nahrálo.**

8 **R: Doufáme, že to klapne.**

9 **T: Tak první všetečná otázka, jestli bys mi mohl říct úplně cokoli o sobě a o M a jakej máte spolu vztah.**

10 **R: Jo, takže. Jsem o 4 roky starší brácha, a tak jeho prvních 5 let jsem ho vnímal jako malýho prďolu, že se o něm budu**
11 **muset starat, že budu velké brácha, a tak no a pak vlastně začalo takový období, do jeho 15 ti 16 ti let, když jsem byl**
12 **ještě občas doma, protože jsem ještě nebyl v Itálii, tak jsme byli hodně velký rivalové. Víš jak, byl to brácha, měli jsme**
13 **se rádi, ale jeden chtěl předčít toho druhýho v čemkoliv, co jsme dělali a občas byli hádky a rvačky a občas jsme na**
14 **sebe byli dost naštvaní a nebavili jsme se no, takže jsme si nebyli tak blízký. Hlavně, když jsme spolu byli, tak jsme na**
15 **sebe ani nebyli moc zvyklí že jo a já když jsem přišel do Itálie a poznal jsem, jak hodně familiární stát to je, kterej má**
16 **na prvním místě rodinu a prostě rodiny, který mají děti v mým věku a je to naprosto normální, že ještě bydlí doma nebo**
17 **každej druhý třetí den přijdou domů na oběd, udržují ten vztah prostě živej a mně se to hrozně líbilo a říkal jsem si,**
18 **že nechci s bráchou dělat v uvozovkách takovej ten klasicej český stav, že uděláš školu a jdeš pryč, je ti 20 a je**
19 **normální, že bydlíš sám a s rodinou se vidíš jenom na svátky a touhle cestou já jít nechci. Tak jsem k tomu začal**
20 **přístupovat s daleko větším důrazem, a když jsem byl doma, tak jsem se snažil trávit co nejvíc času s bráchou, povídat**
21 **si s ním. On rok od roku vyrůstal čím dál víc i ve volejbale, takže jsme si měli hodně co říct i v tomhle směru, protože**
22 **už teď je skoro na mojí úrovni, tak máme daleko víc společných témat o volejbale, o tý hře a to nám taky pomohlo.**
23 **Teď je tady u mě v Monze a myslím si, že máme moc hezký vztah jako bráchové. Takže to chtělo dát na to jenom**
24 **daleko větší důraz, protože dřív jsem si to neuvědomoval, byl jsem doma a bylo to normální, že se hádáme, tak prostě**
25 **co no. Ale teď, jak jsem pryč z baráku už devátej rok, tak čím dýl jsem od nich, tím víc mi chyběj a tím víc si vážím**
26 **toho, že jsme spolu doma.**

27 **T: Jasný, rozumím a kdybys měl shrnout, jaký jste měli společný dětství s bráchou než si odešel?**

28 **R: No to bylo právě takový jako ze dne na den no. Občas jsme na sebe byli fakt strašně naštvaní, že jsme se nebavili,**
29 **nesnášeli a já mu říkal, že chci jinýho bráchu, to mě nesnášel ještě víc a i ty bitky byly takový, že jsme si občas dali**
30 **fakt hodně. Ne, že bychom si nějak ublížili na zdraví jo, ale šli jsme do sebe. A pak byli dny, kdy jsme si spolu hráli a**
31 **zase se u toho pohádali.**

32 **T: To mi připomíná mě a mýho staršího bráchu (smích).**

33 **R: Jo? Taky? Tak se aspoň necejtím tak strašně špatně (smích).**

34 **T: To se fakt špatně cejtít nemusíš, mně to přišlo a furt přijde úplně normální (smích).**

35 **R: No jo no a teď je to tak, jak jsem říkal před tím, že spolu trávíme fakt hodně času, my tady spolu každej druhý den**
36 **večeříme, já ho občas vidím v hale u nás trénovat, i když teď za covidu je to těžší, protože to je naplánované tak, aby**
37 **se ty týmy tam nepotkávaly, ale v létě jsme spolu hráli beach, trénujeme spolu v Brně, takže ten vztah máme teď**
38 **takovej, že jsme hodně dobrý kámoši, a ještě bráchové k tomu, staráme se jeden o druhýho a je to moc fajn teďka.**

39 **T: To je moc hezký a o čem si s M nejčastěji povídáte a o čem se hádáte?**

40 **R: Tak nejvíc samozřejmě o volejbale a o tom se asi i nejvíc hádáme no (smích). On se teda na mě vždycky naštve,**
41 **když já se mu snažím něco vysvětlit nebo takhle. Když mu to vysvětluju v pohodě, tak jak bych chtěl, aby to někdo**
42 **vysvětloval mně, tak je to v pohodě, on vyslechne moji radu, protože jsem starší, zkušenější a tady tohle, ale když mu**
43 **to prostě vysvětluju jako dement (smích), jako brácha, tak prostě se naštve, což bych taky udělal úplně stejně a hádáme**
44 **se o tom no. Ale asi si myslím, že tím chováním, kterým se lišime od toho druhýho, tak tím se naštváváme nejvíc. Já**
45 **třeba nejsem puntičkář a je mi úplně jedno kam přijdu pozdě a tak, nechávám špinavý věci, a to jeho dokáže naštvat.**
46 **Mě zase dokáže naštvat, když se chová víc organizovaně, než by v nějakých situacích měl no.**

47 **T: Oba sportuje, tak jak do toho vašeho vztahu ten sport vstupuje?**

48 **R: No hodně no, protože děláme vlastně to samý odmalička. Můj první sport byl fotbal, brácha taky, odmalička od tří**
49 **let jsme už uměli pinkat, takže nebylo potřeba, abychom chodili do nějaký volejbalový školy, protože já jsem začal**
50 **hrát volejbal, když mi bylo 12 a byli tam děcka, kteří ho hráli třeba už 6 let a já přišel na první trénink a uměl jsem víc**
51 **než oni, protože mě to naučil táta s mámou no, na zahradě nebo na kurtech přes léto a do té doby jsem dělal jiný sporty.**
52 **Brácha to měl stejně, akorát začal s volejbalem trochu dřív a vlastně od byl pod tátou do nějakých 15, a pak šel na**
53 **střední do Prahy jako já. A celej dobu ten sport ovlivňuje náš vztah, protože za tím sportem jsme oba dva někam**
54 **odcházeli pořád, on šel v mých stopách, akorát byl o 4 roky pozadu a já byl vždycky už někde jinde a nikdy jsme se**
55 **tam nepotkali spolu. Já byl v Praze on v Brně, já ve Varech on v Praze, když já odešel do Itálie, tak on přišel do Varů**
56 **a teď sem konečně přišel za mnou, taky jsem na něj musel 4 roky čekat, že jo. No a teď jsme poprvé spolu a hned se**
57 **ten vztah zlepšil, protože trávíme čas spolu, takže to je prostě takhle, jak ten sport to ovlivňuje. Trávíme spolu buď víc**
58 **nebo míň času kvůli tomu. Když víc, tak je to lepší, a když míň, tak to chladně trochu no.**

- 59 **T: Jak si myslíš, že vnímá brácha, že tě takhle následuje?**
- 60 **R:** No myslím si, že v některých věcech to pro něj může být výhoda a v některých nevýhoda no. A on to vnímá podle
61 mě tak, že v některých to vidí výhodně a v některých ne. Nějaký věci se mu líbí, ale mně se líbí, že on je s tím v pohodě,
62 že má ty informace ode mě. Ví všechno o tom místě, o trenérech, o klubech a není tam žádný risk a mně se zase líbí,
63 že já jdu do nového a poznám nové lidi, risknu si to. Jemu by se nelíbilo podle mě být mnou a mně zase být jím v téhle
64 situaci. Máme to dobře rozdělený.
- 65 **T: Hned zezáčátku si zmínil, že jste byli rivalové, když jste byli menší, tak je tam furt?**
- 66 **R:** Hm. Tak samozřejmě, když jsme na tréninku proti sobě, tak nechci, aby mě zablokoval můj brácha. Můj mladší
67 (smích) brácha, kterej byl vždycky prostě menší, teď už není o moc menší no, kterej vždycky útočil slabější než já, teď
68 už to taky není o tolik slabší. Jako pořád mu chci dát najevo, že jsem ten starší a ten silnější, ale ne vždycky se to
69 povede vid' (smích). A mimo sport bych řekl, že se už mockrát nestane, že bychom se vyhecovali nějak. Spíš jenom ve
70 sportu no.
- 71 **T: Jak si myslíš, že rivalita vstupuje mezi vás a ovlivňuje ten váš vztah?**
- 72 **R:** Většinou to skončilo tak, že jsem to hecoval do té chvíle, kdy se na mě brácha naštal a nemluvil se mnou. Prostě
73 on to uměl akceptovat do určitý meze tu rivalitu a hecování a já tu mez vždycky překročil, on se naštal a byli z toho
74 ty hádky. Takhle to vypadá, že jsem za ně mohl já, ale není to tak (smích), samozřejmě.
- 75 **T: No samozřejmě, starší ten nikdy za nic nemůže, to znám moc dobře, vždycky za to můžeme my mladší (smích).**
- 76 **R:** Tak to je jasný, že to musíš hodit na toho malýho slabšího (smích).
- 77 **T: No to víš, že jo (smích). A pamatuješ si nějakou domu, kdy ta rivalita mezi vámi vznikla?**
- 78 **R:** Pfff. No, když jsme asi byli už oba dost schopný na to dělat ty stejný věci. Když jsme se oba naučili fotbálek natolik,
79 že jsme v něm mohli soupeřit, když bráchovi bylo třeba čtyři/pět, tak on se naučil kopat do balónu, tak jsme hráli
80 fotbálek a tam to začalo no prostě to hecování.
- 81 **T: A je něco nebo někdo, kdo rivalitu mezi váma posiluje?**
- 82 **R:** Tak samozřejmě, když jsem bráchu hecoval a bylo to ještě pořád na tý přijatelný úrovni, pohoda klídeček a přišla
83 máma, zastavila to, protože viděla, že už se to blíží a bude z toho další hádka, tak já jí samozřejmě odháněl, ať nás
84 nechá, že je to úplná pohoda, ale ona pořád, že teď možná to je pohoda, ale za chvíli už nebude, tak to jsem jí
85 samozřejmě neposlouchal, že je to prostě fakt dobrý, ale nebylo vid' (smích). Ale máma no, když přišla a stavila to, tak
86 mě to úplně zdvojnásobilo ten pocit, že musím ještě víc do něj rejpat.
- 87 **T: Takže ještě mamce ukázat, že jí nebudeš poslouchat (smích).**
- 88 **R:** (smích) no ano, dokázat mámě, že já nejsem ten špatnej, že to je prostě v pohodě. Takže oba rodiče, mamka i tat'ka,
89 když náš zastavovali, tak to jsem ho hecoval ještě víc. Ale i když mám kolem sebe spoluhráče třeba na beachovým
90 tréninku, tak i před nima se chci ukázat, že můj mladší brácha mě prostě nezablokuje, chápeš. Takže když mám kolem
91 sebe nějaký lidi no. Ale na druhou stranu, když hraju s bráchou, tak se snažím jak nikdy, protože chci ostatním ukázat,
92 že když jsme spolu, tak nás nikdo neporazí. Tak to mě donutí hrát ještě líp no.
- 93 **T: A když cejtíš tu rivalitu mezi tebou s bráchou, tak pomáhá ti to nebo tě to brzdí?**
- 94 **R:** No občas můžu bejt fakt na tréninku, kterej mě nebavím, no znáš to. Trénink, na kterej jdeš, uděláš, co potřebuješ,
95 ale neuděláš nic navíc, jenom prostě uděláš check do deníku, že hotovo, tak to občas mám a je tam něco, co mě najednou
96 úplně nastartuje, třeba to, že mě zablokuje brácha, a to začínám trénovat na úplně jiný otáčky, protože prostě nechci
97 bejt zablokovanej, takže to pomáhá spíš si myslím.
- 98 **T: Tak to je výborný. Jak prožíváš bráchovi úspěchy a neúspěchy?**
- 99 **R:** Myslí si, že občas i víc, než on mi přijde, protože já jsem na něj strašně pyšnej a chci na něj bejt pyšnej i dál a rád
100 do lidem říkám a dokazuju, že jsem na něj pyšnej. Vždycky jsem říkal, že on je ten lepší z bráchů, talentovanější ve
101 volejbale než já a vím, že to určitě ukáže. On ale není rád, když to říkám před ostatními, protože by se cítil pod tlakem,
102 takže já se musím mírnit. Nejradší bych to řekl všude do novin, že bude nejlepší jednou. Takže občas to prožívám víc
103 než on a moc si přeju, aby uspěl, a když neuspěje, tak aby se z toho něco naučil. Pro mě je moc důležitý si s ním vždy
104 po zápase zavolat, i jak vnímá prohry, abychom to probrali, aby se na to třeba nechtěl kvůli prohranému zápasu
105 vykašlat, takže vyřešit ten zápas, kde a jak ho prohráli a čím a kde by mohl bejt lepší do toho dalšího.
- 106 **T: Pamatuješ si na nějaký nejlepší sportovní zážitek s M?**
- 107 **R:** To bylo tohleto léto, když jsme... no asi mám dva. My děláme dva sporty, beach a šestky, děláš sice ty stejný věci,
108 ale je to úplně něco jinýho, jsi na písku, jenom ve dvou, ale strategie jsou dost podobný. Každopádně letos na beachy
109 jsme vyhráli spolu český pohár.
- 110 **T: to jsem vás sledovala a byla jsem moc pyšná, že jste spojili bratrský síly.**
- 111 **R:** To jsi moc hodná, já jsem ho do toho dost překecával, protože dřív, když byl ještě mladší, on je furt hodně mladej,
112 ale když byl ještě fakt malej, tak já jsem na něj byl občas tvrděj a on z toho byl špatnej, a pak už se mnou nechtěl hrát,
113 a nakonec jsem ho furt překecával, ono to vyšlo, zahráli jsme si spolu, neprohráli jsme ani jeden zápas a fakt se nám
114 hrálo hezky. My spolu už dlouho trénujeme na beach, v Brně pod tátou, ale ještě jsme spolu moc nehráli a já doufám,
115 že do budoucna budeme hrát víc a víc. A když jsme spolu hráli šestkovej, to už je dlouho, před 4 rokama, to jsme spolu
116 hráli mistrovství světa do 21 let v Brně a naši se na nás byli podívat, a to bylo moc hezký. My jsme všichni byli o 4 roky
117 starší než on, ale on k nám byl zvolený jako nahrávač, a to jsem si moc užil.

- 118 **T: Šikovnej kluk to je, po bráchovi.**
- 119 **R:** Ještě víc než já.
- 120 **T: A máš nějaký nejhorší sportovní zážitek s bráchou?**
- 121 **R:** No pro mě je to nejhorší, když jsem až pak pohopil s věkem, že pro něj to bylo nejhorší, to jak jsem se choval. On
122 byl hrozně mladej, bylo mu asi 13, mně 17 a já v té době byl nejlepší junior v Česku, vyhrával sem všemožný turnaje,
123 jezdili jsme na mistrovství a byl jsem takovej trochu namistrovanej, a když jsme hráli s bráchou, tak jsme jeli na jeden
124 juniorský turnaj a já byl zvyklej všechny vyhrávat, protože jsem hrál i chlapský turnaje a byl jsem tam s bráchou, on
125 byl z nás nejmenší a prostě taťka chtěl, abychom si jenom spolu zahráli, abych mu předal nějaký zkušenosti, protože
126 všem bylo jasné, že to nevyhrajeme. Ale já jsem prostě tam jel s tím, že to chci vyhrát, prohráli jsme a já jsem na něj
127 byl hnusnej před ostatníma, ale tenkrát jsem to tak nebral. Já to nebral z toho důvodu, že jak jsem hrál s chlapama přes
128 zimu, zkažil jsem to, tak starej (trenér) za mnou přišel a vynadal mi a bylo to normální, já to nebral nijak osobně. Ale
129 když to uděláš bráchovi, před ostatníma, tak on to tak nevezme, ale já v tu chvíli si myslel, že to tak bere. Až pak mi
130 došlo, po nějakým roce, že jsem se choval jako blbec, takže asi tohle.
- 131 **T: A ovlivnily tyhle dva zážitky nějak váš vztah?**
- 132 **R:** Já si myslím, že ty nejlepší jo. A z mojí strany ten nejhorší ne, protože já si to uvědomil až pozdě a jenom jsem si
133 řekl, že vím, že už to nikdy neudělám, ale z jeho strany možná jo, že z toho byl špatnej a koukal se na mě asi i jinak,
134 ale teď kde jsme, protože už je to 8 let, tak že už je z toho v pohodě.
- 135 **T: Je něco, co vašemu vztahu pomáhá a co ho zlepšuje?**
- 136 **R:** Když jsme spolu víc, jestli to můžu takhle říct. Já jsem 9 let z baráku, takže toho času za posledních 9 let moc neměli
137 a teď jsme spolu víc no. Taky nám k tomu pomáhá i to, že za poslední roky, kdy brácha začal dospívat, že jsme si našli
138 stejný záliby a chápeme, co se líbí tomu druhýmu, třeba i filmy, témata a takhle. Rozumíme si daleko víc.
- 139 **T: Jak hodnotíš celkově váš vztah?**
- 140 **R:** Jako bráchové, který vlastně dělají to samé. Klidně nás ber jako dvě stejný osoby, akorát o 4 roky posunutý. Děláme
141 prostě úplně to stejný, můžeš nás vnímat jako bráchy, který se mají hodně rádi a pochopili, že když ten náš vztah klope
142 a funguje, tak se máme oba dva líp a obou dvou nám to přináší určitě klid na duši, že doma není nic v nepohodě, když
143 tam nejsem a myslím si, že nám to taky přináší spoustu krásných zážitků. Za poslední roky jsme spolu jezdili na výlety
144 a dovolený a je to věc, kterou určitě budeme chtít dělat, dokud budeme moc, cestovat spolu a poznávat společně. Takže
145 ho hodnotím tak, že teďka je fakt hodně dobrej a jsme v hodně úzkým kontaktu, víme o sobě všechno, řešíme spolu
146 všechno a myslím si, že to oběma dává hodně, ale museli jsme k tomu dojít tou cestou, kterou jsem ti říkal. Nebylo to
147 nejlepší, ale propracovali jsme se ke vzájemnému respektu, pomáháme si a já cejtím, že chci být jeho částí jeho života,
148 že chci vědět, co dělá, není mi to jedno. Kdyby třeba odešel do Ruska hrát, tak bych každé den potřeboval vědět, co
149 se s ním děje, jak trénuje, jak je tam život, a tak
- 150 **T: Jak moc velký vliv měl sport na tohle vnímání vašeho vztahu?**
- 151 **R:** Jako můj život se od malička točí kolem sportu, život mého táty taky, z velké části i život naší mámy a brácha ten
152 to má stejně jako já. Ovlivňuje 100 % cokoliv, co já dělám každý den. A jestli to ovlivňuje můj život, tak to ovlivňuje
153 i ten vztah. A vztah s bráchou... Takže myslíš to tak, že kdybychom nedělali sport, jestli by ten vztah byl stejný?
- 154 **T: Klidně to tak můžeme vzít.**
- 155 **R:** Myslím si, že ne, že by nebyl stejný. Ale asi záleží, kdyby nás oba bavilo zahradčit, tak bychom zahradčili spolu a
156 měli bychom stejný vztah, ale to prostě nevím. Jako určitě nás to oba změnilo jako lidi, mě především sport vytvaroval
157 v to, co jsem. Prošel jsem kolektivem, beachem, kterej je víc individuální, a tam se naučím víc sama o sobě, jak
158 přistupovat k autoritám, k mladším, ke starším, jak přijímat kritiku, ovace, prostě cokoliv, jakékoli pocit, jaký
159 vnímám teď, tak mi to vytvaroval sport. Všechno, co umím, jsem se naučil v okruhu toho sportu, takže si myslím, že
160 brácha to má dost podobně a můžu klidně říct... Z 85 % měl sport na náš vztah vliv. Ale i bez sportu bychom byli
161 bráchové a měli bychom se rádi a byli bychom kámoši. Ale z 85 % je to prostě jak já se chovám k němu, jak on se
162 chová ke mně. Nechme to takhle (smích).
- 163 **T: Jdeme do finále. Jak vnímáš ostatní sourozence ve vrcholovém sportu?**
- 164 **R:** Hrozně se mi to líbí, když spolu dva bráchové nebo dvě ségry mají úspěchy. Třeba na beach volejbalu ty bratrský
165 dvojice, když vidím, že jeden je daleko víc šikovenej a ten druhý s ním hraje hlavně kvůli tomu, že rodiče chtěli, aby
166 hráli spolu, tak to se mi nelíbí, ale když vidím dva bráchy na vrcholový úrovni, vyhrávat medaile společně, tak to je
167 fakt hezký. A taky vím, že je to strašně speciální a měl jsem tu možnost to s bráchou zažít a zažíváme to na té nejvyšší
168 úrovni, co jde. Jdeš do každého balónu, do každého souboje a síti, do zápasu jdeš jinak, protože jdeš s bráchou nebo
169 aspoň mně to dodává motivaci, takže to je podle mě hrozně krásná věc, která se nedá napodobit s nikým jiným než s
170 rodinou. Můžeš mít někoho hodně blízkého, ale furt to není to, že to je tvoje krev, že to není tvoje ségra nebo brácha
171 no. Takže si myslím, že pokud se mají rádi, tak to dodává tu motivaci. Mým snem je, abychom si s bráchou zahráli
172 spolu beach na olympiádě, to bych si moc přál.
- 173 **T: To je asi ta nejhezčí odpověď, kterou jsem na tuhle otázku dostala a moc ti za ní děkuju.**
- 174 **R:** To já děkuju za pochvalu.
- 175 **T: Tak tu mám poslední otázku a to tu, na co by si sourozenci ve sportu měli dát pozor a na co by se měli**
176 **zaměřit?**
- 177 **R:** Určitě bych jim doporučil, aby netahali... to je hrozně těžký pro ty starší a za ty já tady mluvím, pak jsou ještě
178 dvojčata, a to je už něco úplně jinýho (smích). Ale pro ty starší je hrozně těžký nenosit věci z venku. Když tě něco
179 našte a jdeš pak na trénink, tak je hrozně těžký nato zapomenout a jít na ten trénink. Je někdo, komu to jde a někomu

180 jde a podle mě by se nemělo nic přenášet, ať už máš problém sebevětší. Když máš třeba problém se spoluhráčem venku
181 mimo hřiště, tak by se neměl tahat na hřiště, máš vybudovanej vztah na tom, jak se na tom hřišti znáte, jak dlouho
182 hrajete spolu, jakej spolu máte feeling, ale to, co je na hřišti není ekvivalentní k tomu, co je venku. Pro mě bylo vždycky
183 těžký nedávat najevo, že já jsem ten starší brácha, takže tohle bych jim doporučil. Úplně zapomenout na to, že to jsou
184 brácha-brácha, ségra-ségra, brácha-ségra, vzít si z toho jenom to dobrý, tu motivaci a netahat tam, kdo teďka vede ve
185 skóringu mamky oblíbený dítě (smích) a takovýhle no, víš. Nebo to, že se v tom a v tom štvou. Pokud ten sport děláš
186 proto, že nechceš nic dokázat a hrajete ho spolu jenom abyste si užili, jen tak si zahráli, tak je to něco jinýho. Jestli to
187 chceš dělat profi, tak si myslím, že si tam nesmíš tahat věci z venku. A hlavně, aby si toho hrozně vážili, protože to
188 není věc, kterou by měl každý. Ne každý může říct, že se sourozencem dokázal to a to. Třeba já jsem vyhrál zlato, je
189 to fajn, ale já jsem vyhrál zlato s bráchou, to je úplně jiná dimenze. Ještě navíc to může říct i máma s tátou, mladý spolu
190 vyhráli zlato. Tak to mě hrozně hřeje u srdce, když dělali s tátou rozhovory po tom vyhraným českým poháru, tak to
191 jsem se cítil daleko líp, než když hraju výborně tady v Itálii, protože to prostě bylo s bráchou.

192 **T: To naprosto chápu.**

193 **R:** Takže aby si toho vážili, protože ne každý je tak může mít.

194 **T: Tak super, bylo to strašně hezký a jsem ráda, že jsem tě po tak dlouhý době viděla a mohla tě vyzpovídat.**

195 **Děkuju.**

196 **R:** Nemáš vůbec zač, taky se mi to moc líbilo a jsem rád, že ti pomůžeme.

Příloha č. 6: Rozhovor s M.D.

T – tazatel, R – respondent

1 **T: Na začátek ti řeknu, co se bude dít. Mám tady nějaký otázky na moji bakalářku, ve který zkoumám vztah**
2 **sourozenců ve vrcholovém sportu a vlastně se tě chci jenom zeptat, jestli souhlasíš s tím, že to budu nahrávat,**
3 **pak to použiju jenom ve svojí bakalářce, kde zachovám tvoji anonymitu, odstraním identifikační údaje a zbydou**
4 **tam jenom tvoje iniciály.**

5 **R: Úplně v pohodě.**

6 **T: Tak jdeme hned na první otázku, řekneš mi prosím tě něco o sobě a o svým bráchovi?**

7 **R: Co bych ti řekl o svým bráchovi no... Můj brácha je o 4 roky starší, je to myslím si úplně jinej člověk, než jsem já,**
8 **povahově. Máme dost rozdílný věci, ale musím říct, že jsme se dlouho nepohádali, zatím to držíme od té doby, co jsme**
9 **spolu v Itálii, tak zatím musím zaklepat, že ani jedna hádka neproběhla (smích). To jsem sám dost překvapenej. To**
10 **jsme se od našeho mládí dost posunuli. No jinak nevím co bych řekl ještě k bráchovi, volejbalově chceš něco slyšet?**

11 **T: Úplně cokoliv tě napadne.**

12 **R: Tak žijeme tady kousek od sebe v Itálii, takže to máme naprosto ideální, že se můžeme každé den navštívit, i když**
13 **ten covid a všechno, tak je to docela komplikovaný, takže já jsem opravdu rád, že tady aspoň mám někoho s kým si**
14 **můžu česky pokecat, protože jinak bych to tady asi nezvládal, protože jezdíme trénink - domov- maximálně nákup a to**
15 **je všechno, je to všude stejný no.**

16 **T: A co bys mi řekl o sobě?**

17 **R: O mně no. No rozhodně oproti bráchovi nejsem... no jsem povahově jinej, nejsem takovej bych řekl agresivní.**
18 **Jakože ne úplně agresivní jo, ale jakoby výbušnej. Jsem víc klidnější, že zajímám se o jiný věci než on, on je víc**
19 **takovej, že má všechny ostatní u zadku a já jsem spíš takovej citlivější, že ty věci okolo sebe víc vnímám a no dál úplně**
20 **nevím, to bych nechal na jinejch, aby mě popsali, víc nevím, co bych ti řekl.**

21 **T: Dobře teda a jaké máte s bráchou vztah?**

22 **R: Vztah dobrej máme. Jak jsem říkal, tak už jsme se dlouho nepohádali a žijeme tady první rok dalo by se říct spolu,**
23 **protože vždycky jsme žili tak, že on hrál v Itálii, já někde jinde, tak jsme se viděli prakticky jenom o prázdninách, takže**
24 **máme poslední dobou musím říct ten vztah hodně dobrej.**

25 **T: Jaký jste měli společný dětství, a jak se ten vztah vyvíjel v průběhu let?**

26 **R: Hm, no tak v dětství co si pamatuju, tak jsme se hodně hádali a docela i mlátili, co si tak pamatuju. Jak jsme byli**
27 **hodně rozdílný, tak cokoliv co řekl, tak byla hned bitka. Když se někomu něco nelíbilo, tak byla zase hned bitka. Možná**
28 **to bylo i tím, že jsme spolu byli každé den a už jsme si lezli na nervy, ale čím jsme starší, tak tím se to uklidňuje no.**
29 **A máme se rádi teda.**

30 **T: Čím si myslíš, že to je, že se to uklidňuje a máte lepší vztah?**

31 **R: No tím, že jsme starší a postupně dospíváme si myslím.**

32 **T: Co je vaše nejčastější téma na povídání a o čem se nejvíc hádáte?**

33 **R: (smích) Tak nejčastější je určitě volejbal, to se občas hádáme, když mi chce něco hrozně poradit a já to prostě nechci**
34 **slyšet, protože mě to nezajímá v tu chvíli. On mi chce něco hrozně důležitýho sdělit, co bych měl zlepšit a tak, já o tom**
35 **vím jo, ale on něj to prostě nechci slyšet. Tak to nejsou úplně hádky, ale vyřikávání no. Jinak se prakticky vůbec**
36 **nehádáme teď, já ho navštěvuju a bavíme se tak různě, teď hlavní téma covid, to rozebíráme hodně teda, protože tady**
37 **taky nevíme, co bude zítra, je to složitý.**

38 **T: To máš pravdu, všude je ta stejná nejistota no. Hele, a jak třeba vnímáš ty bráchovi rady k tobě?**

39 **R: No jsem trochu vztahovačnej vůči němu, ale on to myslí dobře no. Ale já ho vnímám jako... no já si třeba nechám**
40 **poradit od trenéra, ale on není trenér a já ho vnímám jako bráchu a nechci to prostě on něj slyšet a neberu to od něj**
41 **tolik, i když vím, že to myslí dobře no.**

42 **T: Oukej, to chápu, mám to s bráchou stejně. Když to vezmeme už víc do toho sportu, tak oba děláte to stejný**
43 **už odmala, tak jak do toho vašeho vztahu vstupuje sport?**

44 **R: No tak celá naše rodina je volejbalová a my ho odmala hrajeme taky, takže si myslím, že bez volejbalu si moc**
45 **nedokážu představit, co bychom asi dělali, takže jakoby pro nás je to jakoby všechno tenhle sport.**

46 **T: Jak ty vnímáš bráchu jako staršího sourozence v tom sportu?**

47 **R: No tak vnímám ho, jak jsme tady v Itálii, tak jsme oba prakticky na stejným místě a kolikrát trénujeme i ve stejný**
48 **hale, takže ho vnímám, že je tady 5. rokem, udělal si tady nějaký jméno a celkově ty lidi tady okolo, když mě poznaj,**
49 **že jsem jeho brácha, tak jako mě vnímají moc dobře. Tak to si myslím, že on se nechová nijak špatně a je na všechny**
50 **milej.**

51 **T: Takže ti tam udělal dobrou vizitku (smích)?**

52 **R: Haha, jo cestičku ušlape vždycky dobře (smích).**

53 **T: A jak to bereš, že cestičku šlape dobře? Protože když to tak vezmu, tak oba jste vyrostli v Brně. Pak on šel**
54 **do Prahy, tys zůstal v Brně, on do Varů ty do Prahy, nakonec brácha do Itálie a ty do Varů**

55 **R: No to jo no, to je vtipný, ale spíš mi to přijde trochu jako dobrá haluz, ale ono v Brně byl problém s trenéry, takže**
56 **logickej krok a nejlepší volba pro mládež byla Praha v tu dobu, tak to jsme měli oba stejný. Tak pak problémy se školou**

57 a já jsem odešel o rok dřív než on v jeho věku do Varů no a teďka teda nehrajeme ve stejném týmu, ale oba jsme ve
58 stejným městě, takže je to stejný no (smích).

59 **T: A i když je to haluz, tak jak to bereš, že jdeš po stopách bráchy?**

60 **R:** No beru to jenom pozitivně, protože už jako nějakou pozici si vytvořil, a i ty lidi mě pak vnímají jinak, takže to není
61 tak, že bych se cítil úplně cizí, když někam jdu. Ty lidi o mně vědí než sem přijdu.

62 **T: A to že s bráchou třeba i v létě hrajete spolu beach, tak pomáhá ti to nebo tě to brzdí, že jste tam oba?**

63 **R:** Jako když hrajeme spolu myslíš?

64 **T: No třeba, ale i když nehrajete zrovna spolu, ale ty po něm přijdeš do Varů do stejného klubu, tak jestli ti to**
65 **pomáhá nebo tě to brzdí to vědomí, že tam brácha taky byl.**

66 **R:** Jo takhle, no, to úplně asi nevnímám. Ty lidi mě znaj a koukaj se na mě trochu jinak, protože znali bráchu, ale jinak
67 tohle vůbec neřeším si myslím.

68 **T: Ouky, a jak prožíváš bráchovi úspěchy a neúspěchy?**

69 **R:** Koukám se pravidelně, když brácha hraje a zase on kouká na moje zápasy, ale já už ho beru jako strašního a vím, jak
70 hraje, jasně, že mu fandím, když koukám, ale nějak extra to neprožívám. Když jsem byl malej, tak musím říct, že jsem
71 hodně fandil a byl jsem dost emotivní, ale teď už to beru jako... ne jako samozřejmost, ale vím, co od něj čekat a ty
72 jeho výkony mi už přijdou normální, tak se tomu už moc nedivím no.

73 **T: A když se bráchovi nedaří?**

74 **R:** No už jenom naše konverzace, když mu to nejde, tak on je takovej smutnej a je to jinačí, ale on už to tak podle mě
75 nebere. Prostě ve volejbale nezáleží jenom na něm, ale i na dalších pěti lidech okolo něj, takže třeba on, když se mu
76 zápas úplně nepovede, tak je z toho špatnej, ale jinak když ví, že hrál dobře a stejně prohráli, tak si to nijak nebere.
77 Dřív možná jo, to byl takovej, že když prohráli nebo ho vystřídal trenér, tak byl schopnej se urazit a kopat tam do flašek
78 a nechat se vyloučit a to už si myslím, že z tohohle už se zklidnil no.

79 **T: Kdy se nechal vyloučit?**

80 **R:** No ve Varech. To si pamatuju, tak kopnul do flašky, dostal žlutou a červenou a musel do šatny (smích).

81 **T: A jak si tohle vnímal ty? Protože to je taková jistá forma neúspěchu.**

82 **R:** No tohle jsem vnímal jako takovou srandu spíš. To si pamatuju, to jsme na to s tatškou koukali doma a strašně jsme
83 se tomu smáli, než že bychom to brali nějak špatně (smích).

84 **T: Pamatuješ si na nějaký nejlepší sportovní zážitek s bráchou?**

85 **R:** No já jsem s bráchou šestkovéj volejbal hrál jenom jednou, když jsme spolu byli na mistrovství světa a to bylo
86 musím říct moc hezký. To jsme si moc užili před třema rokama a jinak asi... Letos jsme spolu poprvé hráli beach,
87 nehádali jsme se a vyhráli jsme turnaj, takže asi to

88 **T: Na to jsem se koukala, hrozně vám fandila a byla moc pyšná, jak jste to zvládli.**

89 **R:** Díky, to jsme rádi.

90 **T: A když se to vezme z druhé strany, tak máš nějaký nejhorší sportovní zážitek s bráchou?**

91 **R:** Jo. To mám, to byl asi náš první beachovej turnaj, asi tak 4 až 5 let zpátky, to jsem byl malej a on byl oproti mně
92 úplně někde jinde volejbalově a to nešlo. On po mě něco chtěl a já jsem nebyl schopnej to udělat, a pak to taky tak
93 dopadlo teda no. Mám dojem, že to dopadlo kontumací, že jsme ten turnaj ani nedohráli, protože to se nedalo hrát, to
94 jsme se furt jenom hádali v jednu chvíli.

95 **T: Používal rady staršího a nezabrali?**

96 **R:** No ne, přesně tak, jako chtěl po mně něco v tá době, co jsem ještě nebyl schopnej zvládnout, teď už je to jiný, jsme
97 trochu vyspělejší, ale dřív to prostě nešlo.

98 **T: Dobře a ovlivnily tyhle zážitky nějak váš vztah?**

99 **R:** No jako negativně ne, pak jsme se třeba dva dny nebavili úplně, ale pak to zase bylo v pohodě. Teď jak jsme poslední
100 dobou trochu vyspěli, tak už si myslím, že jsme víc schopný si ten beach příští rok spolu zase zahrát. Takže jenom
101 pozitivně to ovlivnilo celej náš vztah.

102 **T: Máš něco, co vašemu vztahu pomáhá, a co ho zlepšuje?**

103 **R:** Em, co pomáhá našemu vztahu jo? No... asi když nejsme moc dlouho spolu, když je to tak, že se občas a moc rádi
104 vidíme, ale není to moc (smích). Rozumíš ne? (smích).

105 **T: Rozumím, mám to se svým bráchou úplně stejně. Takže jednou za čas věča s bráchou a stačilo? (smích)**

106 **R:** Jo přesně, zrovna zejtra tam jedu na večeři, a pak zase 3 až 4 dny prostě pauza no (smích) a je všechno v pohodě.

107 **T: Jak hodnotíš celkově vztah mezi váma dvěma?**

108 **R:** No myslím si, že když jsme byli malí, tak jsme se úplně jako... měli jsme se rádi, ale kolikrát to bylo až moc, že
109 jsme se strašně hádali a nebylo to ono, ale poslední dobou bych ho hodnotil jen a jen pozitivně a sám jsem překvapeněj,
110 že to je tak v pohodě, tak jak to je. Dokážeme tady v Itálii spolu žít, a to jsem moc nečekal.

111 **T: Myslel sis, že to bude horší?**

112 **R:** No trochu jsem se obával, že něco nastane, ale zatím jako ne no. Za ty léta už prostě víme, jak se k sobě chovat.
113 Takže on, když nemá náladu, tak se ho prostě nebudu ptát na to, co by ho mohlo rozčítit, to jsem už jako dospěl no, že
114 to poznám a on to stejný. To se vzájemně už víc respektujeme.

- 115 **T: Co třeba bráchu dokáže rozčítit?**
- 116 **R:** Když po něm něco chci a v ne dobrý moment mu to připomenu. Chci třeba něco objednat přes internet a potřebuju
117 jeho italskou kartu a třeba prohrál zápas a já se zeptám na tohle, tak to je konec no.
- 118 **T: Tak to ho chápu i docela (smích).**
- 119 **R:** No to já taky
- 120 **T: A měl sport na vnímání vašeho vztahu nějaký vliv?**
- 121 **R:** No já s bráchou nemám moc vzpomínky, když si to tak vezmu, odjinud než... jako jo z dětství, tak to jo, ale jinak já
122 ho vidím jenom při volejbale a on mě taky, takže to ovlivňuje dost.
- 123 **T: A jak třeba vnímáš ostatní sourozence ve vrcholovém sportu?**
- 124 **R:** Jako třeba dva bráchy, co hrajou volejbaj?
- 125 **T: Třeba.**
- 126 **R:** Hm, nevím moc, když tak přemýšlím, tak znám asi jenom jedny nebo dvoje sourozenecký dvojce, ale ty jsou třeba
127 maximálně dva roky od sebe a jsou na tom podle mě... no my jsme na tom teď s bráchou líp než oni. Dřív jsme se
128 hádali víc, protože jsme 4 roky od sebe, tak to je větší rozdíl než třeba ty dva roky, a to když jsem hrál v Brně, tak tam
129 byli dvě sourozenecký dvojice a ty se vůbec nehádali a byli úplně jako kámoši každý den, nevím co doma teda, ale ve
130 volejbale byli partáci.
- 131 **T: A myslíš si, že je to výhoda nebo nevýhoda tam toho sourozence mít ve stejném sportu?**
- 132 **R:** Těžko říct, asi podle toho jak to, kdo bere. Já to vnímám stoprocentně jako výhodu.
- 133 **T: A jako výhodu, že tě brácha dokáže něco naučit?**
- 134 **R:** No to zase ne, protože jak hrajeme na jiných postech, tak on mi třeba někdy poradí, co dělá jeho nahrávač v jeho
135 týmu, co je zkušenější, ale jako by já jsem se s ním nikdy třeba nesrovnával, protože to je úplně jiná role smečář a
136 nahrávač.
- 137 **T: Co bys doporučil sourozencům ve vrcholovém sportu? Na co se zaměřit a na co si dát pozor, aby měli třeba
138 tak dobrý vztah jako vy dva?**
- 139 **R:** No (smích). Nevím úplně, asi něco jako, že musím znát svého sourozence a musí vědět prostě jak se k němu chovat
140 a vybudovat si ten vztah, to nejde asi úplně hned a chce to nějaký čas. Já si třeba myslím, že čím větší je ten věkovéj
141 rozdíl, tím je to těžší a musí se poznávat víc.
- 142 **T: Vnímám to stejně, já mám bráchu 8 let ode mě a někdy je to náročný.**
- 143 **R:** Přesně, není to jednoduchý no.
- 144 **T: Tak super, to je všechno, mockrát ti děkuju, že jste mi s bráchou pomohli a šli do toho se mnou.**
- 145 **R:** Úplná pohoda, nemáš vůbec zač.

Příloha č. 7: Rozhovor s J.F.

T – tazatel, R – respondent

- 1 **T: Ze začátku ti musím říct, co se tady bude dít. Rozhovor budu nahrávat, a pak ho budu přepisovat. V tom**
2 **přepisu nebude nikde uvedené tvoje celé jméno, všude budou jenom iniciály, bude zachována anonymita a taky**
3 **odstraním všechny identifikační údaje, aby tě nikdo nepoznal, že jsi to ty.**
- 4 **R: Mně by to bylo asi i jedno.**
- 5 **T: Ok, ale i tak se musím zeptat, jestli s tím souhlasíš.**
- 6 **R: Joooo.**
- 7 **T: Tak se vrhneme na první otázku. Prosím tě, řekni mi úplně volně cokoliv, co tě napadne o sobě a o svém**
8 **sourozenci.**
- 9 **R: To nenávidím tyhle otázky.**
- 10 **T: Hele, jsou ale nutný (smích).**
- 11 **R: O mně. Takhle nevím tyo, tak sportuju odmala, vždycky mě to bavilo a naplňovalo a taky jsem odmala věděl, že**
12 **ten individuální sport pro mě bude lepší, ale dlouho jsme se drželi těch týmovejch sportů a konečně když jsme byli na**
13 **atletickým tréninku, tak tam jsem se začal chytat a věděl jsem, že to bude moje cesta.**
- 14 **T: Co bys mi mohl říct o M?**
- 15 **R: Myslím si, že to měl hodně podobně nebo dokonce i úplně stejně jako já. A jako vyloženě k němu, já nevím no,**
16 **myslím, že spolu máme hodně individuální vztah, že takhle se k sobě normálně dvojčata nechovají, ale myslím, že je**
17 **to dost unikátní a takhle nám to funguje no.**
- 18 **T: Jak to myslíš, že máte tak individuální vztah a málokdo se k sobě tak chová?**
- 19 **R: Jsme takový vostrý no. Často si nadáváme a takhle nebo jsme schopný se pohádat, úplně hrozně, ale třeba za deset**
20 **vteřin se bavít o úplně jiným tématu a jsme úplně v pohodě no. To si třeba myslím, že dvojčata K a B jsou úplněj opak,**
21 **že ty spolu děláj všechno a jsou úplně nerozlučný a to my tak nemáme no.**
- 22 **T: A kdybys měl zhodnotit jednou větou nebo slovem, jaký máte s M vztah?**
- 23 **R: Mě napadlo příměří, ale to nevím jestli jde úplně použít (smích).**
- 24 **T: I to je možnost bych řekla. Jaký jste měli s M společný dětství, a jak se váš vztah vyvíjel v průběhu let?**
- 25 **R: Dětství jaký jsme měli? Asi jsme měli dobrý dětství, i když jsme měli rozvedený rodiče, tak jsme si nikdy ani**
26 **nepamatovali jakože jsou spolu, protože to bylo už od 3 let a vzpomínky kam mi sahaj, tak vím, že mamina už byli s**
27 **tátou od sebe, takže to na to dětství nemělo žádněj vliv a jinak jsme měli odmala takovej jakoby... ten základ byl asi**
28 **podobnej, jenom když jsme byli malí, tak jsme nebyli takový jako jsme teď, ale vždycky jsme dělali všechno spolu**
29 **jako teď, ale teď už nás tak napůl šve, že děláme všechno spolu, tak se snažíme od sebe distancovat, ale asi to nikdy**
30 **nepůjde úplně, prostě k sobě patříme no.**
- 31 **T: A vnímáš, že se ten váš vztah vyvíjel nějak někam třeba v oblasti emocí? Říkal jsi, že jste byli furt spolu a**
32 **teď se snažíte distancovat, tak jestli se vám mění emoce ve vašem vztahu.**
- 33 **R: Myslím si, že ne. Co si tak pamatuju, tak je to pořád dost podobný no. Myslím si, že jsme takový parťáci no.**
- 34 **T: O čem si s M nejvíce povídáte a hádáte se někdy?**
- 35 **R: Hádáme se často a o čem se nejvíce bavíme? Jako dost často spolu řešíme tréninky, jak jsme házeli a tadyto a taková**
36 **volnočasová aktivita, co se netýká sportu, tak o autech se bavíme často, o holkách něco málo, ale vyloženě žádný téma,**
37 **který bychom bobírali furt není kromě tý atletiky.**
- 38 **T: A vnímáš nějaký téma, který vás hodně spojuje, kromě atletiky?**
- 39 **R: Kromě atletiky ty naše volnočasový aktivity, hlavně rybaření, o tom se bavíme dost často a ty auta no. Takovýhle**
40 **věci.**
- 41 **T: A jaký jsou vaše nejčastější hádky?**
- 42 **R: Ono je toho hodně, já si neumím vybrat z toho.**
- 43 **T: Klidně mi to řekni všechno.**
- 44 **R: Často se hádáme, protože oba jsme takový puntičkáři a perfekcionisti, takže jsme schopný se pohádat třeba kvůli**
45 **tomu, že já řeknu: “Trenér říkal, že jdeme v 10 na trénink,” ale M řekne: “Ne, M říkala trenérovi, že půjdeme v 10 na**
46 **trénink,” a klidně se pohádáme o tomhle, i když je to úplně jedno a to jsou ty nejčastější hádky, takovýhle chybějící slova**
47 **ve větách a obou nám to vadí, když to není 100 % jak to bylo no, a pak třeba M vadí, protože říká, že já lžu, když si**
48 **vymejšlím. Já si nevymejšlím, ale řeknu to jako svůj názor a on řekne, že to je lež. To říká často, že lžu, ale o tom já se**
49 **už ani nehádám, protože mi to je už úplně jedno (smích). A pak další nejčastější hádky jsou asi jenom když není něco**
50 **podle něho, když nemá něco na co je zvyklej nebo že mu někdo nefekne něco dobředu a takovýhle věci no, ale to už**
51 **ani nejsou hádky, on se vždycky vytočí, já nad tím mávnu rukou a je mi to jedno.**
- 52 **T: A vstupuje nějak ten váš perfekcionismus do vašeho vztahu, a jak?**
- 53 **R: Jo jo jo, to určitě no. Já to vnímám tak, že se s tím nedá nic dělat, že jsme prostě takovýhle, ale až po tý hádce a oba**
54 **potřebujeme mít tu pravdu.**

- 55 **T: A dokážeš uznat, že má pravdu?**
- 56 **R:** No, když si uvědomím nebo vím, že to není pravda, tak si za tím svým názorem už ani nestojím, ale právě M říká,
57 že neuznávám svoje chyby, ale já to беру tak, že jí uznám tím, že feknu, že to, co jsem fekla byla blbost, ale on to tak
58 nebere. On potřebuje slyšet: “Jo, máš pravdu M,” a to je podle něho, že já uznávám svoji chybu. Ale to já neříkám, to
59 už mě nezajímá.
- 60 **T: Co ti na bráchovi úplně nejvíc vadí?**
- 61 **R:** No to co mě vždycky úplně nastartuje, že kvůli tomu nemůžu skoro spát to je to, když jsme na veřejnosti a on se se
62 mnou dokáže hádat a řešit tyhle věci strašně nahlas před všema lidma a to mě hrozně vytáčí, protože nechci, abychom
63 byli za blbce, co se hádají takhle, i když mi to je jedno ta nějaká věc, ta to prostě nechci řešit na veřejnosti no.
- 64 **T: Tak se přesuneme ke sportovní části. Oba sportujete, tak jak do vašeho vztahu vstupuje ten sport?**
- 65 **R:** Tak vstupuju určitě hodně jako, ale nevim, jak to mám úplně pochopit na co se ptáš.
- 66 **T: Jestli vnímáš, jestli ten sport ten váš vztah nějak mění.**
- 67 **R:** Já si myslím, že ten vztah je jinej díky tomu sportu, ale nemění ho.
- 68 **T: A vnímáš třeba nějaký emoce díky tomu sportu, který tam normálně nejsou vůči bráchovi?**
- 69 **R:** To určitě jo, ale žádný tam asi nepřevládají, je to podle situace.
- 70 **T: A dokázal bys nějaký říct?**
- 71 **R:** Tak když jsme třeba na tréninku, mně to jde a jemu ne, tak je naštvanej, ale pak zase když to jde nám oboum, tak je
72 v pohodě a dokáže tolerovat hodně věcí, který by normálně nesnel.
- 73 **T: A jak to třeba vnímáš ty, když je M lepší než ty?**
- 74 **R:** Hele mně to jako nevadí, ale co mě vždycky štve je, že třeba mě to nejde, on mě porazí, ale já vím, že jsem lepší,
75 ale ty lid to nevidí kvůli těm výsledkům, tak to mě štve, ale když zazávodím dobře a vím, že se mi to povedlo a on taky
76 a je předemnou, tak to mi nevadí.
- 77 **T: Dobře a z jakýho hlediska tě to štve nejvíc?**
- 78 **R:** No štve mě, že ty lidi to soudí jenom na základě aktuálního výsledku, kdo z nás dvou je lepší. Jako ta naše rivalita
79 je furt, prostě 24/7, to mě štve nejvíc, že mi mezi sebou soutěžíme pořád, ale když vidím a vím, že v tu chvíli nejsem
80 lepší, tak mi to nevadí, ale když vím, že jsem v tu chvíli lepší a nepodám ten výkon, tak to mě štve no.
- 81 **T: A když ty porážíš bráchu, tak to vnímáš jak?**
- 82 **R:** Když já porážím M a vím, že jsem lepší, tak mi to je jedno a neřeším to, ale když ho porazím o kousek, tak mi to je
83 kolikrát i líto a často si říkám, že já bych to asi snesl líp, že bych prohrál a on ne, ale dostává ode mě málo kdy no.
- 84 **T: Fajn, zmínil jsi, že máte mezi sebou rivalitu 24/7, tak vnímáš jestli ovlivňuje nějak ten váš vztah?**
- 85 **R:** Jako asi určitě no. Jakoby napůl jsme soupeři, ale napůl pořád i bráchové, že jo.
- 86 **T: A když říkáš, že je to půl na půl, soupeř versus brácha, tak co tam máš nejvíc za pocity?**
- 87 **R:** No je to zvláštní to popsat, kolikrát když jsem vytočenější při tom závodě a jemu se nedaří, tak jsem z toho i rád, že
88 mě neohrozí, ale pak si i říkám, že je strašná škoda, že háže takhle blbě, a to bych si u ostatních lidí neřekneš. Takže si
89 říkám, že bomba, že mě neohrozí, ale zároveň to je hrozná škoda no, protože vím, že na tom byl dobře.
- 90 **T: A vnímáš nějaký moment nebo dobu, kdy mezi vámi ta rivalita vznikla?**
- 91 **R:** Úplně odmala, furt ve všem soutěžíme no.
- 92 **T: A je někdo nebo něco, co tu rivalitu posiluje?**
- 93 **R:** Ani ne si myslím, my to máme prostě mezi sebou, že nikomu nepotřebujeme dokazovat, kdo z nás dvou je lepší.
94 Když jsme sami dva, tak jenom mezi sebou, je to pro nás ta soutěživost. Asi i kdybychom nesportovali, tak mezi sebou
95 budeme soutěžit, protože jsme prostě dvojčata.
- 96 **T: Když vezmeme tu rivalitu při závodě, tak myslíš si, že ti pomáhá nebo že tě brzdí ve výkonu?**
- 97 **R:** Jak kdy no. Musím říct, že když je kolikrát nějaký závod, kdy M je přede mnou, tak se často koukám na ty hody a
98 málo se soustředím na sebe, ale zase když jsem na tom dobře a jsem před ním a on mě zase nepřehodil nebo nehodil
99 dál, tak mě to zase víc nakopne no. Jak kdy.
- 100 **T: Když se vrátím k ME minulý rok, tak tam jste se hezky přehazovali a on nakonec vyhrál, tak jak to bylo**
101 **tam?**
- 102 **R:** No já jsem byl od 1. pokusu na 2. místě a až po 5. pokusu se on dostal přede mě.
- 103 **T: A když vezmeme komplexně ten závod, tak pomáhalo ti to, že jsi byl furt předním?**
- 104 **R:** To mi bylo jedno, ale pořád jsem myslel na to, že M nemá medaili a to mě štvalo, protože jsem se dlouho nesoustředil
105 na to, jak mám házet já, a tak vím, že kdybych tam byl sám, že hodím o dost víc dál. Tak to mě štvalo, že jsem neprodal
106 to, na co jsem měl, ale když jsem pak viděl, že on má tu medaili, tak jsem byl rád, že to tak dopadlo, ale v tu chvíli při
107 tom závodě jsem neměl žádný vztek a nic až potom. Na konci toho závodu jsem si uvědomil, že jsem furt koukal, jestli
108 máme oba medaili, kontroloval výsledky a furt jsem na to myslel, místo toho, abych mezi pokusy myslel, co tam mám
109 udělat, abych se zlepšil.
- 110 **T: Takže kdyby ses soustředil jenom na sebe, mohl jsi tam dopadnout líp?**
- 111 **R:** Jo to určitě, myslím si, že jsem mohl hodit dál než ten první Španěl. To určitě.

- 112 **T: A jaký jsi pak měl pocity z toho všeho?**
- 113 **R:** Pak mi to bylo už jedno, byl jsem rád, že máme oba medaili a aspoň pro příště vím, že se musím soustředit sám na
- 114 sebe. Že tohle už neudělám.
- 115 **T: Jak prožíváš M úspěchy a neúspěchy?**
- 116 **R:** Tak jako úspěchy, že mě to těší, ale zase není to, že bych z toho byl nějak na větvi, prostě to beru tak, že je to fajn.
- 117 A neúspěchy, jako jak kdy no. Když je to neúspěch ve smyslu, že jsem ho porazil já, ale on podal i tak dobrou výkon,
- 118 tak mi je to jedno, ale když je neúspěch, že se celý závod trápil, tak si řeknu, že je to škoda, ale když byl horší, tak byl
- 119 horší.
- 120 **T: Pamatuješ si na nějaký nejlepší sportovní zážitek spojený s bráchou?**
- 121 **R:** No neřeknu tu Evropu, tam jsem furt jenom myslel na to, jestli máme tu medaili a potom závodě se mi strašně
- 122 ulevilo, že jsem si to tak neužíval. Ale jinej nevím tyo, kde by se nám to úplně hodně povedlo... i když asi vím, byl to
- 123 druhý závod minulý rok, první závod se nám vůbec nepovedl, ale já sem to bral tak, jak to bylo a brácha byl naštvanej
- 124 no a druhý závod ten byl v Plzni a tam jsme hodili hrozně dobře a byli jsme 1. a 3. v Evropě a to jsme byli oba hodně
- 125 šťastní a dokázali jsme si, že na to máme no.
- 126 **T: A když se to vezme z té druhý stránky, tak vzpomeneš si na nějaký nejhorší zážitek, co jste spolu zažili?**
- 127 **R:** Asi Mistrovství světa v Keni, tak se mi to sice povedlo a jemu se to tam vůbec nepovedlo a byl z toho dost hotovej,
- 128 tak to mě hodně mrzelo, že to bylo na nic. Já jsem z té kvalifikace prošel až třetím pokusem a on první pokus, kterým
- 129 by se do finále dostal přehlápnul a byli jsme tam bez trenérky, která se tam bála a radil nám tam trenér z Ostravy, kterej
- 130 nám neuměl poradit prostě, tak to mě hodně štvalo. Věděl jsem, že na to má, ale v průběhu toho závodu si to pokazil,
- 131 takže kvůli tomu.
- 132 **T: Myslíš si, že tyhle zážitky váš vztah nějak ovlivnili?**
- 133 **R:** Ne, to určitě ne, zas tak zásadní totiž nebyly.
- 134 **T: Oukej. Co vašemu vztahu s M pomáhá a co ho zlepšuje?**
- 135 **R:** Pomáhá a zlepšuje? Asi to, že se v té atletice furt zlepšujeme a posouváme, že se v tom furt utvrzujeme a každěj
- 136 den jsme takový, že si jdeme za tím svým cílem.
- 137 **T: A kdyby se to vzalo mimo atletiku? Nějaký témata nebo situace, který vám pomáhal držet ten vztah na tak**
- 138 **dobrou úroveň?**
- 139 **R:** Asi nic zásadního, co by nám nějak pomáhalo, není.
- 140 **T: Dobře, a jak hodnotíš celkově váš vztah?**
- 141 **R:** Určitě ho máme dobře, a jak bych ho dál specifikoval no. Asi jako hodně ojedinelej, nic víc pro to asi nenajdu.
- 142 **T: Říkali jsme, že sport měl určitě nějaký vliv na váš vztah, tak dokážeš říct, jakej vliv na to měl?**
- 143 **R:** Určitě pozitivní, vždycky jsme sportovali rádi, byla to naše záliba a spolu jsme přemýšleli, jak se pohybovat a
- 144 sportovat, takže pozitivní vliv.
- 145 **T: Měl jsi někdy dřív, že jsi chtěl vždycky v tom stejném sportu být s bráchou nebo ne?**
- 146 **R:** To ani nebylo tak, že bychom chtěli nebo nechtěli, spíš to tak přišlo samo, že jsme šli každěj někam jinam. Po
- 147 házený jsme měli pauzu, kdy jsme nespportovali a jenom dvakrát v týdně jsme chodili hrát ping pong, tak to bylo období,
- 148 kdy jsme na ten sport nejvíce kašlali, ale pak najednou M z ničeho nic, že jsme šli na školní turnaj v házený a jeden
- 149 trenér mu tam řekl, jestli bychom zase nechtěli začít hrát. Mně se do toho nechtělo, ale M, jak tam byl na tom turnaji a
- 150 fakt mu to tam šlo oproti těm ostatním, tak řekl, že se tam teda vrátí. No a v tu chvíli náš kamarád začal hrát florbal a
- 151 já jsem začal s ním, tak to byl dost náhodnej průběh, ale vyloženě, že bychom chtěli být od sebe, tak to ne.
- 152 **T: A když jste začali dělat atletiku, tak jste hned začali dělat to stejný, jak si to vnímal, že od začátku jste v té**
- 153 **stejně disciplíně?**
- 154 **R:** No my jsme spolu začali dělat atletiku u jednoho trenéra společně a až po roce jsme šli k naší bejvalý trenérce. Ale
- 155 ten první rok jsme dělali víc věcí naráz a já diskem začal házet až ke konci, furt jsem pak házel kladivem a i diskem a
- 156 v obou jsem byl na dost stejný úrovni, že jsem byl druhěj na republice tam i tam, ale pak jsem začal hlavně s diskem,
- 157 ale sám jsem nevěděl, ale pak naše trenérka říkala, že jsem na kladivo až moc velkej, že disk bude lepší, a tak jsme šli
- 158 oba trénovat disk. Všechno úplně nanovo u trenérky společně s bráchou a nějak jsem si ani neuvědomoval, že to děláme
- 159 spolu a nějak to prostě vyplunulo a neřešil jsem to nějak.
- 160 **T: A teď zpětně jsi rád, že jste začali dělat to stejný?**
- 161 **R:** Ty jo ani nevím, možná by bylo zajímavější, kdybychom dělal každěj jinou disciplínu, ale vesměs to je asi jedno a
- 162 nevnímám to jako super důležitý.
- 163 **T: Jak vnímáš ostatní sourozence ve vrcholovém sportu?**
- 164 **R:** Můžu to brát na dvojčata K a B?
- 165 **T: Můžeš.**
- 166 **R:** No já ani nikoho dalšího moc neznám. Nevím no, mně u nich přijde, že nejsou tak sebevědomí, a že to nejsou takový
- 167 solistky, jako by možná potřebovaly v té atletice. Jsou pořád spolu, tadyto a tadyto a vybavují se a smějou se pořád,
- 168 tak to mi přijde, že je dost brzdí než pomáhá, že jsou furt spolu.

- 169 **T: A co si třeba myslíš, že tam mají mezi sebou holky?**
- 170 **R:** Já to vnímám tak, že se nevnímají ani jako soupeřky, ale jako prostě další člověk, co tam je. Že se nesoustředí ani
171 na ty ostatní, ani na ty výkony mezi sebou, hlavně na ty svoje, a pak toho sourozence berou jenom jako dalšího
172 závodníka.
- 173 **T: Dobře a co bys doporučil obecně sourozencům ve sportu?**
- 174 **R:** No řekl bych jim, aby se ne za každou cenu drželi spolu, že to je zbytečný, budou spolu celý život a ať dělají to co
175 je baví nehledě na to, jestli tam budou spolu nebo ne.
- 176 **T: A na co by si měli dát ty sourozenci pozor a na co by se měli zaměřit, aby měli tak dobrý vztah jako ty a M?**
- 177 **R:** Já ani nevím, čemu jsme se vyvarovali my. No asi aby si každý našel tu svojí cestu, přemýšlel o tom sám v tom
178 sportu, a aby furt nebyli za jedno, protože každý na to má jiný pohled, třeba na to trénování, tak asi to. Ať si jdou svojí
179 vlastní cestou.
- 180 **T: Super, tak to máme a já ti moc děkuju!**
- 181 **R:** Nemáš vůbec zač.

Příloha č. 8: Rozhovor s M.F.

T – tazatel, R – respondent

1 **T: Ze začátku tě musím uvést do situace a zeptat se tě, zda-li souhlasíš s tím, že všechny informace, které řekneš**
2 **budou použity jenom v mojí bakalářský práci, nikde jinde údaje nebudu rozhazovat, všechny tvoje identifikační**
3 **údaje se dají pryč a v prepisu zůstanou jenom tvoje iniciály.**

4 **R:** Tak to je v pořádku. Souhlasím.

5 **T: Tak jdeme na to. Prosím tě, řekni mi něco o sobě a o tvým sourozenci.**

6 **R:** Nějaký charakteristický rysy předpokládám.

7 **T: Hele úplně cokoliv, co tě napadne.**

8 **R:** Tak jako v určitéch věcech jsme si dost podobní, ale v nějakých dost odlišní. On je takovej flexmatičtější asi a moc
9 si nedokáže přiznat, jakej spolu máme vztah. Možná si někdy řekne, že jsme na sebe závislí nebo tak, ale myslím si, že
10 to nedává tak najevo. Já jsem schopnej to klidně před někým přiznat, že jsme k sobě hodně vázaný, ale tohle si myslím,
11 že to nepřizná a neřekne nahlas, i když si to asi uvědomuje. A pak ty obecný věci... přemýšlím no, abych to řekl správně.
12 Hrozně těžký takhle z fleku, když to není připravený něco říct.

13 **T: No to je jasný a o tom to je, bezprostřední myšlenky. Klidně mi vyprávěj o svém životě.**

14 **R:** (Smích) o svém životě jo.

15 **T: Cokoliv o sobě, bráchovi, co tě napadne.**

16 **R:** Tak to mám vzít z kraje? Jak jsme vyrostli, jakej máme vztah, a tak?

17 **T: No jasně.**

18 **R:** Vztah s bráchou máme určitě dost jedinečnej, myslím si, že moc lidí to takhle nemá. Poměrně dost často se hádáme,
19 ale bereme to jinak, já říkám, že máme takovej speciální dar, že se dokážeme zhádat, jak blázní, nadávat si a takhle, ale
20 zároveň za 10 minut jsme úplně v pohodě. Takže si to vyříkáme a dobrý. Tak to máme takhle, že ty problémy pak
21 nepřenášíme do dalšího života, ale jak jsme vyrostli. Naši rodiče se rozvedli, když nám byli asi 3 roky, takže já si to
22 třeba ani nepamatuju, že byli spolu. Táta ten si našel přítelkyni a je s ní až do teď, ale trvalo to po rozvodu nějakou
23 dobu, takže na to byl všechno sám, na nás a babička mu hodně pomáhala, takže to bylo dobrý, ten se o nás staral hodně
24 a vždycky bojoval za to, aby nás dostal do péče. Protože dřív se to dělalo hlavně tak, že to dostala matka a to on vždycky
25 říkal, že nechce. Mamina ta si našla přítele už v tu dobu, kdy se rozváděli, ale to nám nikdy napřímo neřekla, takže s
26 tím je taky až dodneška a má s ním dítě, dceru a ještě máme mladšího brácha od táty.

27 **T: Ty jo, to jsem vůbec nevěděla, že máte nevlastní ségru.**

28 **R:** Jo máme a ještě máme nevlastního brácha, ale to je fakt nevlastní nevlastní, protože to je syn přítele od mámy z
29 prvního manželství, ale tam máme takovej zvláštní vztah. On nás P nikdy nepřijal jako vlastní děti, takže ten byl často
30 odtazítej vůči nám, ale vždycky byl fěrověj, že stejným metrem na všechny děti, ale nikdy nás úplně nepřijal s J a to
31 nám vždycky dost vadilo, ale teď jak jsme starší, tak nám to je dost jedno. My jsme se totiž pak stěhovali od maminy,
32 což bylo úplně v pohodě, že to nebylo žádným způsobem negativní, jenom kvůli tomu, že jsme maturovali a takhle,
33 tak jsme šli k tátovi, protože tam jsmě měli každej svůj pokoj, takže jsme šli tam, řekli jsme si to a vysvětlili s mamkou
34 a všechno bylo úplně v pohodě.

35 **T: A jak si třeba vnímal ten rozvod? Když jste byli malí, tak si říkal, že si to moc nepamatuješ, ale pak postupem**
36 **času, když jste chápali ten rozvod?**

37 **R:** My jsme se asi jako malí naučili to respektovat, že jsme se nikdy neptali, ani mámy ani táty, proč spolu nejsou, na
38 to jsme nikdy nenaráželi a odjakživa jsme to tak brali a respektovali. Teď nedávno mi nevlastní máma říkala, že jsme
39 na ní jeden čas doráželi, že jsme jí chtěli říkat mami, ale to ona nechtěla, ale to si já vůbec nepamatuju, a pak nám
40 mamina říkala, že tomu P jsme chtěli říkat strejdo a to on nechtěl, protože to se říká takovej m těm známejm, že jo,
41 takže k tomu on přistupoval takhle, tak jim oboum říkáme jmény.

42 **T: A máš dojem, že kvůli tomu rozvodu máte s bráchou jinej vztah?**

43 **R:** Jo, to je možný, že jsme takový víc sepatý. Za to já jsem neskutečně rád, protože jsem vždycky říkal, že si nedovedu
44 představit, že spoustu situací budu řešit sám, že to je obrovská výhoda, že ten člověk může za někým jít prostě, když
45 už. To si říkám, že jedináček to musí mít ve spoustě situací o dost těžší, když vidí nějaký bezpráví, tak to je obrovská
46 výhoda těch dvojčat. Že vždycky máš někoho, za kým můžeš jít. Takže určitě jsme takový velký parťáci do života,
47 nedokážu si představit, že bychom se nějak odloučili, to určitě ne.

48 **T: Jaký jste teda měli společný dětství, když jste se takhle i střídali u mamky a táty. A vyvíjel se ten vztah nějak**
49 **v průběhu let?**

50 **R:** Tak jako úplně malí si nepamatuju, to jsme měli asi dost normální vztah, ale nedokážu to takhle říct, ale vím, že táta
51 si občas dělá srandu, jak jsem říkal, že já si dokážu přiznat víc, že jsme na sobě závislí, tak dřív jsme bydleli v Plzni v
52 paneláku a hned vedle se prodávali různý blbosti jako slizy, a tak a já říkal, jak si to chci koupit, tak mě tam táta poslal
53 a já první co, tak jsem řekl J, aby šel se mnou. Takže táta vždycky říkal, že když jsem chtěl něco já, tak jsem do toho
54 automaticky zatáhl i brácha, takže takhle. Já si to nepamatuju, ale tak to asi bylo no. Pak se ten náš vztah, no nevím, já
55 bych to dokázal říct asi až s větším odstupem, třeba za 10 let, jak se to jako formovalo. Víam, že jenom jednou jsme se
56 nějak rozdělili, skončili jsme s házenou v jednom klubu, pak jsme chvíli hráli ping pong, jsme se tak zašivali s
57 kamarádem ze třídy a já se pak k házený vrátil, ale za lepší klub a J ten byl takovej linější, tak ten šel hrát florbal, kde
58 byla skvělá parta. Mě házená pak přestal bavit, tak jsem šel za ním na ten florbal, protože furt říkali, že tam bude hrozná
59 sranda, takže jsem tam za něma přišel, ale to bylo takový plácání, nic vážnýho a moc nás to nebavilo, tak jsme pak

- 60 zkusili atletiku v červnu 2014, ale měli jsme ještě zaplacený soustředění s florballem od mamky na léto a řekli jsme jí,
61 že chceme skončit, ale ta nás vyhnala, že na to soustředění ještě pojedeme (smích). Tak jsme tam jeli ještě, ale házeli
62 jsme si tam oštěpem a věděli jsme, že to je konečná a budeme atleti.
- 63 **T: Takže furt jste byli taková part'áci.**
- 64 **R:** Jo to jo, nikdy to nebylo, že bychom se odloučili, až na střední trochu, že jsme každý šel na jinej obor, protože
65 spolu bychom prej dělali bordel, kterej jsme paradoxně podle nás dělali ještě větší, protože jsme sloučili ty dvě naše
66 třídy, tak jsme dělali hrozný hovadiny. Já to dotáhl až na dvojku z chování ve druháku, ale to nebylo mojí vinou. Jeden
67 učitel, kterej to měl v životě asi těžký si to vylejval dost na nás, hlavně těm co jsme byli dobrý a šlo nás to, tak nás
68 drhnul z kůže, a pak mi jednou řekl, že by mě měl zkopat, tak jsem ho měl chuť zbit že jo, ale radši jsem šel zavolat
69 tátovi, tak ten mě uklidnil, že to vyřeší s mistrem, ale já z toho byl dost vystresovanej a táta mi pak říkal, že tam měl
70 chuť přijet a vyřídít si to osobně, jak jedná s jeho synem no. Tak to jsme nějak řešeli, všechny blbosti, na který si ten
71 učitel stěžoval svedl na mě, tak škola řekla, že mě musí nějak potrestat, aby dodrželi formální postup, ale řekli nám, že
72 jestli to chceme řešit oficiálně, tak že můžeme, akorát toho učitele nejspíš vyhodí a to my jsme nechtěli, táta ten měl
73 strach, abychom kvůli tomuhle nepohořeli u maturity, ale naopak všichni mistři věděli, že jsme fajn kluci a měli nás
74 tam rádi, takže to bylo v pohodě, s tím jedním se ještě doteď vídáme, dáváme mu opravit disky, takže ty věděli, že my
75 nejsme ty grázlové.
- 76 **T: Tak to je fajn, takže i když jste šli každé na jinej obor, tak jste se nikdy nerozdělili.**
- 77 **R:** To určitě ne, my jsme se furt potkávali na chodbách, po škole na tréninku.
- 78 **T: O čem si s bráchou nejčastěji povídáte a hádáte se?**
- 79 **R:** Hádáme se furt, každé den, ale nejvíc si povídáme asi o atletice bych řekl, o tréniku, a pak ty běžný témata, není
80 nějaký jedno, který nás baví nejvíc, ale rádi pomlouváme tebe (smích), to nás samozřejmě baví extrémně (smích).
- 81 **T: (smích) to mi je úplně jasný.**
- 82 **R:** Né to ne, o rybách se bavíme často, když na to přijde, a když máme čas tak chodíme na ryby. Ale J je takovej línější,
83 ten radši jede za spoji přítelkyni nebo tak. To mě taky ze začátku rozčilovalo, protože to s příjezdem domů do Plzně za
84 ní odjel a já si říkal, že ty voho mi přijedeme na 14 dní a ty seš furt někde s ní a já jsem postrádal toho part'áka no,
85 komu můžu říct nějakéj vtíp nebo tak, tak to se mi už párkrát stalo, že ležím třeba v pokoji a jsem zvyklej, že on je
86 hned vedle, tak na něj něco zařvu jestli viděl něco na instagrame nebo tak, a pak si uvědomím, že si tam vlastně mluvím
87 pro sebe. A další nejčastější téma není už žádný, to jsou takový ty drobnosti, který nejsou tak častý no. Takže asi ta
88 atletika, ryby, a tak.
- 89 **T: Takže přítelkyně vás dělí jo (smích)?**
- 90 **R:** Haha, to asi nemůžu takhle říct. Zezačátku jsem si na to musel zvykat no a hlavně mě mrzelo, že třeba nevlastní
91 mamka, když přijedeme domů na víkend, tak to bylo vidět, že jí to zezačátku mrzelo, že jel hned k ní nebo tak, že tam
92 byla sama, tak já jsem tam zůstával, tak to jsem nu i říkal, aby byl co nejvíc doma, že to naše mrzí no.
- 93 **T: Tak to jsi byl ty taková kompenzace pro ně za vás oba.**
- 94 **R:** Já jsem musel kompenzovat no, jsem se snažil, jsem byl ten hodnější. Lepší syn (smích).
- 95 **T: A o čem se hádáte, když už se teda hádáte?**
- 96 **R:** O všem možným, kdo co komu vzal nebo v kdo co zašpinil v autě toho druhýho, kdo tam nechal bordel, fakt o
97 hovadinách. Nejčastěji o tréninku, když J řekne, že chodil tohle a tamto, hodil třeba 53 a já na něj, že to rozhodně ne.
98 O všem možným no, asi na cokoliv si najdeme téma, ale není to nic vážnýho a hned jsme v pohodě. Nedokážeme na
99 sebe bejt dlouho naštvaní, to je vždycky v řádu minut než jsme zase v pohodě.
- 100 **T: Oba sportujete, tak jak do vašeho vztahu vstupuje ten sport?**
- 101 **R:** Já si myslím, že i minimálně, možná proto, že jsme na to hrozně zvyklý, jak jsme sportovali odmalička, že jsem
102 nezaznamenal nějakéj jakoby zásah důležitý, že by nás rozdělovalo třeba kdo je lepší nebo takhle. Jasně, že jsme si
103 tímhle prošli těma hádkama, kdo je lepší a takhle, to J taky nikdy neuznal. To si on celkově hůř přiznává tu realitu na
104 úkor toho, že nedokáže dobře sebereflektovat a uznat ty chyby.
- 105 **T: A projevuje se to nějak, že dokáže uznat ty svoje chyby?**
- 106 **R:** No jako nijak to na mě nehází, ale celkově si moc nedokáže uvědomit ty svoje chyby. Nebo to ani nemusí bejt
107 chyby, ale skutky, co se staly, kde třeba ta pravda a reality leží no.
- 108 **T: Jak třeba vnímáš ty, když jsi lepší nebo horší než brácha?**
- 109 **R:** Tak když jsem horší, tak se mě to netýká, že jo, protože bych to uměl říct nebo přiznat, že je lepší, ale když je horší
110 brácha, tak jsme se hádali a takhle no. Pár let zpátky jsem slyšel citát, že se nemáš zabývat s věcmá, se kterejma stejně
111 nic neuděláš, takže na to se vždycky snažím vzpomenout a povznést se nad to no. Když jsem byl mladší, tak bych se s
112 ním asi i hádal o dost dýl nebo takhle, že bych se nenechal jen tak odbít, ale teď už to nechávám prostě bejt no.
- 113 **T: Takže, když seš ty lepší, tak si řekneš, že to máš vydřený?**
- 114 **R:** No, že to tak prostě je, že ve výsledku to stejně nedokážu popřít, ať už jsem lepší nebo horší. Takže tak no, není to,
115 že bych od něj potřeboval slyšet, že jsem lepší nebo horší, to ne.
- 116 **T: Jak myslíš, že to má brácha?**
- 117 **R:** No ono to bylo tak, že vždycky jsem byl o fous před ním, i ty první dva roky v atletice, takže i kvůli tomu on na
118 tom byl závislej, když se mu ten rok povedl víc, tak potom vlastně to asi tak má, že si ještě nezažil, jak já, že jsem
119 spadnul úplně, že ještě nezažil tu nepovedou sezónu nebo tu prohru, to si myslím, že mu taky hodně chybí, Nějaká ta

- 120 zkušenost, aby si pak začal vážit, aby byl prostě jinej. To mě asi taky hodně změnilo, ten rok, co mi nešel, tak to jsem
121 si to musel hodně rozebírat, ty hodnoty tím, jak jsem dospíval a tak. To mu asi trošku chybí no.
- 122 **T: A jak sis to srovnal, když jsi byl fakt na dně atleticky?**
- 123 **R:** Ten jeden rok, co jsme byli ještě u trenérky a mně to extrémně nešlo, tak to jsem byl hodně optimistickej, to jsem
124 se uklidňoval, že to fakt půjde, ale pak jak nám to nešlo třeba letos, a tak, tak to jsem byl spíš realista, že už to u trenérky
125 nepůjde, že to nemá smysl, tak to jsem si ani nic neříkal a jenom jsem se tou atletikou bavil, že jsem ty výsledky ani
126 neřešil, protože jsem věděl, že bych se z toho zbláznil. 2 roky zpátky to to na mě fakt hodně dolehlo, že jsem to řešil
127 jako blázen, ale pak už ne, třeba letos jsem už takovej tlak nepociťoval, že prostě jsem si říkal, že to bylo až moc na
128 nějakých závodech, že jsem nebyl heclej a bylo mi to jedno. Jsem byl v takovém útlumu, že jsem se nedokázal dostat
129 do takovýho varu jako dřív, jak mi to nešlo, tak mi to bylo víceméně jedno a až skoro lhostejný, protože jsem věděl, že
130 to bude trápení. Třeba na kouli jsem se hecnul, protože ta mi šla, ale jakmile jsem šel zase na disk a viděl jsem to
131 rozhazování, tak bylo úplně mrtvolno no.
- 132 **T: Takže je to hlavně o tobě a brácha do toho nezasahuje?**
- 133 **R:** Přesně tak.
- 134 **T: Hele, a když se s bráchou celkově, at' už během jednoho konkrétního závodu nebo během celý sezóny,
135 přehazujete v disku, tak pomáhá ti to, že jste stejně nebo jeden lepší/horší a nebo tě to brzdí v tom výkonu?**
- 136 **R:** No, tak do tréninku to hodně pomáhá. Dřív si myslím, že když mě J na prvních závodech přehodil, tak to bylo
137 hotovo, to jsem byl úplně v háji, a pro mě to znamenalo hodně, že jsem byl dost rozhozenej, ale teď naopak si říkám a
138 často si vyčítám, že to pro mě už skoro nic neznamená. Že prostě, když mě přehodí o půl metru, tak mi to je vlastně
139 jedno a nedokáže mě to tak nabudit a vůbec to neřeším a říkám si, že bych to měl v sobě zase probudit no, protože to
140 je prostě škoda prohrát o 30 čísel, ale neřeším to vůbec.
- 141 **T: Že je to na takovým mrtvým bodě, kdy ti to je úplně jedno a nepomáhá to ani nebrzdí?**
- 142 **R:** No přesně, jako na tréninku mi to pomáhá, protože chci zůstat lepší v nějakých cvicích nebo tak, ale v tom závodě
143 se tak moc soustředím na sebe a na tu techniku, že neřeším jakýhokoliv závodníka a J už vůbec ne. Možná na nějakým
144 větším závodě bych to měl jinak, ale spíš ho i tam beru jako dalšího závodníka, že by to nebyl čistě on jako osobnost,
145 ale prostě další závodník v řadě ostatních.
- 146 **T: Takže dokážeš oddělit brácha a soupeře a jet si na sebe?**
- 147 **R:** No já ho právě neberu ani jako soupeře, ale prostě jako ostatního člověka. Já neberu jako soupeře moc nikoho, ale
148 jsem tam já a další lidi, že vždycky jsem si říkal, že to dělám hlavně pro sebe a jsem tam hlavně já, a když podám
149 maximální výkon a oni mě porazí, tak mě prostě porazí no a jsou lepší. Takhle já to řeším, nekoukám, kdo kolik má
150 hozeno a že musím dát tolik a tolik, abych ho přehodil. To se snažím vůbec neřešit a být tam opravdu jenom já a
151 soustředit se jenom na svůj výkon jakoby tam nikdo jinej nebyl.
- 152 **T: A jak prožíváš J úspěchy a neúspěchy?**
- 153 **R:** Ty jo, tak ty neúspěchy mě asi zasáhnout víc, když vidím, že je naštvanej nebo takhle, protože jak říkám, tak mi
154 přijde, že on to nedokáže úplně přijmout dospěle jako já, ale jasně, že mě to mrzí, protože pak je úplně zbytečně nevrlej
155 a takhle no. A úspěchy samozřejmě pozitivně, vždycky když se mu to povede, tak říkám, že ten hod byl dobrej nebo
156 dobrá forma, tak to vítám jako pozitivně no.
- 157 **T: Dobře teda a vzpomeneš si na nějaký sportovní zážitek, kterej vnímáš jako ten úplně nejlepší?**
- 158 **R:** Paradoxně asi nejsilnější a nejlepší ten, když jsem ho přehodil posledním pokusem. Já měl hozeno nějakých 59,19
159 v té době, ale on hodil 59,02 a byl přede mnou, tak to jsem si říkal, jakože se ke mně nějak přibližuje, ale že to tak
160 nemůžu nechat, tak posledním jsem hodil poprvé 60. Tak to pro mě bylo hodně silný a emotivní.
- 161 **T: A jak to vnímal on?**
- 162 **R:** Já myslím, že hodně dobře a taky pozitivně, protože on házel taky moc dobře a dal si osobák o víc než dva metry,
163 takže on to bral taky takhle, že oba jsme byli neskutečně šťastní a neřešili jsme kdo vyhrál a brali jsme to, že jsme
164 podali oba nejlepší výkon, na kterej jsme měli.
- 165 **T: To je hezký, a když se to vezme z té druhý stránky, tak jaké je tvůj nejhorší zážitek s bráchou?**
- 166 **R:** To se musím hodně zamyslet ty jo, já si nedokážu na žádné vzpomenout. Protože nejhorší si třeba představuju tak,
167 že bychom se pohádali po závodě nebo tak, a to asi nikdy nebylo. Já přemýšlím o straších závodech, kdy mě on začal
168 přehazovat. Tak to možná bylo, že jsem na něj začal at' na mě nemluví nebo takhle, ale nic velkého, žádný hrach tam
169 nebyl. Nevzpomenou si.
- 170 **T: Tak když vezmeme ten nejlepší zážitek a všechny ty vaše malé hádky a popichovačky, tak ovlivnily tyhle
171 zážitky nějak váš vztah?**
- 172 **R:** Myslím si, že ani ne. Nebo možná ten součet několika možná jo, ale celkově to jsou takový drobnosti, že to
173 nevnímáme tak, že tenhle nebo tamten závod nás tak spojil nebo tak to asi ne.
- 174 **T: Vnímáš něco mezi váma, co vašemu vztahu pomáhá a co ho zlepšuje?**
- 175 **R:** Asi pomáhá to, když se nám oboum daří a jsme spokojený s tím, jak nám to jde, jak trénujeme, tak to si myslím, že
176 nám pomáhá nejvíc.
- 177 **T: A kdybychom to vzali mimo atletiku, v běžným životě, je něco, co vám pomáhá?**
- 178 **R:** Nás hodně spojuje, když jezdíme na ryby, kam jezdíme rádi a odpočineme si tam, tak to nás hodně baví to řešit a
179 takhle.

- 180 **T: Jak hodnotíš celkově vztah mezi tebou a J?**
- 181 **R:** Celkově, jak ho hodnotím jo? No je velmi jedinečnej, hodně originální a takhle no. A někdy taky dost prudkej asi,
182 ale vesměs dost dobrej, když to vezmu obecně. Takže myslím, že v pohodě.
- 183 **T: Myslíš si, že sport měl na tohle vnímání nějaký vliv?**
- 184 **R:** Jo to určitě, nejvíc ta atletika, že ta člověka naučí hodně věcí, když se samozřejmě nechá. Asi spíš hlavně na mě no,
185 že J to asi ještě nezaznamenal nebo tím neprošel, ale mě to změnilo hodně.
- 186 **T: Jak bys to popsál? V jakým slova smyslu na tebe měla vliv?**
- 187 **R:** Že jsem se asi jako uklidnil a ujasnil priority, sám v sobě, přiznat si chyby, a tak no. Být celkově vyrovnanější,
188 soustředěnější, dospělejší a celkově chytřejší.
- 189 **T: Jak tě to ovlivnilo směrem k J?**
- 190 **R:** No asi tak, že se nad tím dokážu povznést, že si nestojím tvrdohlavě za tím, že chci, aby něco řekl nebo něco uznal.
191 Dost nějaký hádky vypouštím, že jsou zbytečný.
- 192 **T: Oukej, a jak vnímáš ostatní sourozence ve vrcholovém sportu?**
- 193 **R:** Když třeba řekneme dvojčata K a B a takhle jo?
- 194 **T: No třeba, prostě jakýkoliv sourozenci tě napadnou. Holky ty vzpomínaly na vás, holky Š nebo to můžeš vzít**
195 **úplně z jinýho sportu.**
- 196 **R:** No tak mám třeba dva kamarády házenkáře, taky dvojčata a ty spolu měli taky hrozně dobrej vztah, taky se hádali
197 a prali se, dost podobnej jako my, ale jsou to prostě partáci, všude spolu jezdí a teď si rozjeli i svoji firmu a hrozně je
198 to baví a dost je to spojuje, a když vezmu ostatní, tak třeba dvojčata Š vůbec neznám, protože si s nima moc nerozumím
199 a třeba holky K a B mají taky hodně zvláštní vztah, myslím si, že jsou na sobě hodně závislý, jako dost hodně a možná
200 až moc, ale to nechci hodnotit, protože to nemůžu říct, jestli je to dobře nebo špatně, ale taky mají spolu určitě dost
201 jedinečnej vztah, kterej si myslím, že jim může do budoucna dělat dost problémy. Protože je prostě taky potřeba se
202 nějak osamostatnit, ale asi i tím, jak to jsou dvě holky, tak to mají jinak nastavený.
- 203 **T: Máš dojem, že je velký rozdíl mezi vztahem sourozenců ve sportu, když je to sourozeneckej pár holek a**
204 **kluků?**
- 205 **R:** Asi se nedá říct, že je to pravidlo, ale myslím si, že ty rozdíly tam jsou. Holky si dokážou asi daleko víc pomáhat a
206 podporovat se a nebo naopak můžou a umí bejt hrozně zákeřný a ješitný, a tak no. Takový já sice neznám, ale asi
207 takovej příklad bude no. Tak to si myslím, že chlapi takový nejsou no, že ty si radši sednou pak na pivo a vyjasní si to.
208 Podle mě celkově v tom životě je strašně důležitý si nebrat všechno tak vážně a přecházet to.
- 209 **T: Co bys třeba doporučil sourozencům, ve sportu? Na co si dát pozor a čemu se vyvarovat, aby měli hezkej**
210 **vztah jako třeba ty s K?**
- 211 **R:** Tak určitě by si měli dávat pozor na to, aby se ta zdravá soutěživost nezvrhla na nějakou závist, to je určitě hodně
212 špatný a asi i na přílišnou soutěživost, protože ta se pak určitě může přenášet i do běžnýho života úplně zbytečně. Všeho
213 s mírou, soutěživost určitě fajn, ale musí tam bejt nějaký hranice. Když je v tom vztahu zdravá soutěživost jako máme
214 s J, tak toho můžou oba využít a vytáhnout jeden druhýho k lepším výkonům a dokážou vytvořit skvelej tým, prostě
215 dvojici, kterou nikdo nenapodobí a nerozdělí si myslím.
- 216 **T: Tak jo, to jsme zvládli rychle a máme hotovo, tak já ti moc děkuju!**
- 217 **R:** Nemáš vůbec za co, moje asistentka ti pošle účet na kafe (smích).
- 218 **T: (smích) domluveno!**

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autorky: Jana Novotná

Studijní program: Psychologie (Bc.)

Název práce: Sourozenci ve vrcholovém sportu

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Eva Dubovská, PhD.

Rok dokončení práce: 2021

Počty znaků hlavního textu práce (včetně literatury, bez příloh)

Přímé citace: 9130

Ostatní text: 97490

Celkový počet znaků: 106620

Počet titulů literatury a pramenů

Počet titulů české literatury a pramenů: 36

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 9

Názvy souborů umístěných na doprovodném CD

Text práce ve formátu PDF: Jana Novotná_Bakalářská práce

**Posudek vedoucího/øpenenta bakalářské/diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Jana Novotná
 Obor studia: Psychologie
 Název práce: Sourozenci ve vrcholovém sportu
 Vedoucí/øpenent práce: Mgr. Ing. Eva Dubovská, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 58
 Počet stránek příloh: 33
 Počet titulů v seznamu literatury: 45

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Oborová příleħavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	x			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	x			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	x			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

		x		
--	--	---	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

	x			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Je něco, co Vás při rozhovorech překvapilo?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Teoretická část práce se věnuje tématu rodiny, sourozeneckých vztahů a vrcholovému sportu. Teoretická část je zpracována kvalitně za použití dostatečného objemu odborné literatury.

Praktická část práce si klade za cíl zjistit, jak z pohledu sourozenců ovlivňuje vrcholový sport jejich vztah a představuje tematickou analýzu polo-strukturovaných rozhovorů s 8 participanty, tedy 4 sourozeneckými dvojicemi, z kterých jsou oba sourozenci aktivní ve vrcholovém sportu. Oceňuji náročnost získání vzorku a provedení rozhovorů, rozhovory jdou dostatečně do hloubky, je vidět, že autorce se povedlo navázat dobrý kontakt s participanty.

Tematická analýza je realizována pečlivě a metodicky správně, výsledky jsou čtivé a zajímavé.

Silné stránky:

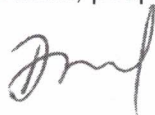
- kultivovaná práce s textem
- pečlivě provedená analýza, zajímavá zjištění
- těžce dostupná vzorka participantů

Doporučení k obhajobě: doporučuji/~~nedoporučuji~~*

Navrhovaná klasifikace:

Výborný

Datum, podpis:

* nehodící se, škrtněte

**Posudek oponentky bakalářské práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studentky: Jana Novotná
Obor studia: Psychologie /Bc./
Název práce: Sourozenci ve vrcholovém sportu
Oponentka práce: Mgr. Zuzana Janotková

Technické parametry práce:

Přímé citace: 9130

Ostatní text: 97490

Celkový počet znaků: 106620

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		x		
--	--	---	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

		x		
--	--	---	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	x			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

x				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

x				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

		x		
--	--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Uvádíte, že nemůžete generalizovat kvůli malému počtu respondentů. nebo uvádí, že se jí potvrdili všechny předpoklady.

- 1. otázka: mohla byste generalizovat při větším počtu respondentů při daném typu výzkumu, jak předpokládáte?*
- 2. Mohla jste potvrdit, jak uvidíte všechny předpoklady a jaké to byli?*
- 3. Bylo dle Vás možné provést hloubkový rozhovor, který trval 25 min a přinést odpovědi k výzkumné otázce?*

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Studentka se ve své bakalářské práci věnuje tématu: Sourozenci ve vrcholovém sportu.

V teoretické části práce je téma zpracováno systematicky, studentka používá odborný a kultivovaný jazyk, text je koherentní a čtivý. V daných kapitolách se setkáváme s tématem rodiny charakteristiku rodiny, s důrazem na téma sourozeneckých vztahů a také z vybranými okruhy z psychologie sportu.

Studentka pracuje adekvátně s odbornou literaturou. Podpořila bych projevit i vlastní myšlenky. Je to spíše podpora pak psaní DP.

Výzkumná část práce je také zpracována přehledně, z metodologického hlediska studentka kvalitně zpracovala jak samotné uvedení do problematiky, cíl výzkumu, tak objasnění výběru metody, respondentů atd. Neopomněla také zamyšlení nad tématem v rámci předporozumění. Samotná analýza přinesla mnoho témat a zajímavých podnětů pro další výzkum. *V této části práce vidím jenom malé nesrovnalosti v odborném vyjádření, co ale nemělo vliv na mé konečné hodnocení práce. Např. studentka uvádí, že nemůžete generalizovat kvůli malému počtu respondentů. nebo uvádí, že se jí potvrdili všechny předpoklady /viz. otázky do diskuse/*

Celkově hodnotím danou BP jako velmi zdařilou. Přinesla psychologický náhled k danému tématu v oblasti sportu a díky výsledkům přinesla další otázky pro výzkum. Práci doporučuji k obhajobě. Hodně štěstí.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis: 18.5.2021

